

ARCHITEKTURA

je i způsob vnitřního uspořádání čehokoliv



Hrad Hněvín v Mostě

Foto: EASYmap a.s.

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality



4/2018

Čtvrtletník
Okresní
hospodářské
komory Most

ROČNÍK 13 / 67. VYDÁNÍ / PROSINEC

Osud severozápadních Čech nám není v žádném případě lhostejný...

Rozhovor s ministryní pro místní rozvoj Klárou Dostálovou
Str. 6–11

V naší profesi vytváříme trvalé hodnoty, které nás přežívají...

Otázky pro externího architekta
města Mostu Petra Nesládky
Str. 20–22

Zemědělství a venkov ztratily prestiž ve společnosti...

Téma mimo hlavní téma od viceprezidenta
AK ČR Josefa Kubiše
Str. 50–51



Ing. Klára Dostálová

První veřejná dobíjecí stanice ŠKO-ENERGO

Projekt výstavby dobíjecích stanic v Mladé Boleslavi se stal realitou. Na mladoboleslavském letišti a muzea Metoděje Vlacha byla v neděli 23. září 2018 zprovozněna 1. veřejná dobíjecí stanice ŠKO-ENERGO.



Zdroj: ŠKODA AUTO

Jedná se o výsledek spolupráce ŠKO-ENERGO, ŠKODA AUTO a Výboru pro spolupráci mezi městem, ŠKODA AUTO a OHK. Tito partneři se tak připravují na první elektrovozy, které sjedou z výrobního pásu automobilky již v příštím roce.

„Právě jsme zprovoznili první veřejnou dobíjecí stanici ŠKO-ENERGO. V letošním roce instalujeme na pozemcích města ještě další čtyři dobíjecí stanice, a to u plaveckého bazénu, na Staroměstském náměstí, v Jaselské ulici a u fotbalového stadionu. Tyto stanice jsou součástí našeho pilotního projektu, který ukáže nám i městu možnosti v této oblasti. Pokud bude mít vedení města zájem o budování dalších stanic, rádi budeme pomáhat a stanice provozovat,“ uvedl Ing. Jaromír Vorel, jednatel ŠKO-ENERGO.

„Vybudování infrastruktury pro e-Mobilitu je pro nás nejdůležitější úkol pro letošní a příští rok. Již v nadcházejícím roce uvede automobilka ŠKODA AUTO na trh

první vozy s elektrickým pohonem a my musíme být perfektně připraveni,“ zdůraznil Tomáš Kubín, jednatel ŠKO-ENERGO.

Projekt e-Mobility začal v lednu loňského roku, kdy přišla automobilka s prvními požadavky pro zahájení výstavby infrastruktury pro elektromobilitu ve svých závodech. Společnost ŠKO-ENERGO se stala garantem technického zpracování a cílového řešení při spolupráci na prvních dílčích projektech.

E-mobilita je součástí projektu Smart City, v rámci kterého poskytuje ŠKO-ENERGO městu své služby a technologická řešení, aby se Mladá Boleslav stala inteligentním městem. Společnost spolupracuje s poradenskou společností Ernst & Young na studii rozvoje infrastruktury pro e-Mobilitu v Mladé Boleslavi. Některé závěry studie jsou uvedeny níže.

Výhled pro rozvoj elektromobility v Mladé Boleslavi a okolí

Ve Smart scénáři lze očekávat zhruba 150 elektromobilů v roce 2020 a 1,5 tis. v roce 2025, což jsou počty, na které by měla být ve střednědobém horizontu dimenzována dobíjecí infrastruktura. Za vhodné počty dobíjecích stanic v Mladé Boleslavi lze považovat:

Rychlé DC stanice:	Běžné AC stanice:
> 5-7 v roce 2020	> 70 v roce 2020
> 25-30 v roce 2030	> 220 v roce 2030

Předpokládaný vývoj v letech 2018-2030

V období 2018-2019 se nepředpokládá v lokalitě Mladé Boleslavi výrazný nárůst elektrovozu. Při zohlednění návštěvníků města se bude pravděpodobně jednat o několik desítek elektrovozu.

ŠKO ENERGO buduje jako pilotní projekt 5 dobíjecích stanic v Mladé Boleslavi, bude na nich testovat provoz a prověřovat obchodní modely.

Od roku 2020 se očekává plný rozvoj elektromobility ze strany automobilových výrobců, kdy elektromobil bude stěžejní součástí jejich portfolií. Lze očekávat, že Mladá Boleslav bude silně ovlivněna prioritním směřováním elektrovozu do flotily služebních vozů a následným odkupem těchto vozů zaměstnanci.

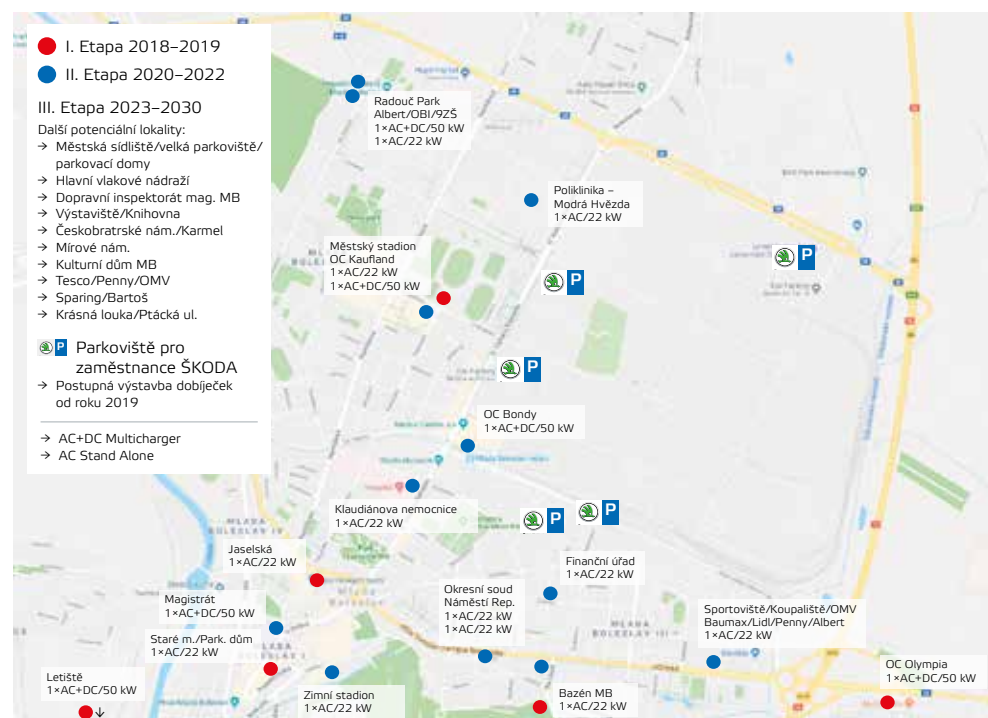
Proto může být počet elektromobilů v Mladé Boleslavi vyšší než v jiných městech ČR a prvotní veřejná infrastruktura již musí být na tento zlom připravena.

Po roce 2022 se očekává stabilní růst počtu elektrovozu v celé České republice. Město Mladá Boleslav by mělo v této fázi aktivně spolupracovat s občany a vyhodnocovat potřebu výstavby nových stanic na veřejných pozemcích. Současně by mělo vhodně regulovat činnost soukromých subjektů.

Důležitým úkolem ŠKO-ENERGO je, aby v dobíjecích stanicích ŠKO-ENERGO bylo možné dobíjet elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů. Bez zelené energie nemá elektromobilita smysl. ŠKO-ENERGO ve své výrobě již dokázalo nahradit 1/3 fosilních paliv biomasou a dlouhodobým strategickým úkolem je 100% výroba tepla a elektřiny z obnovitelných zdrojů. A také veškerá nakupovaná elektřina do všech závodů, kterou ŠKO-ENERGO nevyrobí, je již dnes s certifikátem zelené elektřiny.

Více informací o vývoji e-Mobility v Mladé Boleslavi a vizi ŠKO-ENERGO do roku 2035 naleznete na www.sko-energo.cz.

Předpokládaná infrastruktura dobíjecích stanic pro Mladou Boleslav



Zdroj: Ernst & Young, s.r.o.

Přeji Vám krásné prožití vánočních svátků nejlépe v dobré společnosti Vašich nejbližších.

Do nového roku hodně zdraví, pohody a štěstí v osobním i pracovním životě.

Užijte si vánoční atmosféru v poklidu a těším se na Vás v roce 2019.



*Váš hejtmán
Oldřich Bubeníček*



Ústecký kraj

PF 2019



Motto:

*Čas prý se rovná v ceně penězům, ano,
ale peníze nerovnjají se času.*

Bez peněz možno vždy mnoho učinit, bez času nic.

Jan Neruda

Vážení čtenáři,

pro letošní poslední předvánoční číslo TEMA jsme vybrali jako nosné a zcela jistě nadčasové téma architekturu, a to nejen jako velmi frekventovaný pojem ze stavebnictví, ale jako další významový výklad – tedy vnitřní uspořádání něčeho. To něco může a také v následujících článcích je cokoli. Velmi jsem uvítal ochotu paní ministryně Kláry Dostálové zavést diskusní rozhovor o budoucnosti našeho regionu, architektuře jeho rozvoje, nástrojích a metodách, jak to provést. Úsudek, jak to je, bude a ev. mělo být, je ovšem na vás, vážení čtenáři.

I když mluvíme o daleko větším významu slova architektura, přece jenom značnou část zabrala architektura v klasickém pojetí, tedy architektura staveb. I zdánlivě klidní a důstojní architekti se mohou, a také dostávají

do vášnivých odborných sporů, kde se nabízí analogie vtípu o více právních názorech než je právníků. Místním příkladem je naše Mostecké REPRE, které se doufáme nestane i politickým kolbištěm k prosazování odlišných názorů nejen zkušených a renomovaných architektů, ale také bohužel trapných výlevů „architektů – elévů“. Takže uvidíme. K tématu klasické architektury jsme oslovili k druhému velkému rozhovoru velmi zkušeného externího architekta města Mostu, akad. arch. Petra Nesládky a zejména pro Mostečany jeho názory stojí za přečtení. Protože architektura a urbanismus se nemůže započítat do oblasti působnosti jednotlivých měst, požádali jsme o další vyjádření z jaksi krajského pohledu Ing. arch. Ondřeje Beneše, Ph.D. a jeho vize o rozvoji území kraje jsou také zajímavé. K tématu se vyjádřili ještě další architekti a lidé k tématu blízcí. Je co číst.

Jako vtíravý bumerang se nám téměř do každého čísla vrací problematika vzdělávání, což je vzhledem k důležitosti asi pochopitelné. Tak i dnes najdete příspěvek děkana PF UJEP prof. PaedDr. Pavla Doulíka, Ph.D., o permanentní rekonstrukci vzdělávacího systému.

Že v našem zemědělství je cosi podivného se obecně tuší a podrobněji v tématu mimo hlavní téma o tom hovoří viceprezident Agrární komory Ing. Josef Kubiš a jeho místní kolegové.

Tradičně nechybí ani naše pravidelné rubriky a Drzý smajlík se svými drzostmi je zkrátka nezničitelný.

Vážení čtenáři, vážení podnikatelé.

V dnešních dnech vstupujeme do časů Vánočních, ke kterým vám přeji lidskou pohodu a štěstí. Podnikatelsky pak přeji úspěšné završení letošního roku v kladných číslech a dobrý start do roku příštího.

Přeji krásné zimní dny.

S úctou

Ing. Rudolf Jung
předseda OHK Most

POSTSKRIPTUM...

Tentokrát na straně 11.

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď



Ing. Tomáš Hüner

Využijeme-li širšího významu slova architektura, jako vnitřní uspořádání něčeho, pak tím něčím je také pro nás životně a existenčně zásadní energetika a architektura energetického mixu. Jsou notoricky známe tři základní pilíře onoho mixu: energetika uhlíková, jaderná a obnovitelných zdrojů + další více méně nevýznamné. Všechny tři základní pilíře však pro praktickou energetickou bezpečnost i při zohlednění úspor nějak kulhají.

- *Uhlí sice máme, ale těžít ho nechceme. Plyn je někde na Sibíři, není levný a každá roura má kohout. Ropa dochází.*
- *Kolem jaderné energetiky našlapuje vláda více než obezřetně a už nyní je avizován propad ve výrobě el. energie i kdyby se zítra rozhodlo, což zřejmě nehrozí.*

Pokračování na straně 11

OBSAH

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

vydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 417 637 404,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz

IČ: 48290661

Redakční rada:

vedoucí redakce: Petr Matoušek

předseda redakční rady: Ing. Jiřina Pečnerová

členové: Ing. Jiří Vích, MBA, Monika Rosová

sazba a tisk: TISKÁRNA K&B s. r. o., čtvrtletník

náklad: 2 500 výtisků, povolení MK ČR E 16676

Distribuci zajišťuje DIGITAL-ICT, spol. s r.o.

Neoznačené fotografie: úřad OHK Most

Celé znění redakčně zkrácených článků
naleznete na webových stránkách OHK Most
– www.ohk-most.cz

Jung, Hüner – Editorial, JOJO 3

Obsah 4

Dostálová – Architektura není jen vzhled stavby 6–11

Jung – Postskriptum 11

Machovec – Architektura a památky 12–13

Načrtnuto... od Lucie Bartoš 16–18

Šatra – Bez práce na rozvoji města nebude ani kvalitní architektura 18

Nesládek – Most by se mohl stát učebnicí moderní architektury, ale... 20–22

Bubeníček – Glosa k tématu „TEMA“ od hejtmana 22

Beneš – Krajský architekt? Co od něj můžeme očekávat? 24–27

Šavel – Rekonstrukce kulturně-vzdělávacího centra v Mostě „REPRE“ 30–31

Rozvoj architektury pohledem radního Jiřího Nedvěda 32

Fiala – Rozhovor s generálním ředitelem Krajské zdravotní, a.s. 34–36

Téma „TEMA“ podle Jochmana 38

Soukup – Factum est factum 39

Drescher – Volný obchod není žádný zastaralý model! 40

Schröder – Nové trhy – nové šance 41

Valvoda – Kde je ten pes zakopaný? 42

Aster – Křeče našeho středního školství 43

Doulík – Český vzdělávací systém v (permanentní) rekonstrukci 44–45

Kružík – DOT – Architektura globální loupeže 46–48

Aktuality úřadu 49

Kubiš, Brožka, Holadová – Téma „TEMA“ mimo hlavní téma 50–52

Hejda, Paparega – Otázky „TEMA“ jen tak mimochodem 52

Drzý smajlík 53

Špačková – Otázka na závěr 54

OHK Most neručí za obsah článků. Pokud není příspěvek označen jako stanovisko OHK Most, vydaný článek není stanoviskem HK ČR.

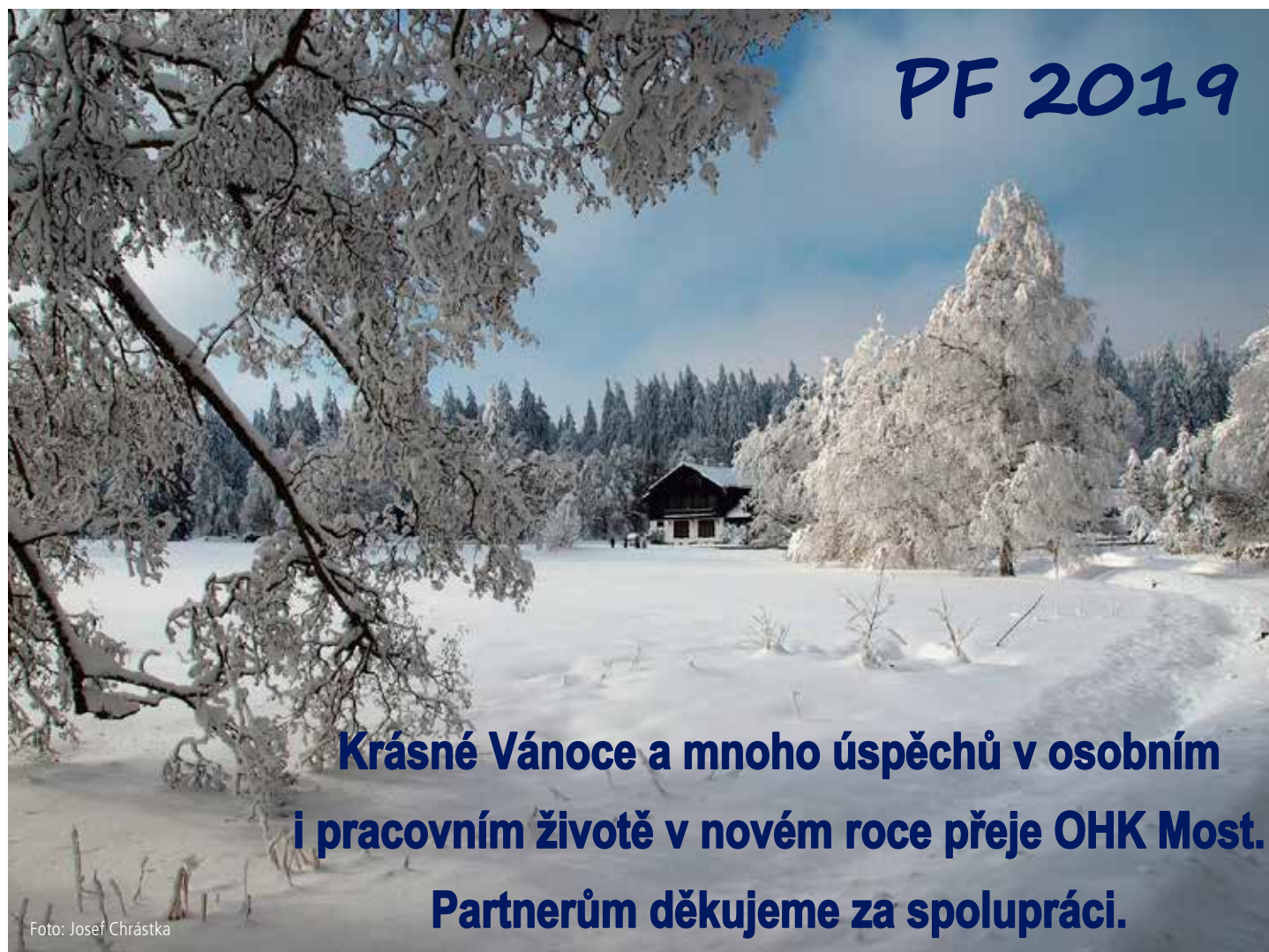


Foto: Josef Chrástka



Vršanská
uhelná

Partner

Okresní hospodářské
komory Most

www.7.cz

Architektura není jen vzhled stavby – je to i způsob vnitřního uspořádání a skladby čehokoliv

Motto:

Rozvoj slouží také k tomu,
aby na se na světě napravovaly chyby,
za které si můžeme do jisté míry sami.
Autor neznámý.

Architekturu jako pojem můžeme kromě zažitého jen jako vzhled staveb, vnímat různým způsobem. Pro dnešní vydání TEMA jsme zvolili obecnější výklad, kdy „**Architektura (architektonika) je sice umělecké a technické řešení stavby, ale obecně něčeho. Je to také skladba a uspořádání nějakého složitého celku**“. Není pochyb o tom, že takovým složitým celkem je i místní správní území, kde soubor pozitiv a negativ dělá prostředí, kde žijeme a také někteří podnikají. Není snad nikoho, kdo by neměl eminentní zájem na rozvoj toho svého místa a tím se dostáváme k tomu nejvyššímu orgánu správy státu, který má toto deklaratorně na starosti. Je to **Ministerstvo pro místní rozvoj**, a právě paní ministryni Ing. Kláru Dostálovou jsme požádali o tradiční diskusní rozhovor. Paní ministryně naše pozvání přijala a diskusním partnerem je tradičně předseda OHK Most Ing. Rudolf Jung. Redakce

Kdo je Ing. Klára Dostálová?

Klára Dostálová je česká politička a ekonomka, od prosince 2017 ministryně pro místní rozvoj ČR v první a poté i druhé Babišově vládě, v letech 2014 až 2017 náměstkyně ministryně pro místní rozvoj ČR, od října 2017 poslankyně Poslanecké sněmovny PČR, v letech 2016 až 2017 zastupitelka Královéhradeckého kraje.

V letech 1989 až 1994 vystudovala ekonomii na Vysoké škole ekonomické v Praze (získala titul Ing.). Po studii pracovala v letech 1995 až 1997 jako účetní a v letech 1997 až 2001 pak jako úvěrový specialista. Mezi lety 2001 a 2002 byla banquet manažerkou v hotelu.

V roce 2002 se stala zaměstnankyní Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, kde dva roky vedla Sekretariát Regionální rady NUTS II Severovýchod. V letech 2004 až 2014 byla ředitelkou příspěvkové organizace Královéhradeckého kraje Centra evropského projektování (od roku 2007 Centrum EP). V roce 2007 vznikla nová akciová společnost Centrum evropského projektování, v letech 2009 až 2014 byla předsedkyní představenstva.

Angažovala se také v obecně prospěšné společnosti Revitalizace KUKS (v roce 2012 jako předsedkyně správní rady a v letech 2013 až 2014 jako ředitelka). Od roku 2014 je členkou správní rady Horské služby ČR (v letech 2014 až 2015 místopředsedkyně správní rady, od 2015 pak předsedkyně).

Klára Dostálová je vdaná a má dvě děti. Žije ve městě Hořice na Jičínku.



Jung:

Vítám Vás paní ministryně na stránkách TEMA a věřím, že diskuse nejen o architektuře rozvoje území, bude pro naše čtenáře zajímavá a pro některé i podnětná. Než se budeme věnovat základním tématům, bylo by asi na úvod vhodné věnovat pár slov Vašemu ministerstvu jako takovému. Ministerstvo pro místní rozvoj a pojďme nadále používat jen zkratku MMR, je ve laické veřejnosti spíše vnímáno také jako „ministerstvo dotací“ (a není samo) a o těch dotacích se rozhodně příliš bavit nechci. Také se mluvilo o možnosti jeho sloučení s jinými ministerstvy a upřímně řečeno k názoru,

že na tak malý stát máme opravdu těch správních a zákonodárných orgánů nějak moc, nás asi diskuse opravdu čeká.

Nicméně rozvoj území i v tak malém státě, který jsme si podle mého názoru nesmyslně a drazo rozdělili na kraje (což je také téma na jinou diskusi), je jedním z témat zásadních.

Zůstaneme-li tedy u základního tématu, který charakterizuje název ministerstva, mohla byste v krátkosti představit jeho a prosím „bez dotační“ roli, a to nejen v rozvoji území?

Dostálová:

Naše ministerstvo má na starosti celou řadu agend, ať už se jedná o regionální politiku, politiku bydlení, územní plánování, stavební řád,

investiční politiku, cestovní ruch, veřejné dražby, realitní činnosti či pohřebnictví. Plní také roli Národního koordinačního orgánu a zabezpečuje

činnosti spojené s Kohezní politikou EU v ČR, která je zaměřena na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů České republiky a na sblížení ekonomické úrovně ČR s EU.

V oblasti regionální politiky tkví stěžejní role MMR například v tvorbě Strategie regionálního rozvoje ČR. Při přípravě tohoto dokumentu úzce spolupracujeme s jednotlivými ministerstvy, kraji i městy a obcemi. Právě roli „obhájce“ regionálních témat v celostátní politice považuji u ministerstva za velmi důležitou. Snažíme se být mateřským ministerstvem krajů a obcí, proto chceme změnit systém fungování ministerstva. Máme organizační zázemí pro zemědělství, máme zázemí pro průmysl. Proč obce nemají jeden rezort, kam přijdou a řeknou: „Hele moje milá ministryně/ministře, my potřebujeme tohle a tohle, chceme to tak a tak, tak to projednej ve vládě se svými kolegy“. To je hlavní důvod, proč chceme úřad transformovat na ministerstvo veřejného investování. Musíme si také uvědomit, že jednou vyschnou Evropské fondy. A proč k reformě přistoupit nyní? Protože se České ekonomice daří a pro zlepšení financování jsou reálně lepší předpoklady. K tomu však také potřebuji mít zákon o krajích a zákon o obcích v naší kompetenci, aby cesta zavedení dobrých věcí byla kratší.

MMR dlouhodobě podporuje rozvoj měst. Velká města jako ekonomické tahouny České republiky, a to například prostřednictvím tzv. Integrovaných územních investic a Integrovaných plánů rozvoje území. Menší města, regionální centra a venkov pak prostřednictvím podpory místních akčních skupin. Dlouhodobě se věnujeme zviditelňování skvělých příkladů vesnic, kde kontinuálně dbají na zlepšování podmínek pro život svých obyvatel, prostřednictvím námi pořádané soutěže Vesnice roku. Úspěch v této soutěži sice přináší určitý finanční benefit, jako hlavní přidanou hodnotu

však pro zúčastněné vidím i v podpoře místní sounáležitosti a hrdosti na místa, v nichž žijí a jež se snaží rozvíjet. Dotace mají ve vybraných případech stále svůj velký význam – zejména v malých obcích by bez nich nebylo možné zrealizovat investičně náročnější projekty v oblasti místní infrastruktury či občanské vybavenosti, které mají vliv na kvalitu života obyvatel. Na podzim spustíme úplně nový a starosty velmi žádaný dotační titul Podpora regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití. Půjde o dotaci na zanedbaný, opuštěný a nevyužívaný areál či objekt (například staré JZD, areál bývalého výrobního družstva nebo zchátralý kulturní dům, kde jsou budovy v havarijním stavu).

Pro občany je velmi praktická i naše role v oblasti cestovního ruchu. Od července jsou díky MMR klienti cestovních kanceláří více chráněni při svých cestách na dovolenou. Nabyta totiž účinnosti novela zákona o podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu. Díky ní tak každý zákazník před zakoupením zájezdu obdrží přesné informace nejen o nakupovaných službách, ale i o způsobu jejich zajištění pro případ úpadku cestovní kanceláře. Novelu jsme připravovali s ohledem na co největší ochranu zákazníků cestovních kanceláří. Lidé za koupi dovolené vynaloží nemalé peníze, a tak si ji zaslouží prožít bez zbytečných stresů a nepříjemností. Jde o další krok v naší dlouhodobé snaze hájit zájmy klientů cestovních kanceláří co nejlépe.

V posledních letech je také velmi často diskutováno téma bydlení, respektive jeho nedostupnost – i tuto oblast intenzivně řešíme. Na jaro 2019 proto chystáme program Výstavba, ten umožní obcím stavět nájemní byty nejen pro úzce vymezenou skupinu obyvatel v sociálně těžké situaci (sociální byty), ale také například i pro potřebné profese, které v obcích chybí, jako jsou například učitelé, lékaři, policisté apod.

Paní ministryně, jistě se shodneme na tom, že jsme poměrně malý stát s nemalou hustotou obyvatel a sídel, tak je celkem logické, že se české hospodářství a ekonomika zaměřili na průmysl, který stavěl republiku minulého století na špičku technologické a technické úrovně. Nemá smysl vyjmenovávat světoznámé značky našich průmyslových výrobků, které na výsluní vytáhly naše technické elity (*mimoходом produkty českého školního systému – kde je mu konec?*) a to zejména před druhou světovou válkou. Po ní byl vývoj, jaký byl a možná i jistou setrvačností se český těžký i lehký průmysl ve světě velmi dobře uplatňoval. I když je třeba popravdě říci, že mnohdy to bylo spíše kvantitativními ukazateli. Tuny a kubíky byly hlavními ukazateli plánů našich národních podniků.

Proč to říkám? K tomuto i kvantitativnímu pojetí rozvoje bylo zapotřebí dostatek levné a spolehlivě dostupné elektrické energie a paliv, včetně paliv motorových. To vše s trochou nadsázky za každou cenu. Ta cena, jak se ukázalo, byla vysoká a na tu energetickou hojnost republiky tvrdě doplatil region severozápadních Čech, a navíc spojený s osudem Sudet (již jsme o tom i v TEMA psali). Tou vysokou cenou jsou nejen dopady do životního prostředí, a třeba Krušné hory by mohly vyprávět, ale také do infrastruktury, osídlení, zdraví obyvatel (*pamatujete na tzv. příspěvek – pohřebné?*), nelze opomenout fenomén zvaný „nepřízřivost“ a také samozřejmě problém mezilidských vztahů. Ten dluh ostatních regionů k tomu severozápadnímu je obrovský a záplaty několika miliard, o kterých se mluví s očekáváním kdovíjakých důků, nejsou k němu, tedy společenskému dluhu, relevantní. Za celá léta vysávání regionu se vracelo velmi málo a dnešní Ústecký kraj byl a pořád je na okraji zájmu naší společnosti a politických reprezentací. Statistické ukazatele, pokud si je někdo jen přečte a zodpovědný rozebere, mluví naprosto jasně. To, co říkám je naprosto evidentní, čísla jsou dostupná z veřejných zdrojů a podrobně jsme se tomu věnovali i s těmi nepříjemnými čísly v TEMA č. 2.2018 (*Nešťastné SUDETY – Ing. Jiří Aster*). Nicméně, dovoluji mi přesto vložit pár neformálních slov předsedy Krajské hospodářské komory Ústeckého kraje Ing. Jiřího Astera, které v souvislosti s tématem stojí za racionální úvahu a zamyšlení.

„Přece nebylo za druhé světové války jasné, jestli budou Československu Sudety vráceny. Velkou roli k obnovení sehrál proti vůli domácího odboje spáchaný atentát na Heydricha organizovaný z Londýna. Tento akt stál stovky životů českých vlastenců. Exilová vláda tak získala obrovskou devizu pro návrat území Sudet po válce i vyhnání Sudetských Němců. Tí ale pomohli vybudovat z nejdříve země německé říše, kterou bylo Bavorsko, jeden z nejbohatších regionů Evropy, zatímco naše severozápadní Sudety se staly ostrovem chudoby ve střední Evropě. Je to dehonestace českých válečných obětí a ostuda našeho státu. Navíc si každý umíme s krutou ironií představit, jak by asi vypadaly Sudety, kdyby zůstaly Německé. Podpurným argumentem k zamýšlení a zardění odpovědných je pouhý přejezd krušnohorských hranic do Saska s otevřenými očima. Sousední Sasko prošlo rovněž katarzí změny společenského systému, ale zastavilo exodus obyvatel ze země, stabilizovalo se a rozvíjí se díky mohutné dotaci z finančního přerozdělování v SRN ve výši cca 1 mld. EUR ročně, které plynou především do komunálních pokladen. Přepočteno na počet obyvatel sousedního Karlovarského a Ústeckého kraje by severozápadní Sudety musely být subvencovány asi 7 mld. Kč ročně, a to Sasko nemusí řešit „hřichy“ na životním prostředí v tak velkém rozsahu.“

Paní ministryně, máte v základní gesci místní rozvoj, tak jednoduchá otázka s ne jednoduchou odpovědí: Jak Vy vidíte stav regionu Severozápadních Čech i v tom historickém kontextu a máte-li, tak jaký máte recept na vypořádání onoho dluhu, o kterém jsem mluvil? A k tomu se naskytá filosofická otázka, zda si může malý stát při pominutí morálního aspektu, jen z pragmatického pohledu dovolit nechat jeden region (možná a opravdu možná s Moravskoslezským dva) svému osudu, a nečinně jen s verbálními sliby, sem tam utrousenými „drobnými“ a zpracovávanými analytickými studiemi (*zadání, nebo aktualizace studie je nejlepší způsob, jak problém odložit*) se dívat na jeho úpadek, v lepším případě zaostávání?

Hospodářská restrukturalizace krajů, na kterou Váš dotaz směřuje, je dlouhodobý proces. Zahraniční zkušenosti (SRN, Velká Británie) ukazují, že hospodářská proměna starých průmyslových regionů či městských území trvá desetiletí a vyžaduje jak dlouhodobou strategickou vizi, tak pružné mechanismy schopné reagovat na změny. V roce 2017 byl vládou schválen Strategický rámec restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje. Program RE:START je návrhem strategie změny, nikoliv návrhem strategie záchrany či udržení dosavadních poměrů v dotčených krajích. Jeho cílem je podpořit aktivity, které mají potenciál podpořit růst produktivity a výkonnosti podniků, usnadnit změnu struktury hospodářství i transformaci jednotlivých podniků.

V posledních měsících je tzv. uhlým regionům věnována výrazně větší pozornost také z evropské úrovně. Evropská komise hledá cesty, jak propojit regiony s obdobnou historickou zkušeností a přenášet dobrou praxi při řešení nesnadných úkolů, kterým tyto regiony čelí. V českém prostředí můžeme čerpat ze zkušeností např. německého Porúří. Do konce

roku 2018 očekáváme v Česku zástupce Evropské komise, kteří by měli navštívit vybrané projekty ve třech krajích, na něž je RE:START zaměřen. Tato návštěva by měla také pomoci najít vhodné finanční zdroje pro realizaci strategických projektů.

Osud severozápadních Čech, ani Moravskoslezského kraje nám jako hlavnímu gestorovi regionální politiky státu není v žádném případě lhostejný. Jsme si ale vědomi, že pozitivní změny nebude dosaženo ze dne na den. Zároveň je třeba říci, že pokud má dojít k úspěšné hospodářské restrukturalizaci, je nutná na jedné straně zvýšená aktivita „národních hráčů“ typu MMR či MPO, ale zároveň také aktérů v regionech samotných. I proto jsou významnými aktéry a de facto spolunositeli RE:STARTu i kraje samotné. Od krajů v rámci RE:STARTu očekáváme aktivní roli a koordinaci při přípravě strategických projektů, které posunou regiony vpřed. Troufám si tvrdit, že v posledních letech se nám právě prostřednictvím RE:STARTu podařilo aktivizovat aktéry regionálního rozvoje, jak na národní, tak i regionální úrovni. Vidím tak velkou šanci posouvat věci žádoucím směrem.

Vidím, že Vás nechalo v klidu porovnání přímo cílené péče a financí obcím v Sasku. Ale budiž, nejsme bohaté Německo. Nicméně srovnávání s Porúřím není až tak dobrý nápad. Tam omezením těžby uhlí a výroby oceli také vznikly problémy, ale tam po válce nikdo nevytěžil většinu obyvatelstva, byla tam bezvadná infrastruktura, vše bylo vybudováno na vysoké úrovni.

Já bych k poučení spíš volil regiony Saska-Anhaltska. **Ale ve vzduchu visí stále otázka, jestli Vy uznáváte onen společenský dluh, který k regionu severozápadních Čech naše ostatní regiony mají? Velmi by nás zajímala Vaše jednoznačná odpověď.**

Tímto termínem bych vztah státu ke strukturálně postiženým regionům nenazvala, na druhou stranu je pravdou, že hospodářství státu ve druhé polovině 20. století bylo do značné míry postaveno na nerostném bohatství těchto regionů. V tomto kontextu proto vznikl program RE:START s cílem přispět k řešení dlouhodobých ekonomických nebo environmentálních (týkajících se životního prostředí) problémů se společenskými dopady, se kterými si dotčené regiony nedokáží samy poradit. To ale neznamená, že tento cíl bude dosažen pouze aktivitou státu a mobilizací národních zdrojů. Musí se jednat o koordinované aktivity všech aktérů napříč veřejným, soukromým i neziskovým sektorem. V této oblasti z dosavadních zkušeností víme, že musíme přidat. Na úrovni přípravy opatření spolupráce funguje, více se nyní musíme zaměřit na jejich naplnění a připravovat projekty, které využijí existující zdroje. Primárně by mělo jít o projekty, které mají vazbu na prioritní opatření tak, jak je označily jednotlivé kraje. Tedy taková, která mají největší potenciál přispět k restrukturalizaci daného regionu.

I to je důvodem, proč dochází k úpravě implementační struktury programu RE:START.

Během jednoho a půl roku, tedy z pohledu restrukturalizace postižených regionů poměrně krátké doby, se nám podařilo zahájit uskutečňování opatření v hodnotě přesahující deset miliard korun. Na konkrétní projekty již bylo přiděleno 2,7 miliard korun. Jde zejména o podporu vysokých škol, mezi něž patří například stavba budovy Katedry studií lidského pohybu Ostravské univerzity, rozvoj Fakulty zdravotnických studií Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem či podpora nových studijních programů Slezské univerzity v Opavě. Do konce roku pak budou podpořeny projekty na regeneraci brownfieldů pro podnikatelské využití ze zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu. V průběhu listopadu Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlásí výzvu na regeneraci brownfieldů pro nepodnikatelské využití, kdy je pro projekty z dotčených krajů k dispozici 200 milionů korun.

Náš stát podle „míry špatného svědomí“ nějaké prostředky do severozápadních Čech také posílal a jak říkáte dnes i Vy, hodlá posílat. Jak zmiňujete, je to prostřednictvím posledního projektu „RE:START“. Nechci se příliš věnovat tomuto, mnou uznávanému projektu. Je v něm hodně práce a vyjednávání, a v podstatě mapuje celý komplex problémů. Na druhé straně je zjevné, že by se k těm problémům ve většině připojily i ostatní, „nepostižené“ kraje a že řada opatření by se musela udělat tak či tak je zjevné také. Nicméně, tento projekt je zpracován v „osvědčené“ filosofii dotační politiky se všemi pro praktické využití známými ošidnostmi i pro z celkového počtu poměru malý počet úspěšných „čerpatelů“. Problematika je zpracována do téměř stovky priorit, kdy podle mého názoru počet priorit nad deset, je bílko omluvenka k jejich neplnění, nebo akceptovatelného procentuálního plnění. Text se jako v jiných podobných dokumentech hemží pojmem „podpora“. Nic proti tomu, ale naskytá se otázka jak? Jak třeba podpořit celou množinu malých a středních podnikatelů? Změnou neúměrně komplikovaných „podnikatelských“ zákonů jen pro postižený kraj? To by jistě pomohlo, ale je to prakticky nemožné. Třeba zastropovat počet kontrol státní správy v severočeských firmách třeba na 6 ročně? Daňové úlevy? To by pomohlo také, ale která vláda najde odvahu to udělat? Víte, ono nakonec jde vždy o peníze, které byly v minulosti z regionu jednoduchou

cestou odčerpány a které se opět jednoduchou cestou nechce vracet, a tak se vymýšlí složité mechanismy.

Takže peníze. Můžeme se samozřejmě bavit o jejich výši, ale pokud nevyřešíme také základní a zásadní otázky, pak to nemusí mít ten konečný efekt. Je třeba si ty zásadní otázky položit a popsat, než budeme stanovovat obsáhlé projekční soubory finančně nezajištěných priorit, (čím více, tím lépe) ve kterých se vzhledem k jejich počtu to zásadní nějak ztratí, a nakonec ta procentuální úspěšnost nějak vyjde.

Jestli dovolíte, já bych si dovolil prezentovat jen tři skutečné a ošidné priority k řešení. Všechny tři přispívají k postavení našeho regionu v hodnotících řebříčcích regionů k žití na poslední místa. Říkám sice i zneužitými statistickými daty neoprávněně, ale je to bohužel tak.

Tedy za prvé:

Problémem prvním je špatná pověst regionu, jak se moderně říká image. Tomu dominuje vděčné téma—životní prostředí, ale také další témata z něj vygenerované. Ale zůstaňme u toho životního prostředí. Za posledních, dejme tomu 40 let, prošel region unikátní proměnou. Procesy rekultivací krajiny přinesly své ovoce a podle mých zkušeností (a že jich mám, a i konkrétních příkladů dost) návštěvníci, kteří region navštíví a mimo zasedacích místností a salonků hotelů se nechají provést regionem, jsou

šokování. Ne tím i médií zhusta inzerovaným katastrofálním stavem, ale skutečným stavem rekultivované, a hlavně revitalizované krajiny. K tomu již jen zbývá ten poslední stupeň – pokračování resocializace (k tomu se ještě dostaneme). Vskutku objektivní zhodnocení stavu severočeské krajiny a prostředí pro českou veřejnost je třeba uvést do objektivnosti. A o té objektivitě by se dalo dlouze hovořit a třeba i veřejnoprávní média by v tom sehrála významnou roli – v tom negativním slova smyslu samozřejmě – bohužel.

Snad víte např. o detektivním seriálu ČT „Rap!“ , který sice bezděky ukazuje některé krásy severočeské krajiny, ale nosnými prvky jsou unikátní záběry

na důlní provozy a fenomén téměř všech posledních televizních seriálů, tedy vraždy – navíc oproti fikcím z akčních filmů, zasazené do každodenního dnešního reálného života, což je asi nebezpečnější (ale to je jiné téma) – to jen tak mimochodem.

Vím o řadě propagačních projektů, které by poutavou formou, jako protiváha té hysterie obrazkových vražd, představily skutečnou tvář regionu a jeho dějiny, ale ztroskotalo to na penězích. Dalo by se o tom psát velmi mnoho, ale jakou strategii byste státu, kraji a obcím doporučila, a kde na to vzít?

Nejdříve bych se zmínila o podpoře podnikání. Všechny tři dotčené kraje vykazují nízkou míru podnikatelské aktivity, ani tam nevzniká moc nových firem. To částečně vychází ze zaměstnanecké kultury nepodporující podnikání, ochotu podnikat a patrně i obecně z menšího množství podnikatelských nápadů vzhledem k sociální struktuře obyvatelstva. Vzhledem k odchodu mladých lidí z strukturálně postižených krajů dochází pravděpodobně také ke ztrátám podnikatelsky zapálených lidí. Tato problematika je jedním ze stěžejních bodů programu RE:START. Možné daňové úlevy jsme při tvorbě opatření zvažovali a po konzultaci s odborníky z Ministerstva financí jsme dospěli k závěru, že by mohly přinést více problémů než přínosů, a to i vzhledem k velikosti naší země. V současnosti se program RE:START v této oblasti zaměřuje na podporu začínajících podnikatelů či potenciálních podnikatelských záměrů, podporu modernizace technologií firem nebo exportní vzdělávání. Cílem je zvýšit zájem o podnikání, usnadnit zájemcům založit podnik a pomoci jim v prvních

krocích při jeho rozvoji. Také pomoci snížit rizika a tím zvýšit množství podniků, které jsou v krajích zakládány. Podstatnou roli v oblasti podpory podnikání hrají zejména programy Technologie a Nemovitosti. V tuto chvíli jednáme s Ministerstvem průmyslu a obchodu o specifické podpoře podnikatelů právě v těchto oblastech, na něž by mohly být uvolněny až dvě miliardy korun. Rozhodnuto bude do konce roku.

Dále k Vaší otázce „špatná pověst regionů“. I této oblasti se věnuje program RE:START, i když k jejímu zlepšení vede dlouhá cesta, jejímž cílem je obecně zlepšení kvality života. Souhlasím s Vámi, že v posledních letech došlo k výraznému zlepšení stavu životního prostředí ve všech strukturálně postižených regionech, a také s tím, že o pozitivních změnách je potřeba informovat a při každé příležitosti je zdůrazňovat. Nad rámec programu RE:START podporujeme z národních zdrojů marketingové aktivity destinačních společností, které jistě povedou ke zlepšení povědomí o atraktivitách regionů.

Paní ministryně, jak jsem předpokládal, o tom pojmu „společenského dluhu“ se pořád chodí jaksi opatrně, ale on se jako každý dluh dříve či později ozve sám a jako každý zanedbaný dluh se prodraží.

Nicméně, celým rozhovorem se táhne jako červená niť pojem RESTART. Já jsem se k němu vyjádřil a na jeho účinnost a hodnocení je ještě čas a nakonec uvidíme, jak byl v komplexním výsledku plošně účinný. Snad to nedopadne v duchu známého „*snažili jsme se, snažili, ale dopadlo to jako vždycky* 😊“. To bych si opravdu nepřál a že RESTART není všelék – na tom se asi shodneme (mimochodem, region není na novém startu, restartu – on už se někam řítí).

Nicméně, avizoval jsem jen tři základní problémy, takže:

Problém druhý se jmenuje kulantně řečeno: nepřizpůsobiví. Asi jsem byl jeden z prvních, který tuto skupinu obyvatel nazval „přizpůsobivými“

a to naší slabosti, tolerantnosti a pseudohumanity. Republika celkem s povděkem přijala byznys podnikavců, kteří zkupovali byty problémových rodin v lukrativních městech a nemoudrostí našich místních vlád, které slušně řečeno neprozřetelně rozprodaly svůj bytový fond (a nejen ony a nejen to) a nastěhovaly tyto dárečky k nám do regionu. Tito lidé tu dnes jsou, jejich rodiny se úspěšně zvětšují a další dále přibývají. Jejich cílem, a co je horší, i cílem jejich dospívajících dětí není práce a začlenění do společenských standardů, ale sociální systém. O ostatním raději nemluvě – nechci se dostat do konfliktu s úřadem ombudsmana. Vím, že je to agenda jiného ministerstva, ale přeče. Jaký je Váš názor na tento stav a vliv na pověst a rozvoj regionu, a jak by se to dalo zastavit a dotčeným městům a obcím reálně a realizovatelně pomoci?

Musím se zastat obcí, tedy místních vlád. Prvotní privatizace byla reakcí na několik faktorů. Musíme si uvědomit, že nájemní bytový fond dlouhodobě trpěl výraznou podkapitalizací z pohledu dlouhodobé údržby. To byl důsledek letité regulace nájemného a výhled na možnou změnu přístupu státu byl až do roku 2005 nulový. To obce vedlo k tomu, aby reagovaly na celospolečenskou poptávku po vlastnickém bydlení ze strany původních nájemníků. V prvopočátku jistě nikdo neuvažoval nad tím, že bytový fond bude v některých regionech sloužit ke spekulacím tohoto typu. Až do ekonomické krize se v oblasti bytového fondu tento ekonomický trend neobjevoval. Problémové obyvatelstvo bylo sice do ekonomicky slabších regionů sestěhováváno, ale především do ubytoven, které se odchodem zahraničních pracovníků uvolnily. Přesun do bytů začal až změnami v oblasti dávkového systému. Zatímco stát mohl

ubytovny kontrolovat, v případě bytů (ochrana obydlí) tuto pravomoc ztratil.

Řešení je nyní v podstatě možné pouze tak, že stát vytvoří prostor pro znovunabytí kontroly i v tomto sektoru. Navrhují se dvě zásadní možnosti. V první řadě je nutná změna dávkového systému, druhým návrhem je regulace pronájmu bytů prostřednictvím využití živnostenského zákona a důslednější kontrola stavu tohoto bytového fondu z pohledu jeho technických a hygienických vlastností. Vedle toho chceme programem Výstavba posilovat, resp. rekonstruovat kapacitu obecního bytového fondu, což by mělo umožnit obcím do řešení místních problémů snáze vstupovat. Samozřejmě jsem si vědoma toho, jak image regionu ovlivňuje potenciál jeho rozvoje. Proto je nutné propagovat příklady dobré praxe, jak jsem uváděla v dřívější odpovědi.

Ano, máte zcela jistě pravdu, ale já bych se tehdy i dnes sebevědomých zastupitelstev až tak moc nezastával. Minimálně je třeba říci na rovinu, že to byla osudová chyba, dovolím si říci i hloupost, a že by stát od toho mohl nyní dát ruce pryč, tak to ani náhodou. Nějaká řešení jste nastínila, teď jde

o to je včas zrealizovat. Ony obce nerozprodaly jen ten bytový fond, ale také téměř vše, co měly. Nejen akcie firem dodávající energie a služby, pitnou vodu (což byl opravdu obdivuhodný počín), ale také pozemky a objekty, a to i v centrech měst. Poukázání na tyto chyby by mělo být i jakýmsi

mementem pro budoucnost. Obec, jako správný hospodář (a vidíme to třeba v sousedním Německu), by měla svůj majetek chránit, zvelebovat a rozmnožovat a ne rozprodat (ovšem náš stát to dělal také, jen se zavedl módní termín privatizace).

Je také třeba připomenout, že stav v bytovém problému, který jste si ze všech problémů s tím souvisejících vybrala, vyvolal řadu dalších efektů, o kterých jste se nezmínila. Kriminalita, nepořádek, nevzdělanost, zneužívání sociálního systému a mohl bych pokračovat. Tady je uznávám každá rada drahá a jsme opět u cíleně směřovaných a „rychlých“ penězích – jinak to asi nepůjde. To by jistě mohlo platit obecně, ale v Ústeckém kraji se to jaksi znásobilo.

Nicméně, ze všech problémů (a že jich je) jsem avizoval tři, tak tedy ten třetí. Krajina, její vzhled a využití, je pro naši diskusi tím **problémem třetím**.

V druhé polovině minulého století se těžba uhlí, energetika a chemie výrazně podepsali na území severozápadních Čech. Podkrušnohorské oblasti a také Krušné hory samé, byly výrazně poškozeny. O tom není sporu a také není sporu o tom, že tvář krajiny se výrazně změnila a také

obdivuhodně zlepšila. O tom jsme se nakonec již také zmínili. V regionu vzniká jako jakýsi nevědomý bonus po povrchové těžbě hnědého uhlí něco, co je krajinným unikátem. Je to jezerní krajina, kdy na tomto území vzniká zatopením těžebních jam řada jezer. Tato jezera mají a budou mít stále větší vliv na rozvoj území a životního prostředí. Vznikly plochy zrehabilitovaných výsypek. Stejně tak je věnována, i když podle mnohých expertů nedostatečná, pozornost k lesním porostům Krušných hor, kdy mimochodem naše Krušné hory mají neuvěřitelný a bohužel nevyužitý potenciál v cestovním ruchu a rekreaci. Zkrátka krajina je jiná a je nutné ji po zákonné rekultivaci také revitalizovat a resocializovat. A k tomu mi jaksi chybí jakási zpracovaná vize komplexního využití a žádoucího rozvoje. Jak by ta nová krajina měla vypadat a co s ní? Řekl jsem jen tři problémy, ale k tomuto třetímu také jaksi patří i dopravní infrastruktura, což je také problém všech krajů, nicméně náš kraj by si zvýšenou pozornost (peníze) také zasloužil. Jak Vy vidíte budoucnost tohoto území a víte o nějaké již zpracované vizi pro místní samosprávy co s ním a jak?

Podobně jako Vy, i já vidím velký potenciál v krajině Krušných hor. Jezerní krajina je jistě zajímavou vizí, ovšem musíme k ní přistoupit realisticky. Rozvoj jednotlivých vodních ploch totiž musí být provázaný a vzájemně koordinovaný. Ideálně tak, aby si nové využití vzniklých ploch vzájemně nekonkurovalo. Nelze předpokládat, že všechny plochy bude možné využívat pro cestovní ruch. Právě proto již nyní při tvorbě programu zaměřeného na resocializaci území po těžbě bereme tyto náležitosti na zřetel.

Nemohu souhlasit s tvrzením, že lesním porostům je věnována nedostatečná pozornost. Naopak, právě na ně je zaměřen Program revitalizace Krušných hor, jehož cílem je komplexní revitalizace lesních ekosystémů. Tento program také bedlivě sledujeme v kontextu naplňování programu RE:START, protože významně přispívá k dosažení jeho cílů v pilíři životního prostředí. Dopravní infrastruktura je rovněž významné téma, jehož potřeby přesahují možnosti státního rozpočtu i evropských zdrojů i přes značný objem prostředků, které pomohly zkvalitnit dopravní infrastrukturu, např. dokončení dálnice D8, nové úseky a modernizace stávajících úseků dálnice D7 a na ni navazující silnice I/7. Ta řeší hůře dopravně dostupnou západní

část Ústeckého kraje. Mezi nejpokročilejší úseky v rámci přípravy tzv. rychlých železničních spojení je úsek ve směru na Drážďany přes Ústí nad Labem, který s největší pravděpodobností velmi ovlivní atraktivitu regionu. Na druhou stranu, neberme prosím dopravní infrastrukturu jako všelék. Kvalitní dopravní infrastruktura je důležitým faktorem, ale sama o sobě nezajistí např. příliv zahraničních investic nebo nezvýší inovační výkonnost podniků. Existují další faktory, které jsou v případě Ústeckého kraje neméně důležité.

Osobně si myslím, že stanovených vizí opřených o četné analýzy je v území dostatek. Stačí nahlédnout do strategických dokumentů jednotlivých samospráv, ať už obecních, nebo krajských. Důležité je nyní napnout síly k jejich dosažení. Jsme v období ekonomického růstu, nebojme se dělat odvážné kroky. Státu se v posledních letech daří připravovat nástroje šité na míru strukturálně postiženým krajům, v čemž bude i nadále pokračovat. Stačí nahlédnout na opatření programu RE:START, na jejichž realizaci se intenzivně pracuje. Teď už je jen na lokálních aktérech, aby tyto podmínky využili v co největší prospěch regionů.

Názory na revitalizaci Krušných hor se poněkud liší a máme v jakémsi plánu dát dohromady všechny aktéry a věci si objasnit. Rovněž bych moc nespolehal na schopnost dohody regionálních aktérů k nadčasovému řešení – ale uvidíme, rád bych byl příjemně překvapen.

Nicméně, blížíme se k závěru naší výměny názorů na problematiku rozvoje našeho území, tedy Severozápadních Čech. Z celé řady problémů, které jsou jednak všeobecné a jen u nás jaksi znásobeny, jsou i ryze specifické pro náš region. Dotkli jsme se z důvodu místa a času jen některých. Na jejich existenci a způsoby jejich řešení mohou a také jsou různé názory. Názory buď vyřčené, nebo taktně, takticky, strategicky...obejitě. Proto si myslím,

že vzájemný dialog s porozuměním a respektem, je pro budoucnost velmi žádoucí. K tomu je nutné hledat spolupracující týmy, řešící problémy ne v teple pražských kanceláří, ale na místě, kde ony problémy vznikly a vznikají. Nebudu teď hodnotit jednu z cest, kterou byl úřad vládního zmocněnce, ale vzhledem k tomu, že byl zrušen (až na toho vládního zmocněnce, což je půvabné – ale budiž), naskýtá se otázka jak a co dál?

Jak tedy dál paní ministryně. Prý přejde tento existující, možná zredukovaný miní úřad pod Vaše ministerstvo. Je-li tomu tak, jak si představujete jeho funkci a funkčnost?

Dialog a koordinovaný postup všech aktérů je tou nejdůležitější podmínkou celého procesu. A to nejen na mezinárodní a regionální úrovni, ale také v rámci nich. Na dialogu a vůbec schopnosti komunikovat o konkrétních problémech stavím již mnoho let i svou vlastní práci. Pro mnou řízené ministerstvo je velmi podstatné zapojit všechny resorty, kteří svou kompetencí zasahují do procesu restrukturalizace a nastavují pro ni podmínky a nástroje, přirozeně za diskuse s regionálními aktéry, kteří dokonale znají své území a dokáží je u mne využít. I to je důvodem pro změnu implementační struktury. Podařilo se nám na národní úrovni přijmout přibližně devadesát opatření, která budou mít ve výsledku pozitivní dopad na strukturálně postižené regiony. Nyní se musíme zaměřit na jejich naplnění konkrétními projekty, tedy posílit aktivitu v jednotlivých krajích a koncentrovat se na přípravu kvalitních projektů. Ráda bych touto cestou

poděkovala za dosavadní činnost panu vládnímu zmocněnci a jeho týmu, kteří udělali velký kus práce při iniciaci programu RE:START. Byli v úzkém kontaktu jak s jednotlivými institucemi na národní i regionální úrovni, ale také lokálními stakeholdery, jejichž činnost je také mimořádně důležitá. V tom hodláme i nadále pokračovat a s využitím dosavadních zkušeností směřovat ke konkrétním výsledkům. Předpokládám, že s řadou lidí z úřadu zmocněnce budeme dále spolupracovat.

Podařilo se nám také vyjednat účast našich tří krajů v tzv. iniciativě Uhelných regionů v transformaci při Evropské komisi a předpokládám tedy, že i na této úrovni budeme schopni regiony podpořit, ať už znalostmi z jiných regionů s obdobnými problémy, špičkovou expertízou nebo koncentrací unijních zdrojů.

Zcela na závěr mi nezbyvá než poděkovat za Váš čas a myšlenky a pokud

byste sama chtěla na závěr nám, Severočechům něco sdělit, pak prosím.

Za tuto diskuzi také děkuji. Věřím, že i za přispění OHK Most se situace v Ústeckém kraji brzy zlepší, byť je nám všem jasné, že celková transformace není otázkou několika málo let. Alfou omegou by pro nás měla být kvalitní

spolupráce na všech úrovních napříč veřejnou správou, ale samozřejmě také s podniky a akademickým a neziskovým sektorem.

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Motto:

„Není málo času, který máme, ale mnoho času, který nevyužijeme.“

„Čas je půjčka, kterou ani vědný příjemce nemůže vrátit“.

Seneca Lucius Annaeus

Čas

Na úvod – jedna z možných internetových definic času říká:

Čas se dá také definovat jako neprostorové lineární kontinuum, v němž se události stávají ve zjevně nevratném pořadí. Jako takový je podstatnou složkou struktury vesmíru. Je velmi obtížné, až nemožné, si čas nějak představit. Pokusy o pochopení času byly po dlouhou dobu pře-



Ciferník pražského orloje, zdroj: Wikipedia.

dvším doménou filosofů, později i přírodovědců. Na povahu a smysl času existuje množství silně odlišných náhledů, a je proto obtížné nabídnout jeho nekontroverzní a jasnou definici. Důležitým pojmem je tzv. šipka času, která určuje smysl (směr) plynutí času a odpovídá směru rozpínání vesmíru. Čas se od starověku také měří, nejčastěji počítáním pravidelně se opakujících pohybů, například Slunce nebo kyvadla. Základní myšlenku tohoto měření využil Aristotelés k definici: „Čas je napačítaný pohyb ve vztahu k před a po“.

V architektuře tvorby našeho života, dejme tomu dne, má čas rozhodující roli – o tom není pochyb. Tak se pojďme trochu reportážním způsobem několika zastaveními projít tímto fenoménem a ptejte se sami sebe, zda s tím cenným statkem racionálně zacházíme?

Zastavení první – čas ve věku digitálním

Někdy v září jsem zaznamenal při přenosu z PS, že se jeden životem nezkušený poslanec při interpelacích nejspíše a drze střefoval do premiéra, že nepoužívá digitální podpis a má pouze blok. Pomínu-li hulvátství, absenci elementární slušnosti a pokory, provedl jsem si zkoušku časové náročnosti, protože já jsem také stará struktura s papírovým diářem.

Mám před sebou svůj diář papírák a mladý kolega chytrý mobil.

Úkol 1: zapsat „v úterý 18.9. – zasedání představenstva OHK Most“

Akce papírová: otevřu diář, vezmu tužku napíšu, odložím tužku – **7 vteřin**

Akce digitální: zapnu mobil (s nabitou baterií), naleznu aplikaci, příslušný odkaz, vytukám text, uložím – **30 vteřin**

Úkol 2: zjistit, který den v týdnu je 21. prosince?

Akce papírová: **6 vteřin**

Akce digitální: **12 vteřin**

Úkol 3: ověřit, že platí známé – „čas jsou peníze“

Akce papírová: cena diáře A4 – **100 Kč**

Akce digitální: cena nejlevnějšího chytrého mobilu, dejme tomu min. – **5 000 Kč**

Při životnosti mobilu max. 5 let a tedy 5 ročních diářů je akce papírová 10× levnější, což je sice argument demagogicky silně zkreslený, protože mobil poskytuje řadu služeb dalších, v dřívějších většině nepotřebných. Nicméně při pohledu na jakoukoliv skupinku spíše mladších lidí lhotejně kde, svorně čumějících do malé obrazovky mobilu bez ohledu na tím strávený, spíše jalovými informacemi promarněný čas, tento argument vypadá také jinak.

Pokračování na straně 27

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Dokončení ze 3. strany

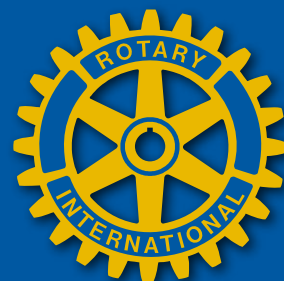
- *Obnovitelné zdroje jsou v saldu drahé, nestabilní a vzhledem k nutné, navíc technicky i ekonomicky náročné regulaci sítě, navíc i zranitelné. Takže se naskytá otázka, jestli bychom neměli přehodnotit náš vztah k uhlí a naší slibně se rozvíjející ekonomiku ve světle fantazií a ideálů drahou a nedostatkovou energií nezruinovat.*

A právě tuto otázku jsme položili Ing. Tomáši Hünerovi, minulému ministru průmyslu a obchodu, který se energetikou zabývá celý život, a to i na nejvyšších postech státní správy.

Dnes platná „Státní energetická koncepce“, která popisuje možný mix energetických výrobních zdrojů do roku 2050, je realistický materiál který odráží vyvážené možnosti české energetiky při respektování ambiciózních společných evropských cílů. Jakými jsou výrazné snížení energetické náročnosti, zvýšení podílů obnovitelných zdrojů v energetickém mixu a výrazné snížení produkce skleníkových plynů, primárně CO₂, v následujících letech. Architektura SEK nevznikala vůbec jednoduše a je výsledkem náročné komunikace mezi konzervativními a novými pohledy na energetiku. Respektuje reálné možnosti ČR především s vazbou na domácí energetické suroviny a geografickou polohu. Problémem je, že se v oblasti plánovaného zvýšení výroby na jaderných zdrojích koncepce nenaplnuje. Nastal tak čas, začít se zabývat případnou alternativou k tomuto výpadku, který bude zřetelný kolem roku 2030. Možností není mnoho. Při plném využití rozvoje OZE, maximalizaci úspor a při předpokládaném nárůstu e-mobility a zachování požadovaných ekologických limitů, je možno nahradit tento jaderný výpadek pouze zvýšeným spalováním zemního plynu nebo spalováním hnědého či černého uhlí v ekologicky šetrných moderních zdrojích. Je třeba vnímat uhlí jako energeticky strategickou surovinu, které jako jedné z mála máme relativní dostatek. Elektrická energie z uhelných zdrojů rovněž dobře slouží k regulaci energetické sítě, do které budou v budoucnu stále více zapojovány obnovitelné zdroje se špatně predikovatelnou výrobou. Uhelné zdroje jsou stále výrazně využívány v teplárenství, které díky akumulaci energie v tepelné soustavě rovněž výrazně přispívají k regulaci energetické soustavy. A to je dost dobrých důvodů, proč bychom se měli bez emocí seriózně zabývat užitím uhelných výrobních zdrojů i v budoucnu! Je třeba si však uvědomit, že klasické spalování černého a hnědého uhlí bude pod neustálým tlakem zvyšujících se nároků na snižování limitů pro emise a imise. Budou muset být využity ekologicky šetrné metody jako je např. zplyňování uhlí. Tento způsob výroby zatím není ekonomicky návratný. Avšak vzhledem k předpokládanému zvýšení ceny povolenek a nedostatku energetických zdrojů v Evropě se může v budoucnu tato situace výrazně změnit. Klíčovým problémem je, že česká energetika nedisponuje potřebným množstvím zemního plynu a je odkázaná a jeho dovoz, především z Ruska. S tím jsou spojeny rizika jak politická i ekonomická. ČR se zhorší obchodní bilance a zvýší se závislost na Rusku. To vše nás čeká proto, že jsme jadernou cestu opustili, díky nekonečným diskuzím o ni a neschopnosti předchozích vlád rozhodnout o modelu jejího financování.

Ing. Tomáš Hüner

ARCHITEKTURA A PAMÁTKY



Ing. Milan Machovec

Jak je čtvrtletníku TEMA tradicí, přispívají do něj i členové Rotary klubu Most. S nelehkým tématem—architektura a památky, jsem byl požádán o příspěvek tentokrát já. Vzhledem k tomu, že jsem rovněž vlastníkem kulturní památky, mám k tomuto tématu specifický vztah.

Přemýšlel jsem, jak k příspěvku přistoupit, neboť každý z nás má na téma architektury a památek vlastní názor. Nelze si však obecně nevšimnout velkého rozdílu, jak se v naší zemi stavělo před poslední válkou či dodnes se staví v západních zemích za našimi horami a jak se staví či opravuje u nás v současnosti. U památek je rozdíl v přístupu ještě propastnější.

Až na výjimky je náš současný stav charakterizován malou úctou až neúctou k historii. Pokud bychom se pokusili nalézt objektivní důvody tohoto stavu, určitě by se jednalo o tyto:

- Nedostatečné příjmy tuzemského obyvatelstva a tuzemských firem. Ceny stavebních materiálů jsou na přibližně stejných hodnotách jako v západní Evropě, ale příjmy stavebníků proti např. Německu třikrát nižší. Situace se v poslední době díky rychlému růstu platů zlepšuje, avšak mezera zůstává stále vysoká. Neustálé tvrzení bankéřů a ekonomických expertů o „paritě kupní síly“ je zavádějící a nevhodné. Vede ke konzervování stávajícího stavu, neboť násobné příjmy německého obyvatelstva a firem se koncentrují do nemovitostí. Proto

nemovitostí v Německu vypadají jinak než naše. Naši snahou proto musí být dosažení srovnatelných příjmových hodnot v absolutních částkách, nikoli jen v paritě.

- Lhostejnost a nedostatečná podnikavost. V bývalých Sudetech po odsunu německého obyvatelstva připadla velká část nemovitostí ve vesnicích, které měli štěstí, že neunikly zániku, novým českým majitelům. Ti je nemuseli těžce vybudovat a neměli k nim takový citový vztah. Samozřejmě se k tomu přidalo 40 let komunismu, který opravám nepřál. To, že však ani po 30 letech od listopadu 89 nedošlo k zásadní proměně, souvisí s lhostejností, s českým švejkovským „to je dobrý“. Slovo hypotéka pro financování restaurování chalup a domů v pohraničí zní jako sprosté slovo.
- Hrdost za svůj dům, svoji vesnici, svoje město. Hrdost se jaksi vytratila. Dříve měly domy zdobné fasády, členité malebné konstrukce, lidé ctili charakter svých vesnic. Pokud se například jednalo o jeden region, byly používány stejné typy staveb. V lužickém regionu se jednalo o takzvané podstávkové domy, v Krušných horách o hrázděné domy tzv. fachwerkhäuser, na Chebsku domy chebského typu. Nerespektování této tradice vedlo k tomu, že vesnice jsou zapleveleny nepůvodními domy. Nejsou používány stejné sklony střech, neodpovídají tvary a velikosti domů, použité materiály. Domy, které si lidé stavěli a staví tak, že se nechťejí pochlobit jiným, jen plní omezené bytové představy. Zde neplní svoji funkci ani stavební úřady,

kteří by mohly koordinovat plánované rekonstrukční a ostatní stavební práce.

- Obdobně se můžeme bavit o situaci v podkrušnohorských městech. Za komunismu zde vyrostla nepůvodní paneláková sídliště, které trefně pojmenoval bývalý prezident Havel „králikárny“. Ještě v 50 letech minulého století měla sídliště jistou kvalitu, s nástupem betonových domů ve stylu Le Corbusiera se změnila sídliště v betonové krabice. V posledních 10 letech bylo provedeno mnoho zateplovacích akcí, bylo použito mnoho barev na změnu vzhledu fasád. Na co se však přitom nebral zřetel, bylo to, že bylo možno přitom provést mnoho výraznějších úprav, jako je například použití šikmých střech, půdních vestaveb, pospojování domů do dvorů, používání nestejných výšek střech v rámci jednoho domu, architektonických prvků ve fasádách, používání moderních FVE zdrojů, bateriových systémů a nových nízkoemisních zdrojů vytápění.
- Malý kontakt se světem, málo kontaktů na druhé straně Krušných Hor. Svoji roli tady hraje jazyková bariéra a nedostatečná spolupráce mezi českými a saskými regiony. Projektů typu Cíl 3/Ziel 3 je málo a jsou nedostatečně využívány. Situace se vzájemnou znalostí němčiny/češtiny se spíše zhoršuje. Zde se blízká na lepší časy, kdy vzájemným komunikačním jazykem bude pro nastupující generaci angličtina. Nedostatek kontaktů ale nedožene.
- Obdobně se můžeme bavit o krajinné architektuře, která zde chybí. Není brán ohled



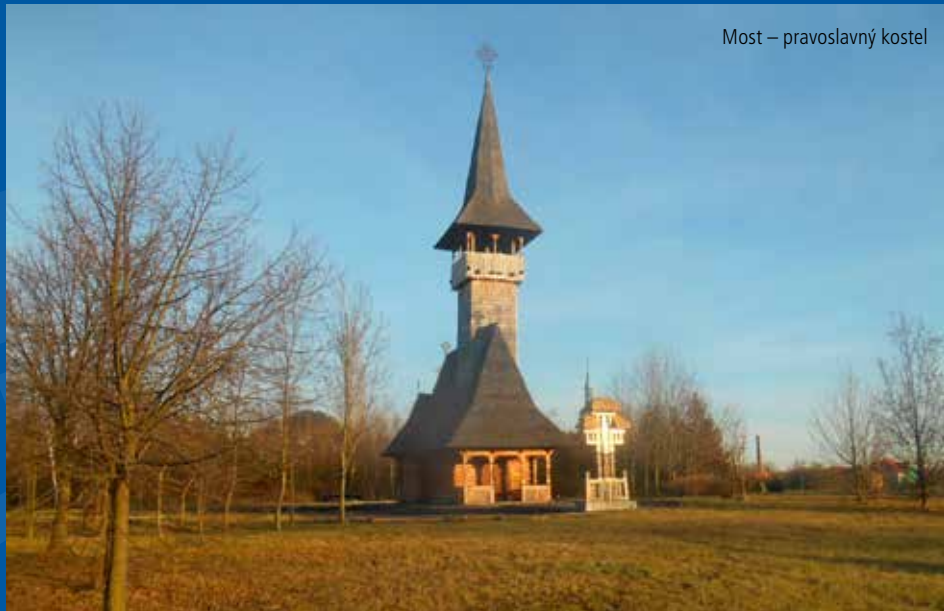
Březová – dům chebského typu

na veřejný prostor mezi obcemi. V našem podkrušnohorském regionu sice nalezneme mnohá rekultivační díla vysoké kvality, většina ploch stále působí jak z vesmíru. Nikdo se nepodívá nad nevhledností rour, kterými je přiváděno teplo do našich měst, nikomu nevádí, že řeka Bílina neteče přirozeným korytem. Když v Mostě vichřice porazila nový dřevěný pravoslavný kostel, nikoho ve městě to nevzrušilo. Při podobné události na Moravě – kdy došlo k vyhoření kostela v Gutech a nebo Libušína na Pustevnách došlo k velkým sbírkám a brzo se naši moravští přátelé dočkají náhrad.

- Nezanedbatelné je také pro náš region soužití se sociálně slabým obyvatelstvem. V takové míře, jako v současnosti, se takový procentuální podíl obyvatelstva nenacházel. Nedostatečná správa nemovitostí, která vznikla m.j. překotným, nekontrolovaným růstem některých bytových družstev či bytových společností, není doprovázena odpovídající správou. Velmi nekvalitně vykonává doposud správu svých nemovitostí řada státních organizací – namátkou České dráhy (SŽDC) či Lesy ČR. Nedostatek kontroly nad spravovanými či vlastněnými nemovitostmi vede až k situacím známým z Chánova, Janova, Předlic a dalších. Celá řada kvalitních nemovitostí zanikla činností vandalů a nepříznivých, kterým vlastníci či správci nijak nebránili.

- Architektonické soutěže. Jsou v Čechách města, kde se bez architektonické soutěže nepostaví ani lavička – jako nejlepší příklad můžeme uvést Litomyšl. V našem regionu se jich pořádá velmi, velmi málo. Svoji vinu má i malá tradice vyhlásování těchto soutěží, nezkušenost s jejich vyhlásováním, snad jsou to i peníze. Jestliže chceme, aby se mladá generace v našich městech a obcích cítila dobře a ráda se k nám po studiích vracela, podporujeme tyto soutěže. Vyšší počáteční investice do přípravy projektu však bude vyvážena kvalitním místem pro život.
- Nedůvěra k soukromému sektoru. V poslední době se množí případy, kdy je hledáno řešení nedostatků pomocí veřejného sektoru – budování krajského dopravce, výstavba sociální bytů prostřednictvím obcí a další. Současné památky však v minulosti byly vybudovány soukromými osobami, které byly ve svých plánech minimálně omezovaly. Na své stavby nešetřily penězi a zvaly si jako architektky nejvýznamnější stavitele svých dob. Dejme důvěru opět soukromému sektoru. Jedná se o jeho peníze a nejlépe ví, jak s nimi zacházet.

Pro uchování našeho architektonického dědictví je v naší zemi zřízen Národní památkový úřad, který má své krajské pracoviště. V povědomí obyvatel jsou „památkáři“ komplikací vlastníků a stavebníkům, kteří pouze zdražují opravy a zdržují stavby. Skutečnost je však taková, že jsou poslední instancí, která chrání to, co nám předci zanechali. Navrhují stavební postupy a materiály,



Most – pravoslavný kostel

které jsou v souladu s historickým vývojem. Často už vymizely znalosti o starých technických postupech a řešeních a jen díky nim mohou být znovuobjeveny.

Památková oblast je obecně charakterizována obrovským podfinancováním a opomíjením při poskytování dotací. Při stanovování priorit státních rozpočtů je památková oblast významně zanedbána, alokace prostředků je o několik řádů nižší než např. OP PIK. Naposledy toto konstatoval Nejvyšší kontrolní úřad ČR, který ve své zprávě z roku 2017 konstatoval obrovské potřeby pro napravení stavu. Kvalitní památkový fond je výstavní skříní každého slušného národa a zde se máme za co stydět. I z ekonomického hlediska každá koruna vložená do památkového fondu se vrací několikanásobně díky přílivu návštěvníků.

Památkový fond je v gesci Ministerstva kultury ČR a to podporuje památkový fond řadou titulů. Svůj dotační titul má i Ústecký kraj. Zde je možno uvést:

- Havarijní program
- Program zachrany architektonického dědictví
- Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností
- Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje.

Úmyslně se nezmiňuji o Národních kulturních památkách, památkách UNESCO a na druhé straně o malých kulturních památkách vesnického typu. I zde platí obrovské podfinancování.

Nechtěl bych však říci, že dochází v našem regionu jen k negativům. Vidím zde růst mladé generace, které výše popsané věci nejsou lhostejné. Proto hledím k budoucnosti s důvěrou.

Ing. Milan Machovec
prezident
ROTARY klub Most

Coswig – půlkruhová přístavba mezi stávající domy



Proměna krajiny pod Krušnými horami



PALIVOVÝ KOMBINÁT ÚSTÍ, s. p.

Již před dvěma sty lety se začala psát historie těžby hnědého uhlí v oblasti Podkrušnohoří. Právě v těchto místech se nachází Severočeská hnědo-uhelná pánev, která umožnila rozvoj těžebního průmyslu v dříve chudé oblasti s velkým množstvím přirozených vodních ploch, rozsáhlých bažin, málo úrodných a podmáčených luk. Od začátku průmyslové revoluce probíhala v pánevní oblasti pod Krušnými horami rozsáhlá těžba uhlí, nejdříve přímo na výchozech slojí, později hlubinná a následně v sedmdesátých letech minulého století i velkokapacitní těžba ve velkolomech. Ta představovala vždy rozsáhlou devastaci krajiny i zásadní změny v jejím reliéfu, zejména v blízkosti důlních děl. Zároveň představovala pro obyvatele zdroj ekonomického růstu, ale také ekonomickou a sociální závislost, která s plošným ukončováním těžby přinesla do regionu značné sociální problémy. Kdysi bohatá hornická města se v současnosti potýkají s vysokou mírou nezaměstnanosti a hledají další možnosti rozvoje v období bez těžby. Každá těžební společnost je ze zákona povinna po skončení těžby uvést krajinu do původního stavu. Prakticky tohoto stavu nelze dosáhnout

a výsledkem sanačních a rekultivačních prací je vznik nových lokalit s vybudovanými jezery na místech bývalých zbytkových jam s plně funkčními přírodními ekosystémy v jejich okolí. V devadesátých letech minulého století vláda rozhodla o útlumu těžby v regionu a stanovením ekologických limitů těžby určila rozsah dalšího působení těžebních společností na dosud činných velkolomech. Prvními projekty zahlazení následků hornické činnosti většího rozsahu byly hydričké rekultivace zbytkových jam dolů Chabařovice a Most – Ležáky, na jejichž místě vznikly rozsáhlé vodní plochy jezer Milada a Most. Stanovení územních ekologických limitů také určilo životnost dosud činných lomů, u kterých je plánována rekultivace formou zatápění zbytkových jam. Výsledkem dokončení cyklu těžby surovin tak v budoucnu bude krajina s velkým množstvím velkých jezer i menších vodních ploch a rozsáhlé okolní zalesněné plochy s fungujícím živočišným i rostlinným ekosystémem.

Při řešení celkové obnovy krajiny po ukončení těžby v oblasti Podkrušnohoří se však nelze zaměřit jen na zajištění původního stavu nebo

řešení jednotlivých lokalit, ale je potřeba zajistit komplexní řešení rozvoje celého území, s nímž by se člověk ztotožňoval, v němž by mohl trvale žít a kde by nacházel i nové pracovní příležitosti. Rozsáhlé plochy současných i budoucích vodních děl vybudovaných v zatopených zbytkových jamách likvidovaných povrchových lomů, stejně tak rozsáhlé plochy přilehlých rekultivovaných pozemků proto představují značný potenciál pro budoucí využití při rozvoji toho regionu. Samotná sanace a rekultivace lokalit s ukončenou těžbou nebude pro rozvoj regionu stačit. Proto hlavním cílem v současnosti je najít další možnosti využití území a jeho zapojení do fungování rozsáhlejšího územního celku. Jako první možnost využití každého napadne volnočasové využití a s ním spojený rozvoj turistického ruchu. Důkazem jsou například zkušenosti a výsledky našich přeshraničních sousedů při revitalizaci Lužické a Lipské jezerní oblasti. Problematiku volnočasového využití dané lokality je potřeba zároveň řešit i z pohledu rozvoje přilehlých měst, vybudovat dopravní infrastrukturu včetně zajištění dopravního napojení, vybudovat inženýrské

Lom Most – Ležáky 1996



sítě a prostředí pro rozvoj poskytovaných služeb pro návštěvníky.

Při zajištění ekonomické soběstačnosti těchto území se však nelze spoléhat pouze na potenciál rekreačního využití nebo cestovního ruchu, jako možnosti pro trvalé zajištění finančních prostředků k provozování a údržbě vodních děl, včetně okolního území. Je důležité hledat další potenciály území, které mohou zajistit jeho další udržitelný rozvoj. Současný vývoj v oblasti energetiky je poznamenán snahou o odklon od fosilních paliv a snaha o posilování podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové produkci elektrické energie, klade velmi vysoké požadavky nejen na dokonalé vyvážení energetických sítí v návaznosti na zvyšující se podíl připojování dalších zdrojů obnovitelné energie, ale také na efektivní ukládání vyrobené elektrické energie. Jako vhodným záměrem v těchto lokalitách lze uvažovat s využitím vodních ploch pro výrobu elektrické energie pomocí přečerpávacích vodních elektráren, ať už v lokálním měřítku nebo z pohledu propojené soustavy vodních děl. Vzhledem k současnosti často řešeným klimatickým změnám a s nimi spojenými změnami v zásobách podzemní i povrchové vody, je potřeba současná i nově připravovaná jezera vnímat také jako důležité prvky pro zadržování vody v krajině a do budoucna mohou hrát i důležitou roli při zajištění dostatečných kapacit pro zásobování regionu pitnou nebo užitkovou vodou.

Jezero Milada 2016



Státní podnik Palivový kombinát Ústí zajišťuje pro stát správu území zasaženého bývalou těžbou energetických surovin a kromě jiného také řeší správu lokalit jezer Milada a Most, která byla vybudována ve zbytkových jamách bývalých hnědouhelných dolů v regionu Ústeckého kraje. Dlouhodobě a intenzivně se zabývá hledáním různých možností využití těchto lokalit a ve spolupráci s odborníky z různých oborů zajišťuje podklady pro posouzení možných variant komplexního

řešení revitalizace a resocializace těchto lokalit. Kromě jiného připravuje vyhlášení architektonické soutěže k návrhu řešení budoucího rozvoje lokality jezera Milada, spolupracuje na vypracování studií proveditelnosti energetického využití akumulované vody v jezerech, vzniklých zatopením zbytkových jam bývalých lomů, spolupracuje na stanovení optimálního řešení připravovaných rekultivačních projektů v lokalitách s dosud neukončenou těžbou hnědého uhlí v Ústeckém kraji.

Jezero Most 2017



Načrtnuto... od Lucie Bartoš

Předvolební architekti a bytová nouze jako příležitost pro avantgardu?

Když z povrchu zemského zmizela legendární Alexandrijská knihovna, byla bezesporu zničena nádherná stavba. Ale zejména jsme přišli o nejslavnější a největší starověké centrum vzdělanosti, které uchovávalo poklad v podobě 700 tisíc rukopisů vědění a dosavadních poznatků z matematiky, lékařství, astronomie, fyziky nebo historie. Těžko posuzovat, co je větší neštěstí – stavitelé spláchnou nad ztrátou uměleckého díla, myslitelé (a my knihomilové) pro změnu nad pohřbenými zdroji znalostí a informacemi, které měly hodnotu zlata...

...Krásno i věda však mají pramalou důležitost, pokud architektura neexistuje prvně kvůli svému původnímu smyslu a jedné z nezákladnějších lidských potřeb – obydlí.

JEDEN NA 346

Víte, kolik prý máme v Mostě v současnosti lidí, kteří se nacházejí v bytové nouzi? Zkuste si tipnout. Číslo je to neuvěřitelné – údajně zhruba **4 150 osob**. To je číslo, které známe. Neevidují se totiž lidé v „nevýhovujícím bydlení“, čímž je podle jednotné typologie myšleno bydlení mobilní (karavan, maringotka), neobvyklé (na pracovišti, v zahradní chatce), provizorní (dočasná stavba či bez kolaudace), případně výskyt v neobyvatelných (již nezpůsobilých) bytech a do třetice - přebývání v bytech předlidených...

A víte, kolik má radnice k dispozici bytů pro sociální účely, tedy pro případy lidí, kteří se dostanou do situace, kdy zůstali bez střechy nad hlavou? Ten počet je rovněž neuvěřitelný. Je šokující, že má obec k dispozici – pouhých **12 „sociálních“ bytů**. *Většinou jsou ale majetkem soukromníků.*

Jsou pro několik tisíc lidí, kteří se ocitli bez domova nebo v nejistých či nevyhovujících podmínkách z různých důvodů (*př. havárie, či dlouhodobě bydlící u přátel nebo příbuzných, končící nájemní smlouva v době ztráty zaměstnání či vypořádání dědictví*), nebo jsou aktuálně v nepříznivé osobní situaci (*př. rozchod/rozvod spojený s odchodem z bytu partnerky, smrt manžela, a tím nemožnost hradit ze starobního důchodu celé nájemné*), v těžko měnitelných ekonomických poměrech (*př. samoživitelka na rodičovské dovolené s kojencem a nevymahatelným výživným na něj, osoba znevýhodněná zdravotním stavem*). To jim objektivně nedovoluje pořízení vlastního bydlení. Nemluvě o dalších akutních krizových důvodech, jako například rychlý odchod od násilnického partnera, vstupní byty pro děti z dětských domovů a podobně.

Další skupinou jsou pak rodiny či jednotlivci, kteří sice dnes obydli zajištěně mají, ale vynakládají na něj nepřiměřeně vysokou částku peněz, protože není jiného zbytku... Pokud jde o 40% a více (u některých rodin až o 80) procent příjmu domácnosti, zasahuje

to problematicky do ostatních sfér života: omezení výdajů na stravu, na ratolesti, a z toho důvodu nevhodné půjčky, způsobující pád do dluhové spirály, nehrazení výživného na děti a podobně.

ARCHITEKTURA, TÉMA POLITICKÉ

A to jsme ještě nepromluvíli o nepřízřivých spoluobčanech, jimž dnes oficiálně máme říkat „lidé nekompetentní k bydlení“ (*což je už samo o sobě kolosální protimluv, vždyť bydlení je základní lidská potřeba jak ve smyslu Maslowovy pyramidy potřeb, tak základní právo na seznamu prioritních lidských svobod*).

Politické programy obecních voleb, které máme čerstvě za sebou, se přitom právě na nepřízřivě zaměřily. Můžeme se ptát, zda jsou kontejnerové vilky vhodným architektonickým nápadem pro obyvatele Chanova, žijící dnes v „králíkárnách“ na periferii obce. Můžeme se ptát, zda je, nebo není dobrým urbanistickým projektem „vesnice pro lůzu“, jak navrhovali jiní kandidáti.

Ať tak, či onak, v kontextu čísel, zmíněných výše, to nakonec nic moc neřeší: Bydlení pro chanovské nebude totiž novou výstavbou pro nájemníky bez přístřeší, ale především výstavbou **náhradní** pro ty, kteří už i dnes ubytování mají.

My bychom ale vlastně nějakou tu novou vesnici přifařit k městu potřebovali, byť by nebyla (jen) pro lůzu. Abychom zdárně naplnili základní lidskou potřebu – bydlení, chybí nám tu možná tolika přístřeší jako pro všechny obyvatele Oseka nebo skoro dva Horní Jiřetiny...

Architektonickým specifíkem Mostu je, že jde o nové sídlo, které vzniklo na troskách Starého Mostu. Většina obydlí představuje byt v panelovém domě. Úctyhodných 94 procent staveb bytového fondu bylo postaveno v letech 1946–1990, z toho jen 2 procenta připadají na rodinné domy. Takový podíl „králíkáren“ je oproti jiným městům opravdu zvláštnost. Podle Českého statistického úřadu přibylo od roku 2001 v Mostě 284 bytů v rodinných domech a 48



v bytových. Příspěvkem do obytné architektury byla také komerční výstavba bytové rezidence Odeon, která je součástí obchodní galerie Central a disponuje 101 bytovými jednotkami.

A přesto, opakují: Přes čtyři tisíce Mostečanů – různých věkových, sociálních i vzdělanostních skupin – řeší bytovou nouzi, **ačkoli prý žijeme v době rekordně nízké nezaměstnanosti a silné státní ekonomiky?**

Proč se mnohem halasněji řeší nová forma bytové zóny pro chanovské, kteří přístřeší v tuto chvíli mají (mimochodem právě jen do ghetta Chanov a Stovky směřovaly z programu IPRM DEMOS nezáslohové miliony na jejich renovaci), ale kvůli celkovému číslu **4 150 lidí v bytové nouzi** nikdo urputně vlajkou nemává? Víím, jakou odpověď za dvě tisícovky bydlících Romů dostanu a netvrším, že jimi obývané nemovitosti v sociálně vyloučené lokalitě jsou 'v cajku'. Ale v porovnání s těmi, kteří uvízli ve více než čtyřtisícové „bytové bublině“, podle mne dosud politický establishment neviděl priority realisticky.

- **Město Most vlastní v současné době 216 bytových jednotek, ale jen v Chanově**, tedy v sociálně vyloučené lokalitě.
- Dále je město jediným akcionářem společnosti **MOSTECKÁ BYTOVÁ**, a. s. Podle výroční zprávy za rok 2016 vlastní 357 bytových jednotek. V naprosté většině jsou však umístěné v Domech s pečovatelskou službou v ulici Růžová a U Parku. Pokud jde o další samostatné bytové jednotky, vlastní jich **MOSTECKÁ BYTOVÁ** celkem 68 (plus dalších 5 nebytových jednotek), zejména v rekonstruovaném bloku 56 v ulici J. Seiferta, kde má společnost majoritní spoluvlastnický podíl

Něco dělat ještě neznamená něco řešit (a vyřešit). To je jako kdyby hasičský sbor poslal jednoho požárníka kropit zahradní konví okno panelového domu tam, kde plameny zachvátily celou ulici. A velitel by tvrdil, že přeče „něco dělá“. Ale určitě ne tak, jak předpokládáme, je-li potřeba z hořících domů vynášet ohořelé děti a seniory a zabránit hrůzné katastrofě.

V Mostě se, obrazně řečeno, bytová architektura nehasí včas, dost a vhodně.

ZA OPAČNÝ KONEC... STAVBA JAKO SOCIÁLNÍ NÁSTROJ?

Luzné vesnice, periferní satelity, kontejnerové domky... Jde o řešení společenského problému, nebo by to byl v našem životním prostředí nejapný sociální konstrukt? Bydlení jistě není konstrukt, to je čistý esencialismus – daný předpoklad pro „normální“ život jakéhokoliv jedince. Pojetí stavitelského počinu ale může být bezesporu i **sociálním nástrojem**.

„Architektura je příliš důležitá, než aby byla ponechána jen architektům. Stejně jako zločin – je to společenský problém.“

(Berthold Lubetkin, britský architekt)

Někdy pomáhá, když odložíme problém po vzoru přísloví „ráno moudřejší večera“ a pak se na něj zahledíme z opačného konce... .

Zaujalo mě, že v debatách kolem „vesnice pro lůzu“ žádný místní politik ani odborník nenadhodil myšlenku (nebo argument) takzvané **gentrifikace**, tedy téměř protikladného postupu, než který myšlenka mostecké „lůzo-vesnice“ původně představovala.

Gentrifikace pochází z anglického slova „gentry“, což v překladu znamená něco jako šlechtění, šlo o pojmenování pro venkovskou šlechtu. Tedy pro vznešenou kastu, ale jaksi nižší. Gentrifikace pak znamená nenásilnou infiltraci vyšší do nižší sociokulturní vrstvy.

Polopaticky řečeno to znamená, že se do nějaké oblasti „naplavuje“ sociální skupina, která mění společenské a ekonomické prostředí, tedy **do chudšího (skromnějšího) území se začínají stěhovat solventnější či aktivnější lidé**. Vypůjčím si slova Michaely Pixové, sociální geografky, která pro Český rozhlas uvedla příklad:

„Často ten příběh začíná tím, že se do nějaké zanedbané čtvrti (třeba bývalé dělnické části města, kde jsou hlavně továrny) začnou stěhovat umělci a začnou tam dělat zajímavé věci – přitáhnou tím pozornost obyvatel a tu čtvrt zviditelní. Gentrifikace se pak odstartuje v momentě, kdy se ve čtvrti projeví následný příliv finančního kapitálu. Čtvrt se najednou **zbaví starého stigma**, je zajímavá a začne být atraktivní se v ní pohybovat, tím pádem se vytvoří investiční příležitosti.“ Problém může nastat, pokud „vzniknou ekonomické tlaky na původní obyvatele a začne je to vytlačovat.“ Diverzita lidského společenství (města) je přirozenější než jednolitost segregovaných čtvrtí, mezi kterými se nůžky rozevírají čím dál víc.

„My, dědici chaosu, musíme být architektky nové jednoty.“

(Frederick John Kiesler, rakousko – americký architekt)

Neznamená to však rozesít nepřizpůsobivé mezi adaptabilní. Znamená to použít i architektonické řešení jako východisko z palčivých sociálních potíží, protože to jde: docílit urbanisticky, aby se neprohlubovala **uměle vytvářená „chudoba“ střední vrstvy** třeba právě tím, že existuje bytová nouze. Ta otvírá prostor pro již známý bytový 'byznys s bídou'.

Má-li někdo obavy z diverzity (já je také mám, pokud zahrnuje i „nepřizpůsobivé“), měl by si uvědomit, že naopak **není dobré dávat lidem uniformy, pokud z nich nechceme mít armádu...** Tipem na řešení v obci je, že se prostě a jednoduše promíchají různé levely bytových jednotek – oblast by měla být mixem menších i větších bytů, rodinných i řadových domů. I tam, kde vzroste cena, by neměly vymizet byty pro jedince s nižšími platy. Není problém, když se na ulici v téže bytové zóně potká student s pedagogem, ženatý řidič kamionu s rozvedeným ředitelem školy, knihovnice v důchodu s majitelkou kadeřnictví, co má dítě v péči... Naopak.

SÍDELNÍ KAŠE

Most zažívá v posledních letech boom ve výstavbě rodinných domů. Vznikají dokonce celé nové vilové oblasti. Rozpínání sídel na okrajích města (SUBURBANIZACE) se většinou nenechává pro „lůzu“, ale na předměstí se přesouvají naopak lidé, kteří chtějí **vyšší kvalitu života** a zdravější životní prostředí, tedy spíše střední a vyšší vrstva obyvatel. **Přesně tohle** ale v Mostě už vidíme: Na některých periferiích města vznikají nové luxusní čtvrti rodinných domů. Jak je to možné, když média ukazují vybydlené domy a špínu sociálně vyloučených lokalit a někteří politici hovoří o vystěhování lůzy? Vysvětlení je v podstatě logické. Osídlují je většinou Mostáci, kteří prodali své byty. V nedalekém Janově jsou zazděné panelové domy, stejně tak i v Chanově, Bečově, Obrnicích se bourají. Odtud se pak mohou do jejich bytů sestěhovávat do Mostu ti, které označujeme za „nepřizpůsobivé“. K tomu další individua z celého Česka. Vidíme tady demografickou výměnu obyvatelstva v přímém přenosu, kterou známe ze světa, kdy kam se stěhuje jedna rasa, odtud prchá jiná... Ghetta s nepřizpůsobivými rodinami se tak ve městě vytvářejí zcela samovolně, aniž by je někdo plánovitě budoval jako samostatnou „vesnici pro lůzu“, která se měla situovat naopak mimo obec. Luzná vesnice vzniká uvnitř obce a ti, kdo v ní nebudou chtít žít, rozšíří vznikající příměstské satelity rodinných domů. Budou-li na to mít...

„Neměla by architektura směřovat k posílení rovnosti, lidské důstojnosti a optimismu, namísto bezpodmínečného nabízení sebe sama účelům společnosti a soukromým zájmům korporací?“

(Juhani Pallasmaa, finský architekt)

Obyvatelé se segregují sami. To ale může vést ke vzniku **sídelní kaše** (urbanistický termín pro rozrůstání měst do okolní krajiny) a **koncentraci chudších obyvatel v centru města**. Musí se vytvořit alternativní bydlení. Můžeme totiž zavěštit: začas dojde k vylištění centra a vlivem jeho degradace se z něj nakonec odstěhují i mnozí, kteří to původně v plánu neměli.

Opakem popsaného procesu je právě GENTRIFIKACE, která tou alternativou být může, pokud se chytne za správný konec. Revitalizaci degradovaných městských částí lze pojímat novátorsky. To by mělo být obsahem politiky městského bydlení! Ale pokud město nevlastní své – a různé – bytové jednotky, nemůže žádnou diverzitu udržet a situaci ovlivňovat.

Neobydlenost bytů v Mostě je nízká – pohybuje se kolem 5–6 procent volných bytových jednotek. Že je v otázce bydlení tohle město prototypem tragického deficitu 'střechy nad hlavou', je nasnadě. Týká se to běžných obyvatel, tak „sociálních“ případů.

Zelenou má místo toho od mosteckých politiků individuální výstavba rodinných domů.

Stát uvolňuje dotace na novou bytovou výstavbu. Most se prý ale tohoto „porcování medvěda“ nezúčastní.

Pokud město na dostatečné řešení rezignuje, může se nám z něj stát jen skanzen pro zvědavé návštěvníky, který v noci zůstává opuštěný: Vedle měsíční krajiny se bude mluvit i o měsíčním městě... Změny lze prostě docílovat jen přes vyváženou bytovou politiku a aktivitu **města**, jeho **vlastnictví** a promyšlené přestavby.

Kolik peněz bychom ušetřili, kdybychom místo výplaty dvou „dávek na bydlení“ do kapsy soukromníkům zainvestovali do kreativních vizí v místech vybydlených paneláků? Těch, jejichž srovnání se zemí již financuje vládní program RESTART. Proč nebyť průkopnicki třeba s funkcionalistickým mixem bytů – malometrážních i rodinných, vedle poustevnických bungalovů, když je právě teď minimalistický styl v módě. Ještě nezískal to stigma, které tak hloupě dáváme všemu, co vybočuje, místo abychom to uchopili jako avantgardní příležitost.

(Pozn. Na oba příspěvky státu pro hrazení nákladů je v Mostě odkázáno odhadem 1 100 domácností – asi 3 300 jednotlivců –, minimálně polovina jsou rodiny s dětmi.)

Nevím, zda to lze vymyslet tak, aby se vlk našel a koza zůstala celá – tedy aby v jedné aglomeraci byly spokojeny všechny vrstvy (vzdělanostně, ekonomicky...) a vyhnuli jsme se nerovné sociální stratifikaci. Ale od toho už jsou ti architekti... Nejde tu jen o stavby – jejich vzhled a funkci. **Na architekturu bydlení je potřeba se podívat novátorsky** – přibrat do party i **optiku politickou a sociální**.

Města jsou příjemná pro život jen tehdy, když lidem dostatečně záleží na jejich proměně.

(Alexandros Washburn, americký architekt)

Absurdní je, že politické špičky často apelují na potřebu **zvýšení populační křivky**, tedy **aby prostě Češky rodily více dětí – k tomu je ale potřeba disponovat vylidněním** – vhodným, přiměřeným, dostupným... Aby se nakonec nemusely stavět spíš sirotčince...

VELKÝ KOSTLIVEC

Možná by mostecká radnice měla do magistrátní struktury vrátit i post městského architekta. Například v Kladně jich mají dokonce devět. To by se to pak jistě urbanismus zvládal jak z hlediska funkčnosti, turismu, estetiky, ale i užítku, kterým může být vyřešení bytové nouze obyvatel, ruku v ruce s tím snad i zastavení poklesu cen obytných nemovitostí a „vylidňování“ (navzdory jemuž je Most 14. **nejlidnatějším městem republiky**).

Máme ve skříni řadu architektonických kostlivců – ať již jde o Reprezentační dům, kolem jehož rekonstrukce se strhla mela i proto, že radnice odmítla vyhlásit veřejnou architektonickou soutěž, nebo

o městskou knihovnu a podobně. Největším kostlivcem však pro mě je těch 4 150 mužů a žen v bytové nouzi, v obci, která nemá v podstatě vlastní bytový fond • kde předražené nájemní byty v rukách spekulantů jsou lidem bez dávek nedostupné • kde ubytovny jsou přeplněné (nehleď na jejich nevhodnost pro rodiny a v mnoha případech i zákaz dětí) • kde přístavba azylového domu byla ve světle zveřejněných čísel, jak uznáte, jen nepatrným plácnutím do vody • kde klidně zrušili místo městského architekta (přestože dělají na novém územním plánu).

„Architekt může ... sáhnout do plné pokladnice tradic, avšak to, co si zvolí, nechť nekopíruje, ale novým utvářením přizpůsobí svému účelu.“
(Otto Koloman Wagner, rakouský architekt)

Nikdy není pozdě vzkřísit Fénixe z popela. Nikdy není pozdě začít. I Alexandrijská knihovna vstala z popela – v roce 2002 byla dobudována

a otevřena Bibliotheca Alexandrina v Egyptě. Byť není stavitelskou kopií svého antického předobrazu, je to bezesporu nepřehlédnutelná budova. Podle soudobých encyklopedistů je prý jedním z nejvýznamnějších architektonických děl – mimochodem spoluautorem byl Čech, dnes již zesnulý Martin Roubík. Když jsme u těch biblioték, vybavila se mi hláška neznámého autora: 'Jsou dva druhy knih. Jedny zkrášlují náš život, druhé náš byt'. Napadlo mě, že se dá příhodně parafrázovat k našemu tématu:

Jsou dva druhy architektury. Jedna zkrášluje (a buduje) město, druhá naše životy...

...a pak dělá totéž s mezilidskými vztahy, ne?



Lucie Bartoš, publicistka
vydavatelství MEDIA POWER s.r.o.

Bez práce na rozvoji města nebude ani kvalitní architektura...

Je zcela evidentní, že bez bohatého města a bez zájmu investorů o město, se kvalitní architektury dočkáme snad pouze výjimečně u individuálních objektů pro bydlení. A přestože prožíváme vrcholné období ekonomické konjunktury, nebyl věžový stavební jeřáb jako určitý symbol prosperity stavebnictví, v Mostě viděn již řadu let.

Most jako bývalé královské a prosperující město se muselo ve své historii vypořádat s řadou výrazných zásahů do svého rozvoje, ať již to byl odsun německého obyvatelstva, zbourání starého města, změna sociální skladby obyvatel, socialistické budování typizovaných sídelních celků, až po nedocnění významu rozvoje města u řady místních politiků a nezájem řešit místní specifické problémy ze strany vlád ČR, tu současnou nevyjímaje.

Jaké je tedy současné mostecké prostředí ve kterém by měla vznikat ta očekávaná kvalitní architektura?

Jaké jsou klady?

- město právě aktualizuje svůj územní plán
- po mnoha letech nezájmu, mají zájem investovat jak místní, tak externí investoři
- město má i bez úvěrů relativní dostatek finančních prostředků na investice
- je těsně po volbách, a tak je možné celou řadu procesů kolem rozvoje města zásadně přenastavit
- město má senátorku, poslance, početně silnou Hospodářskou komoru a řadu vlivných

- osobnosti schopných přispět k ovlivnění tolik očekávaných změn zákonů
- nízká míra nezaměstnanosti

- stále velký počet lidí za prací dojíždí a ve městě pak pouze přespávají
- mladé vzdělané lidi se v Mostě nedaří udržet

„Most jako bývalé královské a prosperující město se muselo ve své historii vypořádat s řadou výrazných zásahů do svého rozvoje.“

A jaká jsou negativa, je jich mnohem více, především:

- nedocnění významu rozvoje města jako disciplíny zahrnující v sobě: sběr dat, jejich analýzu, finance, podporu podnikání, dotace, zaměstnanost, koncepci a výhled, urbanismus a architekturu, nakládání s majetkem
- dopravní napojení
- zbytečně vysoká úroveň cen cenové mapy pozemků, omezující tak investování, i téměř nulová nabídka zainvestovaných pozemků
- absence architekta města na plný úvazek
- nepodařilo se vytvořit životaschopnou urbanizační strukturu centra města, což výrazně potenciál města snižuje
- stejný problém je spojen s řešením veřejných prostor
- trvale se zhoršuje sociální skladba obyvatel, klesá kupní síla, mění se skladba obchodů, kvalita zboží, klesá pocit bezpečí

- většina lidí není zaměstnaná u malých a středních firem, ale spíše v průmyslu na pozicích, kterých se výrazně dotkne nevyhnutelně přicházející průmysl 4.0
- už ani v Mostě nelze nabrat pracovníky pro stavebnictví a průmysl, a tak opět vznikají ubytovny pro cizince s řadou negativních doprovodných jevů
- atd.

Mnohé z uváděných problémů lze napravit pouze změnou zákonů, ale celá řada problémů je řešitelná z úrovně vedení města ve spolupráci s odborníky. Jen bych varoval před vytvářením dlouhodobých koncepcí... Je třeba rychlé změny stavu dosáhnout přijetím určitých konkrétních opatření, akčním plánem. Krizovým řízením v reálném čase.

Ing. Petr Šatra
jednatel REAL CAPITAL, spol. s r.o.



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



od 18.6.2018

POVEZ II - „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II“

Doba realizace: 1. 12. 2015 – 30. 11. 2020

Žadatel:



- a) **právnícká osoba**
 - b) **OSVČ (i OSVČ bez zaměstnanců)**
 - c) **nestátní neziskové organizace**
 - IČO a právní subjektivita
- NE** - příspěvkové organizace, školy a školská zařízení, sdružení, instituce služeb zaměstnanosti, obce, kraje, svazky obcí, veřejná správa a místní samospráva.....

Příspěvek:



- a) **úhrada vzdělávací aktivity**
 - max. částka, kterou lze měsíčně čerpat je **500.000,-** (mzdové náklady + vzdělávací aktivita)
 - výše podpory nesmí přesáhnout v posledních 3 účetních obdobích **200.000 Eur**
- b) **úhrada mzdových nákladů** → **max. 198,- /1 hod/** zaměstnance za účast na VA (včetně odvodů)
→ **max. 33.000,- / měsíc/** zaměstnance v rámci všech VA

Podmínky:



- podání elektronicky (<http://povez.uradprace.cz>) + do 7 kalendářních dnů od odeslání z webové aplikace doručit s přílohami v listinné podobě nebo dat. schránkou na příslušný ÚP ČR
- **počet odeslaných žádostí není omezen**
- jen pro zaměstnance v pracovním poměru (NE - Dohoda o provedení práce a Dohoda o pracovní činnosti)
- *možno žádat na potencionálně nové zaměstnance (prac. poměr nejpozději den před podáním vyúčtování VA na ÚP)*
- u příspěvku na úhradu vzdělávací aktivity je nastavena 15% spoluúčast žadatele
- vzdělávání musí být zahájeno do 6 měsíců ode dne vydání *Vyrozumění*
- účast zaměstnance/potencionálního zaměstnance na vzdělávací aktivitě min. 80%
- nenároková finanční podpora

Vzdělávací aktivita:



- 1) **akreditované kurzy**
 - 2) **odborná jazyková výuka** související s pracovní činností, kterou pracovník vykonává/bude vykonávat
 - 3) **neakreditované kurzy**, jestliže to vyžadují potřeby zaměstnavatele
- **minimální rozsah kurzu je 40 hodin a více (1hod =60 min) na jednoho účastníka**
 - **v rozsahu méně než 40 hodin může být podpořeno pouze odborné technické vzdělávání a vzdělávání řidičů tj. získání a obnovu řidičského oprávnění skupiny C, D, E, T včetně profesního průkazu, obsluhu vysokozdvizných vozíků, kurzy programování a obsluhy CNC strojů nebo získání a obnovu svářečského, strojnického, vazačského a jeřábnického oprávnění**
 - **je možno žádat i o jiné kurzy pod 40 hodin, pokud se bude jednat o navazující kurzy pro stejné zaměstnance, které při společném podání žádostí budou v součtu přesahovat 40 hodin**

Vzdělavatel:



- EXTERNÍ** - vybrat v souladu se zák. o zadávání veřejných zakázek a Obecnými pravidly OPZ **INTERNÍ** - lektor s prokazatelnou kvalifikací a odbornou praxí ve školené oblasti v rozsahu nejméně 3 roky
- prokázání – pracovní smlouva příp. jiné potvrzení od zaměstnavatele, že tuto činnost vykonával
 - lektorská činnost v popisu práce/prac. smlouvě (min 3 měsíce před podáním žádosti), příp. zařazen jako lektor v interním školicím středisku (nemusí splnit 3 měsíce)
 - lektor -> pracovní poměr v podobě pracovní smlouvy
 - vzdělávací aktivita hrazena formou příspěvku na mzdu lektora – **max. 260,-/1 hod/** včetně odvodů

Bližší podmínky jsou k dispozici na internetových stránkách MPSV:

http://portal.mpsv.cz/upcr/esf/projekty_v_realizaci/celorep/povez-ii

Most by se mohl stát učebnicí moderní architektury, ale...

Město Most a v podstatě celé Mostecko jako pánevní oblast, mělo jako nemnoho světových měst svůj zvláštní osud. Pomineme-li kontext osudu Sudet po 2. světové válce, pak zásadním zlomem v jeho novodobé historii byla realita ústupu starého města těžbě uhlí a po zbourání starého Mostu se svojí architekturou se postavilo město nové, s tehdy oceňovanou architekturou, která byla „moderní“ a poplatná té době, tedy 2. polovině minulého století. S touto realitou dnešní Most žije a v hodnocení míst pro žití se umísťuje na posledních příčkách hodnotících žebříčků, ale to je jiné téma než architektura, i když vše souvisí se vším. O rozhovor k jeho dnešnímu vzhledu v pěti ožehavých tématech jsme požádali externího architekta města Mostu, akad. arch. Petra Nesládku.

Redakce

Pane architekt, vítáme Vás poprvé na stránkách TEMA a oceňujeme Vaši ochotu k diskusím na dost ožehavé téma. Vraťme se trochu do historie. Město Most a zejména jeho centrální část dostalo šanci stát se „výkladní skříní“ moderní architektury. Je otázkou, zda toho bylo využito a jak vůbec hodnotíte původní architektonické ztvárnění „na zelené louce“ vystavěného města a na první pohled dost velkorose?

Modernistický koncept nového města byl v době vzniku silným urbanistickým trendem a uvědomme si, že v Mostě navazoval na první městská sídliště postavená v duchu socialistického realismu – byl to významný posun v pojetí rozvoje nového města a prosadit ho asi nebylo v dané době jednoduché. Jeho tvůrci se úkolu zhostili zodpovědně a se ctí, dokázali vydefinovat základní městské struktury (páteřní uliční síť, centrum, obytné zóny s vybaveností, plochy pro parky, průmysl atd.). To vše je i z dnešního pohledu funkční a vyvážené. Tehdejší stavební výroba a její možnosti ale silně zaostávaly za invencí architektů – proto jsme zdědili neatraktivní sídliště bytových domů, objektů vybavenosti a absentující kvalitní veřejná prostranství (jsou i výjimky). Na druhou stranu, co se nám za uplynulé čtvrtstoletí v Mostě nového povedlo? Nedivíme se pak, že u mnoha obyvatel města dosud převládá jistá nostalgie a lítost nad osudem starého Mostu a jeho historické zástavby.

Centrální část našeho města vypadá, jak vypadá. Někomu se líbí, někomu ne a asi většinou obyvatel, kteří se v něm pohybují, je to asi jedno. I když vášnivě diskuse kolem REPRES by nasvědčovaly tomu, že snad také někomu o něco jde, pokud ovšem nejde o plytké volební téma. Nicméně, jste architekt a jeho možnosti jsou omezené, ale kdybyste měl tu moc, co byste z centrální části města „vygumoval“ a proč?

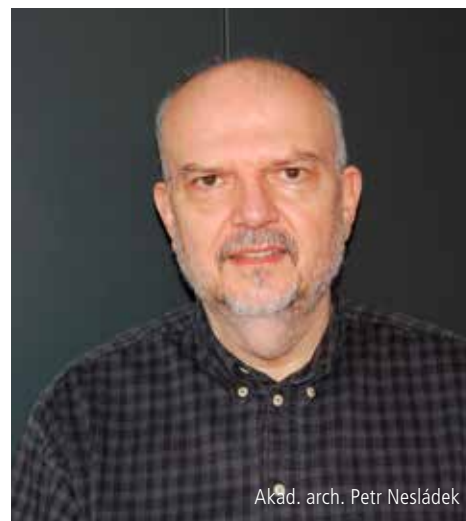
Pokud bych mohl gumovat, tak by to „odnesl“ Central. Promarnila se zde velká příležitost na kvalitní dostavbu významného jihozápadního nároží centrální zóny (území původního „plecháče“). Z mého pohledu selhaly zejména tehdejší politické elity samosprávy města, protože i přes absenci nejvhodnějšího možného postupu formou architektonické soutěže, zde existoval minimálně jeden

další konkurenční architektonický návrh, který významně lépe ctil kvalitu místa a jeho vazby na okolí. Přehlednu formální stránku architektury, tedy jak stavba vypadá, to je věcí názoru (osobně mám k Centralu výhrady). Největší nedostatky vidím v tom, jak působí v parteru přilehlého veřejného prostoru směrem do 1. náměstí a Tř. Budovatelů. Stavba, která si dostatečně neporadila s výškovými rozdíly pozemku, zásobováním, parkingem a přes bariérové vstupy dokáže pouze „nasávat“ chodce do vnitřní obchodní pasáže, místo aby jim nabídla z vnějšku atraktivní fasádu s výlohami, podloubím, vstupy do obchodů a kaváren s předzahrádkami do centra města opravdu nepatří!

Centrum netvoří jen velké stavby – i v architektuře totiž platí, že „děbel spočívá v detailech“. Kritiku si zaslouží například nedávná úprava nároží křižovatky u Rozkvětu. Skvělá příležitost na předefinování jeho charakteru s uplatněním kvalitních adekvátních materiálů a prvků městského mobiliáře byla „zazděna“ hojným použitím globalizovaných prvků betonových palisád... a nezachránil to ani nápad na umístění hodnotného originálního výtvarného díla – kapky, spíše naopak.

Kdybych už měl tu „moc“, tak bych v centru jen nebořil, ale kultivoval veřejná prostranství (kvalitní veřejná prostranství vybízejí k jejich přirozenému častému užívání – to platí i pro další městské obytné části) a prosazoval citlivou dostavbu středu města (je dosud nedokončený). Často slyším názor, že zde chybí „lidské měřítko“ a návodem jak ho docílit má být výrazné zahuštění zástavby. Nalézt správnou míru a nepoškodit při tom charakteristické rysy modernistického urbanizmu je velkou výzvou a musí tomu pochopitelně předcházet adekvátní příprava na základě široké diskuse odborníků včetně participace veřejnosti. Je na místě se těmto otázkám začít věnovat a iniciovat jejich řešení, dejme si na to ale čas – neuspěchejme to.

Většina městských center má svou dominantu, ovšem město Most jich má hned několik. Jsou to ty původní velké stavby, které snad měly tvořit ucelený architektonický celek a asi tvořily. Jen pro připomenutí: PRIOR, REPRES, Divadlo, Magistrát, Budova býv. KSČ, Hotel Cascade (původně Murom). K nim



Akad. arch. Petr Nesládek

přibýly dva velké objekty: budova Finančního úřadu a také obchodní středisko – dnes Lidl. Jak vidíte jako architekt jejich zařazení do onoho uceleného celku tvořící dnešní centrum?

Uvedené solitéry městského centra jsou příkladem toho, že i přes limity tehdejší stavební výroby se dala zrealizovat kvalitní a nadčasová architektura, která nebyla poplatná době vzniku. Pokud mám konkrétně hodnotit objekty dostavované po roce 1989, rozdělil bych to na posouzení vhodnosti zastavět uvedené pozemky a míru naplnění požadavků na urbanisticko-architektonickou kvalitu realizovaných staveb. V obou případech šlo o zastavitelné pozemky, určené primárně pro umístění celoměstské vybavenosti. Budova FÚ má adekvátní prostorovou formu s akceptovatelnou výškou, polouzavřené atrium východním směrem dává tušit nedostavěnost hmoty do kompaktního bloku. Jistě by působilo lépe i dotažení parteru 2. náměstí až před fasádu, namísto stávajícího umístění parkoviště s příjezdovou komunikací za REPRES. Obchodní objekt Lidl je zcela jiná kapitola a historický kontext. Původní záměr byl zdůvodněn potřebou dočasného rozšíření kapacit prodejních ploch na okraji centra města, tomu také odpovídala jeho halová forma, která prošla průběžně několika změnami, které ani nemá smysl hodnotit. Poslední provedené architektonické úpravy fasády pro Lidl nevyklučují v budoucnu na tomto exponovaném pozemku výstavbu kvalitativně adekvátního objektu.

Městu Most byla dána do vínku jednak uniformita panelákových sídlišť – právem kritizovaná, i když se alespoň barevností mnohé napravilo. Na druhé straně pak unikátní, architektonicky zajímavé stavby v centru, o kterých jste již mluvil a jeho okolí, včetně unikátních produktů rekultivací, např. Autodromu, Hipodromu, Benediktu a dalších. Ale stalo se cosi podivného. Únikem z uniformity paneláků se mohla stát tzv. satelitní městečka rodinných domů, vznikající v okrajových částech města. Ale pokud jimi dnes člověk projíždí, na první pohled laika vzniká další uniformita několika fádních a nudných typů domků. Jak to hodnotíte Vy, nemarníme nějaké příležitosti?

Most je na tom v porovnání s řadou jině realizovaných satelitních developerských projektů, především na okrajích větších měst, ještě dobře. Dokonce se ozývají hlasy, že v konkrétních lokalitách nedostatečně regulujeme výstavbu RD a pak je to v ulicích „každý pes, jiná ves“. Rozumné řešení je někde mezi. Osobně jsem zastáncem stanovení základních urbanistických regulativů (například stavební čáry, výšky a typu střech, typu oplocení do ulice) s ponecháním větší volnosti pro vlastní kvalitní architektonické řešení RD. To udrží vhodný charakter zástavby, ochrání hodnoty území a zároveň působí právě proti zmíněné uniformitě, ne vždy se to ale daří. Jinou otázkou je zvážit, jestli není vhodnější nechat si RD „ušít na míru“ v podobě individuálního návrhu od architekta, než pořídit hotový katalogový projekt a „vylepšit“ si ho necitlivými úpravami, přístavbou garáže, případně zahradního domku. Většina lidí si staví za život jeden dům a není proto nic horšího než na konci toho snažení zjistit, že mi plně provozně a esteticky nevyhovuje a být z toho nakonec zklamán – to vidím jako osobní promarněnou příležitost.

Podle našeho názoru by se Most mohl stát učebnicí moderní (může-li architektura nějaká moderní být) architektury, ale i mnoha zvláštností, možná podivností, kterým laik nerozumí. Někdo z architektů se podepsal pod věžáky před okály v Glazarové ulici, někdo také pod věžák na Stalingradské, Central je architektonicky kapitola sama o sobě, přílepkový před Priorem a bývalými Bářskými stavbami jsou také k diskusi, umělecká díla a palisády na kruhových objezdech, „zlatá ulička“ řemeslníků na protější straně Rozkvětu, Rozkvět sám a řada dalších drobností vedou k otázce: Neměla by být napříč vizí „čtyřletých“ volebních vítězů a koalic jakási dlouhodobá a všem svatá koncepce, co lze a co ne? Je to otázka prakticky z oboru politického sci-fi, ale jak to vnímá architekt?

V naší profesi vytváříme trvalé hodnoty, které nás přežívají. Živelnost a koncepční nepromyšlenost by tu neměla mít místo, na vámi uváděných příkladech je zřejmé, že praxe je dost často odlišná. Na druhou stranu architekt není nezávislý



„svobodný umělec“, nepohybuje se ve vzduchu-prázdně, ale potřebuje ke smysluplné práci partnery – osvědčené investory či stavebníky, kvalitní realizační firmy a v neposlední řadě i uvážlivé politiky. Od těch vrcholných, kteří připravují dobré zákony, až po ty komunální, ovlivňující, jak se bude město nebo obec dále udržitelně rozvíjet. Lékem proti čtyřletým volebním cyklům, vyvolávajícím opakované změny vizí, koncepcí a strategických

plánů rozvoje je zejména dobře zpracovaný a na základě společenského konsenzu projednaný územní plán, vymezující základní možnosti funkčního využití ploch a jejich charakter. Zároveň by na úrovni samosprávného úřadu měla být zastoupena profese architekta právě z důvodu aktivního odborného prosazování cílů rozvoje, naplňování koncepcí a vizí. V současné době je ve větších městech preferována forma samostatné kanceláře ▶

Glosa k tématu „TEMA“ od hejtmana



Dovolím si na tomto místě malé zamyšlení nejen o architektuře, ale o uspořádání krajiny, jejích proměnách a harmonii, jaké by měla krajina dosahovat s lidskou činností a jejími hmatatelnými důsledky v podobě staveb a lidských sídel. Ústecký kraj možná nejvíce ze všech ostatních regionů v republice, možná dokonce jako jediný, prochází v posledních desetiletích vskutku nebyvalou a rozsáhlou proměnou svého území. Spolu s proměnou struktury průmyslu a energetiky došlo ke změnám v ekonomickém potenciálu. Nikdo našemu regionu nevezme průmyslovou a hornickou minulost, ale v současnosti se pozornost přesouvá také ke službám a cestovnímu ruchu. V tomto ohledu určitě máme co nabídnout, ale

také co zlepšovat. K tomu všemu se kraj jako instituce spolu s dalšími organizacemi snaží vytvářet ty nejlepší podmínky. A právě rozvoj a nárůst i jiných průmyslových odvětví než jen tradiční chemie a energetiky, svědčí o potřebnosti a účelnosti této systematické podpory. Co se tedy týká prostředí podnikatelského, to má od kraje, ale také od obecních samospráv v rámci legislativních možností trvalou podporu.

Pro občany našeho kraje je ovšem mnohem významnější rozvoj architektury a architektura rozvoje území jako takového. Na mnohých místech se dokončuje dlouhodobý proces rekultivace území po těžbě, ale ještě podstatnější pro lidi je proces revitalizace a resocializace. Ty jsou podmínkou pro rozvoj kraje jako místa atraktivního pro život. Nová uzdravená krajina s sebou přináší potenciál plnohodnotného využití. V tuto chvíli je na politické reprezentaci kraje, měst, obcí, zkrátka na nás politikách, abychom otevřeli společnou debatu a ve spolupráci s odbornou i laickou veřejností vytvářeli a realizovali podmínky pro architekturu celého území. Abychom do ní zapojili veškeré technické, logistické, kulturní a společenské parametry a dosáhli finálního efektu. Tuto výzvu dnešních dní, tuto příležitost nesmíme promarnit. Je jen na nás, na současné politické reprezentaci, zda ji dokážeme využít, a to zejména pro budoucí generace. Architektura tak velkého území, jako je náš kraj (jistě lze namítnout, že jsou i větší území, ale v rámci České republiky se jedná o úctyhodný

prostor, který je třeba uchopit komplexně a s vizí), by měla být dobře promyšlená, aby odolávala krátkodobým a pomíjivým zájmům kohokoli. Měli bychom společně hledat nástroje k jednotnému, trvalému a kontinuálnímu myšlení a konání. Jen tak se nám společně podaří vytvořit něco, co sice ocení až budoucí generace, ale o ty by nám mělo jít především. Mohu vás ubezpečit, že na kraji k tomu přistupujeme velmi zodpovědně, a i do budoucna budeme tomuto cíli věnovat své úsilí.

Architekturu, jak nám připomíná vydavatel TEMA, nelze chápat jen jako vizuální podobu nějaké stavby, i když i to je nesmírně důležité a často nejvíce viditelné, ale jako systém uspořádání jednotlivých prvků v rámci celku. Vzájemná koordinace a spolupráce je žádoucí i v dalších dílčích oborech, které tu velkou architekturu celého území, o které byla řeč, buď dotvoří a vylepší, nebo také znehodnotí. Můžeme mluvit o systému dopravy, využití nově vznikajících jezer a jezerní krajiny, Krušné hory mají obrovský potenciál pro cestovní ruch, ale ani kultura a sport nemohou stát stranou. Samostatnou kapitolou architektury využití území je nakládání s hospodářskou půdou a zemědělství, které má také řadu problémů. K tomu se společně vrátíme v některém z dalších čísel časopisu TEMA v příštím roce.

Oldřich Bubeníček
hejtman Ústeckého kraje

- ▶ architektury či architekta města, zřízena mimo strukturu úřadu, popřípadě magistrátu z důvodu lepší kontinuity a nezávislosti na střídajících se politických koalicích.

Dovolte mi na závěr mé „Profesní krédo“: Nejvýstižnější charakteristika procesu architektonické tvorby je pro mne HLEDÁNÍ. Architekt tvoří na základě zadání podle své umělecké vize, v kontextu s dobou (úrovni společenského a technického poznání atd.). Smysluplné architektonické dílo má mít vyvážené kvality, forma (tedy vzhled) nesmí „převálcovat“ funkčnost a naopak. Vyžaduje to určitou formu přístupu a pokory, nesnažit se za každou cenu zanechat po sobě „pomník“, ale zároveň akademicky nepřehlížet,

jak ho vnímá veřejnost. Vždy pro mě byla nejcennější zpětná vazba toho, kdo stavbu užívá – pochvala od něj předčí i odborná ocenění.

Na závěr si dovoluji předložit pro názornost původní návrhy na výstavbu centra Mostu „jak šel čas“. Na fotografii č. 1 je představena maketa středu nového Mostu od architektů V. Krejčího, J. Fojta a J. Gabriela – tato koncepce pochází z let 1967–1970 (povšimněme si určitě rozvolněnosti zástavby, výrazné osy mezi centrem a parkem Šibeník, víceúčelové haly s výstavními pavilony v severovýchodní části, nebo ponechaného volného prostoru na místě dnešního Finančního úřadu). Záběry modelu „Studie dostavby centra města Mostu“ od Ing. arch. Karla Chlouby

z roku 2004 (tedy ještě před schválením a realizací Centralu – je na nich hezky patrný původní urbanistický záměr na dostavbu „plecháče“ ve formě dvojici samostatných hmot s důrazem na zachování pohledové osy mezi Tř. Budovatelů a Městským divadlem v jejich proluce a dále rozsah „zahuštění“ centra novými objekty, situovanými zejména podél ulice Jiřího z Poděbrad...) na fotografii č. 2 a pak známý stav současný na fotografii č. 3.

Každý může porovnat vize architektů se současností.

Pane architekté, děkujeme za Váš čas a názory.
Redakce
Akad. arch. Petr Nesládek

Čekání na sních

Lyžařská sezóna v Krušných horách může vypuknout



Propojením Skiareálu Klínovec – Neklid – Boží Dar vznikl v Krušných horách unikátní zimní areál

Revoluční novinkou pro tento rok je propojení Skiareálu Klínovec se sousedícím skiareálem na Neklidu a přímé lyžařské propojení s Božím Darem. Skiareál Klínovec se tak rozšíří z původních 18 na 31,5 km, z toho bude 21,2 km zasněžováno technickým sněhem. Celková plocha tratí se zvětší z 417 000 m² na 737 000 m².

Celý lyžařský komplex Skiareál Klínovec bude obsluhovat 5 lanových drah, z toho jsou 2 s oranžovou krycí bublinou. Unikátní v rámci ČR bude propojení celé oblasti lyžařsky – žádné přesuny skibusy, ale pohodlně po propojovacích sjezdovkách, jejichž výstavbu jsme zahájili počátkem léta. Z vrcholu Klínovce povede propojovací sjezdovka ke spodní stanici lanové dráhy na Neklidu a z Neklidu ke spodní stanici lanové dráhy Prima Express.

Celkem budeme nabízet v zimní sezoně 2018/2019 více než 30 km sjezdových tratí, a to na jeden skipas.

Ceny:
skipas 1 den – dospělý 750 Kč (běžná sezona),
790 Kč (TOP sezona)
skipas 1 den – dítě 600 Kč

V rámci InterSkiregionu Klínovec-Fichtelberg se díky česko-německé spolupráci obou areálů lyžařům rozšíří možnost, zalyžovat si na 47 km sjezdových tratí. Využívat je mohou zakoupením skipasu na jeden a půl dne a dalších vícedenních skipasů. Mezi vrcholy přepravuje skibus zdarma. Doba přesunu je cca 10 minut. InterSkiregion bude obsluhovat sedm lanových drah, z toho tři s krycí bublinou a jedna kabinová lanová dráha.

Ceny:
InterSkiregion 2 dny – dospělý 1 300 Kč
InterSkiregion 2 dny – dítě 1 040 Kč

Další významnou novinkou je rozšíření sjezdovky Dámská a Pařezovka. Modrá sjezdová trať Dámská bude rozšířena o 100%, na dvojnásobek své šířky a červená Pařezovka se rozšíří o 20%. Terénní úpravy za účelem rozšíření sjezdovek byly zahájeny počátkem srpna.

Modernizace se také dočká náš COOL FUN park, kde přidáme zábavné prvky a chill zónu. Dále se mohou návštěvníci těšit na legendární snowpark Neklid, který je jeden z prvních v ČR a bude nabízet široké vyžití v podobě skoků a překážek. Se zásadními novinkami pro nadcházející zimní sezonu také souvisí rozsáhlé investice, a to v objemu 70 milionu Kč.

Sport areál Klíny

Hledáte areál, kde si užijete zimní radovánky s dětmi nebo kamarády, a přitom neutratíte všechny úspory? Vyzkoušejte moderně vybavený



Sport areál Klíny, který vás jistě nadchne krásnou přírodou, širokou nabídkou služeb a ochotou personálu. Sport areál Klíny je rodinné středisko umístěné ve východní části Krušných hor, vzdálené pouhých 6 km od Litvínova či 90 km od Prahy. Nabízí návštěvníkům 5 technicky zasněžovaných sjezdovek lehké a střední obtížnosti, novou čtyřsedačkovou lanovku Doppelmayr s nástupním kobercem, dva lyžařské vleký a dětský koberec v lyžařské škole.

V areálu nechybí půjčovna a servis lyží, snowboardů a běžek, lyžařská a snowboardová škola, skibar Mammut či rychlé občerstvení. Parkování je možné na pěti bezplatných parkovištích s celkovou kapacitou více než 400 osobních automobilů. Výhodou vícedenních skipasů (3 dny a více) je jejich platnost i na večerním lyžování. Večerní lyžování si můžete užít každý den: od úterý do soboty probíhá lyžování na sjezdovce Centrální, v neděli a pondělí můžete lyžovat na sjezdovce Poma. Nabítí jízdného je možné přes e-skipas a v jízdném je zahrnuté úrazové pojištění u všech skipasů. Velmi oblíbenou se stala multičasová jízdenka, kterou ve Sport areálu můžete využívat. Jízdenka je nabita na 10 hodin a odečítá vám po půlhodinových blocích pouze čas, který lyžujete. Sport areál Klíny vychází vstříc také milovníkům běžeckého lyžování („klasikům“ i „bruslařům“) tím, že pravidelně udržuje desítky kilometrů tratí.

Telnice

Lyžařské středisko Zadní Telnice patří k větším lyžařským areálům ve východní části Krušných hor. Jeho lyžařská historie sahá až do období před první světovou válkou. V současnosti areál Telnice ve zkratce nabízí 5060 metrů lyžařských tratí, 1 lanovou dráhu, 6 vleků, hlídání parkoviště pro 600 automobilů, půjčovna lyží a snowboardů,

profesionální lyžařskou školu s výukou v českém, německém a anglickém jazyce.

Ski areál Český Jiřetín

Ski areál Český Jiřetín je dnes vyhledávaným horským střediskem, nabízejícím svým návštěvníkům po celý rok řadu zajímavostí a služeb. Všechny vleký jsou v provozu v sobotu, neděli, svátcích a zimních prázdninách od 9,00 hod. do 16,00 hod. Občerstvení je možno formou rychlého bufetu přímo na vlecích nebo v restauracích v blízkosti vleků. Parkování je poblíž vleků na dvou parkovištích o kapacitě cca 300 míst. Celková přepravní kapacita vleků je 2500 osob/hod. V areálu je provozována rovněž o sobotách a nedělích veřejná lyžařská škola.

Ski areál Meziboří

Ski areál Meziboří je příjemný areál přímo ve městě. U areálu je parkoviště pro osobní auta, ale lyžaři sem dojedou i městskou hromadnou dopravou. Sjezdovka je uměle zasněžována a měří 520 metrů. V areálu je jeden vlek. Během pracovních dnů je možné lyžovat do 20 hodin na osvětleném svahu.

Krušnohorská bílá stopa

Krušnohorská bílá stopa je unikátní síť běžeckých tratí v Krušných horách v oblasti Lesná, Klíny, Dlouhá Louka, Bouřňák, Fojtovice a Telnice. Běžkařům nabízí strojově upravené stopy, které navazují i na stopy v sousedním Sasku. Nadmořská výška tratí se pohybuje od 750 do 950 metrů, což dává vyznavačům bílé stopy záruku dobrých sněhových podmínek. Šesti střediskům, která jsou provozována občanskými sdruženími, se podařilo propojit hřebeny Krušných hor běžeckými tratěmi o celkové délce zhruba 350 km. Mapu běžeckých stop najdete na kbstopa.cz.

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.



Krajský architekt?

Co od něj můžeme očekávat?

Velmi zjednodušeně můžeme říci, že se náš svět skládá ze vztahů (sociálních, psychologických, politických, ekonomických a dalších) a prostředí, ve kterém se tyto vztahy odehrávají, a které pro ně tvoří podmínky. Kvalitní, kultivované prostředí udržuje a přitahuje lidi. Investice do kvalitního prostředí se tak slovy dneška „vyplatí“.

Na úrovni státu se tématu kvalitního prostředí věnuje např. Politika architektury a stavební kultury přijatá v lednu 2015 Vládou ČR. Mnoho na této úrovni vykonává Česká komora architektů. Právě architekti jsou totiž tou profesní skupinou, která má s agendou kvality architektury, urbanismu a veřejného prostoru nejvíce společného.

Téma péče o kulturní prostředí je zcela jistě významným tématem i pro správu kraje.

Vize, ke které níže zmíněnými okruhy míříme, je kraj, který se příkladně stará o své vystavěné kulturní prostředí (architekturu), svůj majetek, aktivně komunikuje se svými občany a poskytuje obcím ve věci architektury, urbanismu a veřejného prostoru koordinaci, supervizi a kvalitní odborné poradenství.

1. Městský architekt

Můžeme tvrdit, že krajský architekt má smysl, pokud budou fungovat a dobře fungovat i městští architekti. Krajský architekt by měl být ten, kdo jejich jednotlivé parciální aktivity koordinuje a završuje.

Jedna z charakteristik Ústeckého kraje v jeho pánevní oblasti jsou poměrně velká města těsně vedle sebe. Od Děčína po Chomutov, Teplice, Bílinu, Most, Duchcov, Litvínov, nedělí vždy víc než

dvacet kilometrů. Přesto je mezi nimi spolupráce na úrovni komunálních politik a společného řešení široké škály akutních problémů – těmi sociálními počínaje a třeba dopravními konče – poněkud problematická. Přesvědčil jsem se o tom i na základě setkávání městských architektů Ústeckého kraje, které jsem v uplynulém roce pořádal vždy v cca dvouměsíčním intervalu v ústeckém paláci Zdar. Ano, měl jsem dokonce pocit, že čím je všeobecná situace horší, tím více každé město hraje pouze na své parciální zájmy. Hledání společenského konsenzu a postupu v jiných než technických otázkách je tu stále více než problematické. Otázky kvality architektury jsou zde obecně vnímány jako jistým způsobem druhotné a podřadné, přestože by právě z této strany šly řešit mnohé palčivé úkoly dneška sociální problematikou počínaje.

Pozice městských architektů Ústeckého kraje je rozdílná obdobně jako vnímáme rozdíly mezi pánevní oblastí, Středohořím, nebo jižním okrajem kraje svou problematikou daleko víc odpovídající už Středním Čechám. Zároveň jsem byl překvapen jak moc je stále na každém kroku možno vnímat, že jsme v oblasti, kde se v polovině minulého století vyměnila více než polovina obyvatelstva – že jsme stále v Sudetech.

Stále jsme v oblasti, která byla v rámci tradičně vnímaného prostoru naší státnosti už od dob průmyslové evoluce tou nejbohatší, avšak druhá polovina dvacátého století, a především doba po roce 89 jí nedokázala nabídnout na její problémy většínou jiná, než v lepším případě parciální technické řešení a odpovědi.

Městský architekt v Ústeckém kraji dosud nepůsobí na všech místech, nebo nepůsobí s takovou

agendou a zodpovědností, kterou by si dané konkrétní problematiky zaslouhovaly. Pak by bylo nezbytné spolupracovat napřímo s příslušnými samosprávami, komunitami, stakeholdery.

Jednou z důležitých kompetencí krajského architekta by vedle plnění zadaných úkolů měla být především vlastní iniciativa a vize. Hledání ladění a harmonizování mimořádně složitých a protichůdných požadavků a očekávání.

„Zásadním dokumentem kraje by měl být tzv. Program rozvoje. Právě on by měl být tou vizí, která vznikla na základě široké vpravdě celospolečenské aktivní diskuse.“

2. Strategie kraje – Program rozvoje

Zásadním dokumentem kraje by měl být tzv. Program rozvoje. Právě on by měl být tou vizí, která vznikla na základě široké vpravdě celospolečenské aktivní diskuse. Součástí tohoto programu by měl být text i grafická část s přehledným a průběžně aktualizovaným vyznačením záměrů, časovým plánem. Tento podklad by měl kraji nabídnout zpětnou vazbu jeho vývoje a zakládat dohodu při stanovování jeho priorit. Obsahovat by měl i plán investic a mapu majetku kraje, stejně jako i pocitovou mapu kraje – jak jsou vnímány jeho jednotlivé části jeho obyvateli, návštěvníky. V případě pánevní oblasti by právě její pocitová mapa mohla tvořit páteří dokument budování intenzivnějšího a zodpovědnějšího vztahu ke konkrétnímu místu, lokalitě.

Strategický plán se soustředí i na provázání jednotlivých území a obcí, které v Ústeckém kraji vykazují mimořádné rozdíly. **Synonymem pro tento plán by měl být pojem participace.** Součástí strategického plánu by mělo být i hledání adekvátních metod při získávání potřebných informací, ke sledování jeho plnění. Nejedná se pouze o ekonomická data, vstupy od občanů, ale zejména o ukazatele kvality života.

Strategický plán by měl být podkladem pro **Zásady územního rozvoje**. Důležitější pro jeho zpracování by měla být vždy kvalita, nikoliv čas. Že takovéto Strategické plány obce mají? Pak se ptejte, zda jejich obyvatelé o jeho existenci vědí, zda se stal přirozenou součástí jejich života... Jak je možné tato témata velkoryse a odborně otevírat se přesvědčili účastníci debat pořádaných pod zkratkou „ID:Ústí“ v ústeckém Hraničáři na konci minulého a na počátku tohoto roku.

Mediace a participace strategického plánu kraje s veřejností by měla následně přejít do aktivní mediace / participace zásad územního rozvoje. Důležité lokality a témata (rozvojové osy, významná centra) by měly být předem prověřeny územní studií, studiemi, soutěжами nebo workshopy.

Praha má nyní svůj zlomový a oceňovaný Metropolitní plán, definující mj. její hodnoty, kvality,

potenciály a osy rozvoje. I před tím měla Praha svůj územní plán – byla to ale daleko spíše mozaika různobarevně vyplněných plošek respektující jednotlivá konkrétní zájmová území. Jedním ze zásadních přínosů Metropolitního plánu bylo vymezení jednotlivých míst a částí. Tedy ne abstraktní vymezení správních celků, ale lokalit jako přirozených center lidského pobytu. Mezi ta nejobsáhlejší vymezení lze pak vnímat hledání hrany

kde už to není Praha – kde už začíná předměstská sídelní kaše.

Právě takovýmito úvahami by krajský architekt měl začít. Vymezit jednotlivé oblasti a okruhy problémů – jednotlivé lokality, sídelní celky. Už dnes jde například jiným způsobem přistupovat k oblasti mezi Ústím a Teplicemi – oblastmi, kde už aktivní těžební činnost neprobíhá a oblastí mezi Bílinou a Chomutovem, kde se stále ještě těží a ještě dlouhou dobu bude nezbytné vyvažovat křehkou rovnováhu mezi oblastmi s důlní činností a vesnicemi, městy v jejich těsné návaznosti.

3. Architekt kraje

Funkce krajského architekta je významná i z hlediska péče o komplexní rozvoj kraje se znalostí takto vzniklého strategického plánu. Obsazení postu by mělo být řešeno formou výběrového řízení s nadpoloviční účastí odborné části poroty. Jako ten nejdůležitější krok ale vnímáme definování konkrétních požadavků na jeho zodpověd-

„Pozice městských architektů Ústeckého kraje je rozdílná obdobně jako vnímáme rozdíly mezi pánevní oblastí, Středohořím, nebo jižním okrajem kraje svou problematikou daleko víc odpovídající už Středním Čechám.“

nost a agendu. Připomínáme, že podobný systém není v Evropě ničím novým, obdobně fungují např. kantony ve Švýcarsku, nebo části Belgie. Cíl je obdobný – eliminace svévolných a náhodných rozhodnutí majících potenciálně negativní vliv na další smysluplné směřování rozvoje kraje, oblasti.

Mělo by se jednat o konkrétní osobu na konkrétní dobu (například 5+5 let). Její hlavní činností by tedy měla být **koordinace práce městských a obecních architektů na území kraje a vytvoření centra architektury kraje** i s možností pořádání přednášek a kurzů z oblasti profesního vzdělávání. Stejně tak by měl vyvíjet osvětovou a výchovnou činnost k většímu zájmu veřejnosti

a zejména dětí a mládeže o prostředí ve kterém se pohybujeme.

Měl by být i mediátor a spolupracovat se školami a seniorskými kluby v obcích na vzdělávacích projektech. Měl by poskytovat metodickou podporu stavebním úřadům v rámci kraje, stejně tak by měl i komunikovat s ostatními kraji, státní správou, univerzitami, ministerstvy. V případě Ústeckého kraje se jako zcela přirozenou jeví i spolupráce s regiony a univerzitami na sever od jeho hranic. Jednou z rolí krajského architekta bude také administrace **architektonických soutěží s předchozí participací obyvatel** pro krajské investice. Krajský architekt by měl být schopen vést nebo se podílet na participaci a mediaci s občany jako i developery a stavebníky. Měl by nabízet odborné služby obcím ve správním území, které nemají městského architekta, a nechtějí využívat architekta jejich ORP.

Krajský architekt by měl mít rovněž přehled o grantech a měl by pomoci při čerpání grantů týkajících se veřejného prostoru a prostředí vůbec, včetně krajiny. Je to téma, které bude zejména s ohledem k předpokládaným dotačním titulům ze strany EU velmi aktuální.

Krajský architekt v Čechách dosud nebyl nikde jmenován. Právě Ústecký kraj je místem, kde by jeho agenda mohla znamenat mimořádný přínos.

4. Adekvátní péče o krajský majetek

Součástí strategického plánu by měla být i **mapa krajského majetku**. Veřejné investice by měly být konzultovány s krajským architektem. Měla by být zpracována mapa nevyužívaných krajských pozemků a budov a umožněno a podporováno jejich alternativní využití a to i krátkodobě.

Mělo by probíhat vyhodnocování nákladů na údržbu komunikací, veřejných prostorů a provozu veřejné dopravy pro možnost srovnávat různé části a optimalizovat je při nové zástavbě či při přestavbách.

5. Řešení konkrétních projektů

Konkrétní problémy kraje by měly být řešeny celkově se **zapojením odborníků a participací veřejnosti**. Tyto problémy by měly být připravovány dle jejich priority bez ohledu na případné dotace, tak aby se jim věnoval dostatečný čas a mohla být zapojena veřejnost.

Krajský architekt by mohl výrazně pomoci i při hledání adekvátního společenského vyjádření

postavení a počtě takových osobností, které se právě ke zdejší krajině odkazovali, jako byl světově respektovaný malíř Zdeněk Sýkora. V jeho případě tedy jde nejen o pomoc při adekvátní obnově jeho jedinečných realizací v Ústeckém kraji (litvínovský chodník!), ale třeba i při iniciaci zřízení Muzea Sýkora v Lounech.

Již nyní Palivový kombinát Ústí s.p. – mj. správce rekultivovaných postupně zatápěných povrchových lomů, podniká kroky vedoucí k nalezení kvalitního zapojení rekultivovaných ploch po těžbě do smysluplné struktury krajiny. Mluvíme o tzv. resocializaci, kterou chce Palivový kombinát Ústí s.p. řešit formou architektonických soutěží dle regulí ČKA. Nejprve okolí jezera Milada, následovat by ji mělo Mostecké jezero. Není to právě jeden z těch úkolů, kde by práce krajského architekta při koordinaci problémů dalece přesahujících řešené území měla své místo?

„Jednou z rolí krajského architekta bude také administrace architektonických soutěží s předchozí participací obyvatel pro krajské investice.“

V kraji ale dokážeme identifikovat množství drobných „nedokonalostí“ dokreslující mnohdy nekompromisní vztah k paměti místa, krajině. Odtud je třeba začít především. Za všechny bych uvedl

alespoň okolí do krajiny velmi pečlivě komponovaného památníku bitvy u Chlumce (1813) nedaleko obce Přestanov, kterému se dostalo místo výhledu společenství banálních plechových hal.

Jako čerstvý městský architekt Děčína jsem se postupně dozvídal o komplikované problematice za-

„Krajský architekt v Čechách dosud nebyl nikde jmenován. Právě Ústecký kraj je místem, kde by jeho agenda mohla znamenat mimořádný přínos.“

pojení Děčína do struktury nadregionální silniční sítě, jako i o komplikovanosti řešení dopravního skeletu v Ústí. I toto je problematika, kde by aktivní zapojení konkrétně a osobně zodpovědného krajského architekta dokázalo mnohemu pomoci.

Obdobným, desítky let řešeným tématem je pro Děčín otázka jezu. Opět problematika přesahující nejen kraj, ale i stát. I zde jsem zejména s ohledem k děčínským nábřežím vedl již mnohá jed-

7. Výběry zpracovatelů na základě kvality nikoli ceny

Většina veřejných zadavatelů vybírá doposud zpracovatele veřejných zakázek pouze podle ceny bez ohledu na kvalitu. Bývá to zdůvodňováno strachem, že budou obviněni ze subjektivního

hodnocení. Výsledkem je výběr toho nejlevnějšího bez znalosti toho, jakou práci odvede. Podobné to je u výběru zpracovatelů územních plánů.

Zpracovatelé projektů i staveb by ale neměli být vybíráni pouze podle ceny. U výběru projektantů by měla být zohledňována i cena budoucí stavby a jejího provozu, stejně jako kvalitní profesní portfolio zpracovatele vztahující se k řešené zakázce. Ve výběrech by měly být používány poroty s nadpoloviční většinou nezávislých odborníků (zejména u projektů).

Pro výběr projektantů strategického plánu, zásad územního rozvoje, územních plánů, urbanistických studií, veřejných prostranství i budov a výtvarných intervencí ČKA doporučujeme **soutěž s předkládáním návrhů**. Tento postup by

„Krajský architekt by mohl výrazně pomoci i při hledání adekvátního společenského vyjádření postavení a počtě takových osobností, které se právě ke zdejší krajině odkazovali, jako byl světově respektovaný malíř Zdeněk Sýkora.“

nání a mohu tvrdit, že účast někoho s ještě větší kompetencí, než má městský architekt by byla dobrá. Zastání někoho hájícího zájmy ne jednoho z obou protichůdných táborů, ale hájícího zájmy kultivované obytné krajiny, obce, zájmy kvality komplexního vystavěného prostředí.

Opět musíme zdůraznit, že tvorba kvalitního prostředí, ve kterém žijeme, není pouze utilitární technický problém. Komplex výkonu architekta zahrnuje problematiku mj. společensky kulturní, psychologickou, sociální.

6. Výtvarné intervence a regulace reklamy

Většina obcí v posledních 25 letech rezignovala na výtvarná díla ve veřejném prostoru i na grafickou podobu svého prostředí a jsou často přeplněna nekvalitní a agresivní reklamou, a to i na veřejných pozemcích a budovách. Kraj by se mohl zavázat k povinnosti investovat zlomek z veřejné investice (například 1 %) do kvalitní výtvarné intervence – nejlépe formou veřejné soutěže – jako součástí této investice.

měl být použit i pro soutěže malého rozsahu, které mohou být i vyzvané se zúžením účastníků na základě hodnocení portfolií porotou následné soutěže. Jiný způsob výběru by měl být náležitě zdůvodňován.

Architektonická soutěž bývá veřejnými zadavateli často mylně považována za zdoluhavý a finančně náročný proces zadání veřejné zakázky. Mnoho studií i příkladů z praxe však naopak poukazuje na ekonomickou výhodnost soutěží a vyzdvihuje kvalitu, již přinášejí, která je sama o sobě ekonomickým přínosem.

V Ústeckém kraji je takto vypisovaných soutěží doslova jako šafránu. A přitom zkušenosti jsou i zde velmi dobré. V děčínských Podmoklech je nyní realizovaná první etapa revitalizace veřejných prostor – Husovo náměstí a Prokopka dle velmi kvalitního návrhu architektonické kanceláře „re:architekti“, vzešlého v roce 2015 z kvalitně připravené i obleslané architektonické soutěže dle regulí ČKA. Letos jsme v Děčíně pomocí další soutěže našli na lávku podél železničního mostu pod zámek další velmi kvalitní



Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.

Má samostatnou architektonickou projekční praxi v Praze na Letné se zaměřením na architekturu, urbanismus, veřejný prostor. Je pedagog na pražské Fakultě architektury ČVUT v ateliéru Stempel–Beneš. S kolegou doc. Oldřichem Ševčíkem se dlouhodobě věnuje teorii architektury s bohatou publikační a přednáškovou činností i na mezinárodní úrovni (šedesátá léta, kulturně společenská reflexe architekturou posledního půlstoletí). Od minulého roku je Architekt statutárního města Děčína a postupně nad rámec této činnosti se zapojuje do řešení aktuálních problémů kraje.

architektonický návrh. V přípravě na příští rok máme soutěž na Komenského náměstí. Nebo v sousední České Kamenici nejmladší zvolený starosta právě připravuje soutěž na rekonstrukci a úpravy kina. Dobré zkušenosti se soutěžením mají i v Chomutově.

Kdy naposledy proběhla obdoba soutěž generující po všech stránkách ta nejlepší řešení v tak významných městech jako je Ústí nad Labem, Most, Teplice?

Pro zadavatele veřejných zakázek má ČKA k dispozici manuál, který zpracovala v souvislosti s novým zákonem o zadávání veřejných zakázek a který popisuje vše, co se týká zadávání veřejných zakázek na architektonické a projektové služby.

8. Zapojení občanů

V návaznosti na strategický plán a zásady územního rozvoje by kraj měl iniciovat a podporovat

kontinuální aktivní mediace s občany s participací ke konkrétním tématům.

S koordinátorem těchto akcí by krajský architekt měl úzce spolupracovat jako mediátor územního rozvoje. Plánovací setkání by měla být vždy kvalitně připravena a facilitována.

Právě aktivace občanů a podpora jejich péče o prostředí, které je obklopuje může totiž dnes být jeden z nejsilnějších motorů změny k lepšímu.

POSTSKRIPTUM...

Dokončení z 11. strany

Digitální věk je již realitou a lidstvo se mu musí přizpůsobit ať chce nebo ne, lhostejno zda jde o život v mrakodrapu, nebo z kravinců spleně chýši. Nicméně pohled na něj může být různý. Je sice pravdou vteřina sem – vteřina tam, ale v procentech to vypadá jinak (ovšem umí-li dnes ještě někdo trojčlenku ☺).

Takže poučení: Všeho s mírou a v pravý čas.

Zastavení druhé – čas parlamentní

Několik zasmušilých lidí zjevně duchem bloudíce v romantických sférách, ztrácejících se v nádherném a téměř prázdném sále, občas, vědomi si slavnostního okamžiku a na pokyn řečníka sedícího v černém obleku na nejvyšším místě sálu, důstojným a rozvázným krokem přecházejíce tam a zase zpátky... Ne, nejsme v obřadní síni krematoria na pohřbu neoblíbeného souseda, jsme v sále Poslanecké sněmovny při interpelacích.

Ale co ten čas? – Posuďte sami.

Předsedající sněmovny úspěšně předstírající zájem o témata, vyvolá přihlášeného poslance. Ten se zvedne ze své lavice, vezme příslušný papír a jak jsem již řekl důstojným a rozvázným krokem přejde k řečnickému pulťku a přečte svůj dotaz, dejme tomu na premiéra, který sedí za ním, a tudíž je ošizen o neverbální komunikaci – řeči těla tážajícího se poslance. Ten po přečtení svého a předem písemně zaslání dotazu, se opět odebere na své místo, případně postojí v uličce. Premiér prohrabe své papíry, zvedne se ze svého místa a rozvázně obejde celý dlouhý stůl a přečte panu poslanci připravenou odpověď někdy s přidávkou vtípného bonmotu, případně projevem „nasrupenosti“. A stejnou cestou se vrátí na své místo, očekává-li prudícího poslance s doplňujícím dotazem, postojí opodál. Předsedající se optá tážícího se poslance, zda je spokojen, ten načítávajíc body pro své voliče, obvykle spokojen není, a tak má svolení opět nepochodovat k pulťku a přednést další dotaz. Premiér zjevně už nasrupený, se opět zvedne ze svého místa, obejde příslušnou trasu a obvykle pošle tazatele někam a stejnou cestou se vrátí na své místo. Předsedající si odškrtne poslance a vyvolá dalšího a proces se opakuje. Popravdě je v tomto procesu interpelací pozitivní to, že řečník nemusí opakovat stupidní větu aplikovanou kdoví proč při řádném zasedání: „Pane poslanče XY, prostřednictvím pana předsedajícího, jste na omylu a.doplňte si z poslanecké TV show sami“. A kdo že platí ten čas těchto a páni poslanci promínou, pochodových cvičení? Mám možnost zúčastnit

se moha pracovních jednání, ale abych zůstal pro příklad doma. Na jednání představenstva HK ČR, mám-li dotaz, zmáčknou tlačítko mikrofonu, kterým mám před sebou a řeknu třeba „Pane prezidente, kolik že to máte hodin?“ Pan prezident také zmáčknou tlačítko a odpoví třeba: „Bude pět.“ a je hotovo. Ovšem je tam drobný rozdíl – čas podnikatelských jednání jde na náš vlastní účet.

A poučení? Viz. Motto vpředu.

Zastavení třetí – a byl povolební lásky čas

Byl pozdní večer (sobotní povolební) – první máj (houby máj – říjen)

večerní máj – byl lásky čas (ještě né – není sečteno)

Hrdliččin zval ku lásce hlas (už je sečteno a lídři tokají)

Karle Hynku Mácho – promiňte

Naše okresní komora již léta drží tradici, že v čase předvolebním držíme „bobříka mlčení“ a ani po volbách nemáme velkou potřebu nějak vývoj konkrétních počínů komentovat. Prostě nějaký primátor vzejde a s ním jako partnerem musíme jednat. To tak bylo a bude.

Takže jen obecně. Stalo se již tragikomickou tradicí, kolik schopných stran a hnutí se uchází o přízeň voličů. Z vnějšího pohledu je obdivuhodné, kolik stran a hnutí vygenerovalo své ochotné a kvalifikované kandidáty na starosty a primátory. Pro náš ministát obdivuhodný. V čase předvolebním zaplňují náš veřejný prostor letáčky, ba i knižičky, TV reklamy a také billboardy, jako věčné téma pro vtípáky všeho druhu (*zaujal mne billboard jedné stále ambiciózní strany: „Postavíme se za vás“ a vtípálek dopsal „zvlášť když poletí vejce, nebo bude foukat“*), kdy je až obdivuhodné, co všechno nám podle slibů těch budoucích k životu chybí. Už nebudu dále naskakovat na lacinou vlnu posměšků, i když to láká, láká a láká – ale po bitvě...

Ale dozvídáme se také, že ten „čmajznu“ to a ten zas tohle, ten s tou a dnes i tím, ten trhal v mládí mouchám křídla, ten bije manželku, některý říká, co všichni víme, ale slovy evropsko–unijně nepřijatelnými a další perly, které charakterizují čas předvolební, tedy čas nelásky. Pak ovšem přijde vybraný pátek a sobota a „horečná“ neděle (*to se horečně dosčítávají a zveřejňují hlasy*) a nastane zděšení – kdo s kým, o čem a proti komu,

protože nekompetentní voliči nepochopili naší snahu o jejich dobro.

A nastává ten povolební lásky čas.

Vítěz není vítězem, vítězem je až ten, kdo to ukřesťuje a slepí do koalice ty méně úspěšné až neúspěšné (*šanci má každý*) s vidinou alespoň drobečků, když už je pecen v nedohlednu (*také známe „Lepší vrabec v hrsti, než holub na střeše – doufám, že se nějaký potřebný zastupitel a nedej bože primátor nejmenuje Holub či Vrabec*).

Žádné Máchovo hrdličky, ale lídři rotují kolem sebe, navzájem se ostražitě okukávají, milují, zrazují, zvou se ke konzultacím hledající programovou shodu, jak nám namlouvají. A čas letí a letí, ředitelé obecních podniků mají špatné spaní, stejně tak jako vedoucí odborných útvarů měst, ale také manažeři sportovních oddílů a kulturních institucí. A nastal kýžený čas dolepení programového prohlášení, jako bílko omluvenky za to, co jsme naivním voličům slíbili a nemůžeme do držet – politika je umění kompromisů (*ó, jak pohodlné*). Ještě se nám líbí systém tvrdého poměrného zastoupení?

Takže poučení: Jsme nepoučitelní.

Zastavení čtvrté – už není čas ani místo v TEMA,

ale tradiční časové vtípky se ještě vejdou:

Pěkné dny a pardon.

Ing. Rudolf Jung

Když jsem byl malý, dala mi maminka 20 korun a poslala mě do obchodu. Přinesl jsem dva chleby, dvě mléka, balíček bonbonů, čokoládu, deset vajíček, koblihu, a ještě mi zůstalo na kolotoč. Dnes už to není možné, ...mají tam plno kamer!

Čas je relativní, hodinovou ztrátu při přechodu na letní čas my jepice snášíme velmi těžce.

Chvála bohu, ta bomba nevybuchla. Tak to kámo zapíšeme – kolik je hodin? Nevím, nemám hodinky a ty velké nejdu. A co to tu tedy tiká???

Zahraniční i domácí odborníci se v parlamentu shodli na nutnosti vybudování hlubinného úložiště

V současné době pracovníci Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) intenzivně dokončují všechny potřebné podklady a dokumenty pro



SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

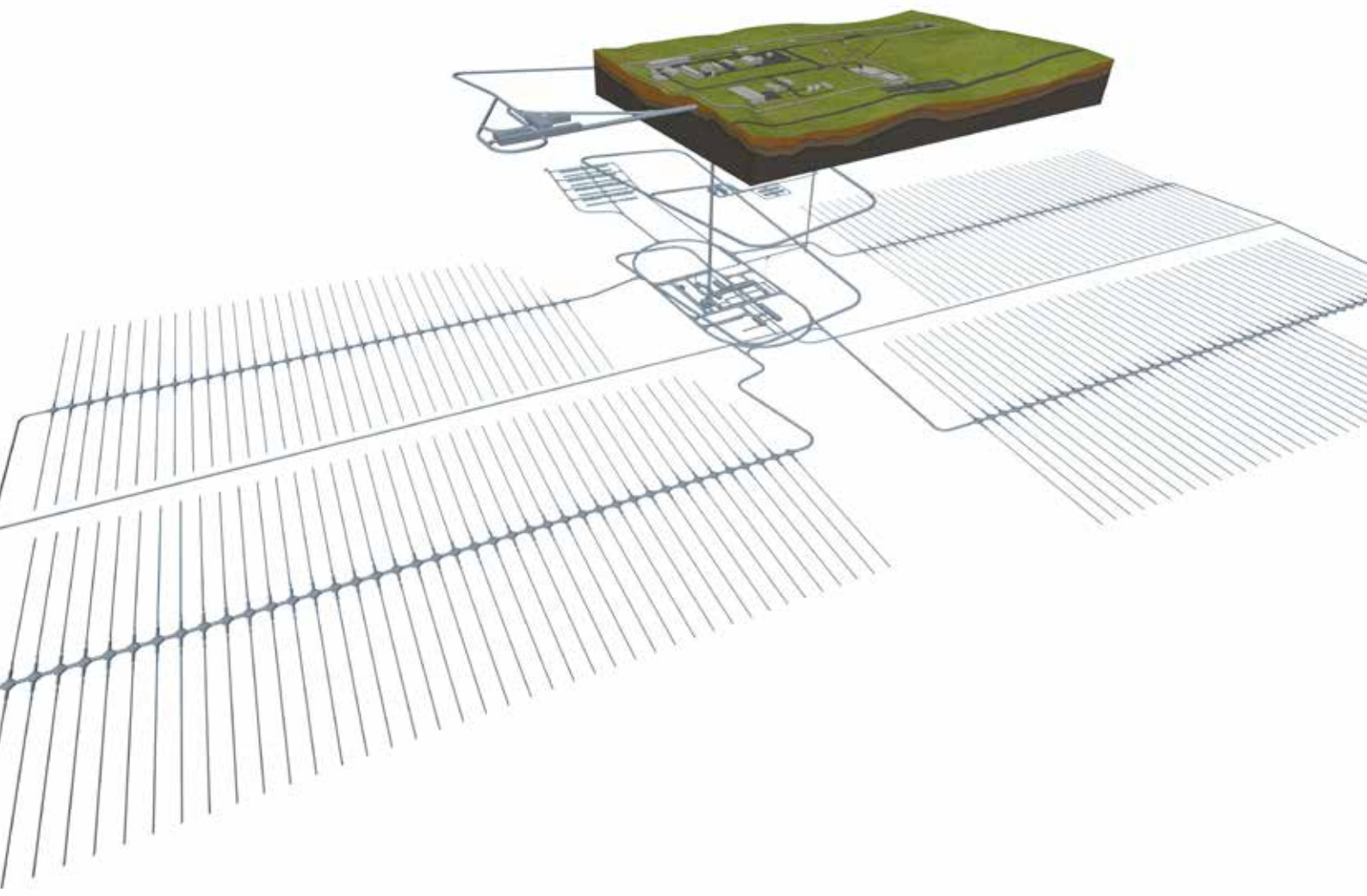
rozhodnutí o 4 vhodných lokalitách pro umístění hlubinného úložiště (HÚ). Odborníci se shodují, že je nutné, aby české řešení konce palivového cyklu vycházelo z těch zahraničních zkušeností. Hlubinné úložiště představuje nejlepší řešení pro oddělení vysokoaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva od životního prostředí. V rámci konference s názvem „Jak efektivně řešit konec palivového cyklu?“ se na tom shodli nejen domácí odborníci, ale i experti z Francie, Finska, Slovenska a dalších zemí.

„Česká republika není žádný izolovaný ostrov. Tuto otázku řeší prakticky všechny země, které využívají energii z jaderných elektráren. Ale nejen ty, radioaktivní odpady se vyskytují samozřejmě i v dalších státech,“ zdůraznil europoslanec Jaromír Kohlíček.

Lepší koncept zatím není

Při provozu jaderných elektráren vznikají radioaktivní odpady. Radioaktivní odpady z českých Dukovan byly původně skladovány v areálu Jaderné elektrárny Jaslovské Bohunice na Slovensku. Odtud

měly být na základě mezistátní smlouvy odváženy do Sovětského svazu. Ruská federace jako nástupnický stát po rozpadu SSSR však od těchto závazků ustoupila. Po rozpadu Československa bylo navíc nutné původem český radioaktivní odpad





ze zahraničí přivést zpět. V Jaderné elektrárně Dukovany proto vznikl mezisklad pro použité jaderné palivo. Později byl vybudován ještě jeden mezisklad u Jaderné elektrárny Temelín. V meziskladech může být jaderné palivo 60 až 100 let. Je však potřeba najít řešení, které zajistí trvalou izolaci ukládaného odpadu od životního prostředí.

Systematický proces přípravy hlubinného úložiště v ČR začal v roce 1989. Již v roce 1993 bylo navrženo řešení, založené na švédském multibariérovém bezpečnostním konceptu. Základní bariérou je korozivzdorný ukládací obalový soubor, další bariérou jsou nepropustné jílové materiály (bentonit) a třetí bariéru tvoří stabilní horninové prostředí cca 500 m pod povrchem země.

Úložiště vyžaduje dlouhodobý plán

Zahraníční experti v rámci konference na půdě parlamentu potvrdili, že proces plánování výstavby hlubinného úložiště představuje běh na dlouhou trať v řádu desítek let. Je časově velmi náročný nejen v České republice, ale i v zahraničí. „Například ve Francii tuto otázku řešíme již od roku 1991 a se zprovozněním úložiště počítáme kolem roku 2040,“ uvedla Soraya Thabet, divizní ředitelka francouzské organizace ANDRA (obdobu české Správy úložišť radioaktivních odpadů). Francie přitom pokrývá z jaderných zdrojů zhruba tři čtvrtiny spotřeby elektřiny. Podobně reagoval i generální ředitel finské společnosti Posiva. Ta plánuje zprovoznit vůbec první hlubinné úložiště na světě v lokalitě Onkalo již kolem roku 2023, ale počátky jeho plánování sahají již do 80. let minulého století. Ve Švédsku by mělo úložiště zahájit činnost kolem roku 2030. Slovensko nyní předpokládá finální rozhodnutí o úložišti v roce 2030 a jeho zprovozněním v roce 2065. Také v České republice se počítá se zprovozněním hlubinného úložiště pro přibližně 10 000 tun

vyhořelého jaderného paliva a dalších odpadů zhruba v roce 2065. Aktuálně je v hledáčku Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) 9 lokalit, z nichž Správa předloží vládě zúžený seznam 4 lokalit do konce roku 2018. Do roku 2022 budou podle Konceptu nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem vybrány 2 kandidátní lokality a ve finále v roce 2025 vláda rozhodne o finální lokalitě. Budoucími milníky jsou roky 2050 (zahájení výstavby HÚ), 2065 (zahájení provozu HÚ) a 2150 (ukončení provozu a uzavření úložiště).

Harmonogram přípravy HÚ v Česku je tedy za Finskem zhruba 35 let a za Francií přibližně 25 let. Rámcově ale postupuje ČR stejnou cestou jako další evropské země, které problematiku úložiště řeší. Klíčovou úlohu hlubinného úložiště pro tzv. uzavření jaderného palivového cyklu v ČR zdůraznila i ministryně průmyslu a obchodu Marta Nováková. „Musíme jednoznačně hledat dlouhodobá a trvalá řešení,“ dodala.

Krok za krokem

Již z konceptu dlouhodobé přípravy úložiště vyplývá, že v současné době se nejedná o striktní a definitivní řešení. Neustále probíhá vývoj technologií, které by měly umožnit efektivnější a levnější zpracování vyhořelého jaderného paliva tak, aby jej v budoucnosti bylo možné lépe opakovaně využít. V současné době lze palivo zpracovávat, ale je to velmi drahé, a i po zpracování zůstávají vysokoaktivní odpady, které bude potřeba uložit do hlubinného úložiště.

Komunikace s obcemi je klíčová

Prakticky všichni účastníci konference zdůraznili, že proces hledání a následné výstavby hlubinného úložiště se neobejde bez úzké komunikace

s dotčenými obcemi a státem. „Komunikace je velmi živá a intenzivní,“ uvedla Anne Väätäinen, z finského ministerstva hospodářství a životního prostředí. Ve Finsku přitom v lokalitě Olkiluoto schvalovalo umístění HÚ tamní zastupitelstvo (šestitisícového města Eurajoki) a posvětilo projekt bez větších problémů (20 zastupitelů pro a 7 proti). V předcházejícím průzkumu veřejného mínění pro vybudování úložiště bylo téměř 60 % místních lidí a jen zhruba 30 % se vyjádřilo proti. Obyvatelé městečka se spokojili se stanoviskem finského úřadu pro jadernou bezpečnost (STUK), který prohlásil, že uložení vysokoaktivních odpadů v hloubce přes 400 metrů pod zemí je bezpečné a pár kilometrů vzdálené domovy obyvatel Eurajoki nijak neohroží.

„My však čelíme zásadnímu rozporu. Téměř všichni v Česku schvalují rozšiřování jaderných kapacit. Ale prakticky žádná z obcí nesouhlasí, aby v jejím katastru bylo vybudováno hlubinné úložiště,“ uvedl Vítězslav Jonáš, předseda sdružení Energetické Třebíčsko. Proti hlubinnému úložišti jsou ale velmi vyhraněné až radikální názory i ve Francii a jeho umístění není bezproblémové ani v ostatních zemích.

V České republice panuje jednoznačný zájem, jít stejnou cestou jako jiné země v západní a severní Evropě. Tj. sladit v maximální možné míře výběr finální lokality pro hlubinné úložiště s postoji veřejnosti v příslušných vhodných lokalitách. „Strategickým záměrem je, aby co nejdříve vznikl zákon o hlubinném úložišti,“ uvedl ředitel SÚRAO Jiří Slovák. Cílem proto je, aby postupné zužování počtu lokalit šlo ruku v ruce se schválením zákona, který potvrdí výraznou účast obcí na rozhodování o umístění hlubinného úložiště.

Více objektivních informací hledejte na www.surao.cz

Rekonstrukce kulturně-vzdělávacího centra v Mostě „REPRE“

V roce 2017 se Statutární město Most rozhodlo zahájit rekonstrukci kulturního domu REPRES. Vypsalo výběrové řízení na zpracovatele kompletní projektové dokumentace. Vítězem soutěže se stala projektová a inženýrská organizace ARTECH spol. s r.o.

Výstavba kulturního domu v Mostě (tehdejšího Oblastního domu kultury horníků a energetiků v Mostě) byla započata v druhé polovině 70. let minulého století jako součást výstavby nového centra Mostu. Kromě kulturního domu byl postaven i obchodní dům PRIOR, pošta a národní výbory. Objekt se měl stát novým střediskem kultury pro město Most, náhradou za zbourané REPRES ve starém Mostě.

Autory architektonického návrhu kulturního domu byli architekti Mojmir Böhm, Luboš Kos a Jaroslav Zbuzek. Projektovou dokumentaci vypracoval Krajský projektový ústav v Ústí nad Labem v roce 1978. Výstavba kulturního domu byla několik let odkládána, zrealizována byla až v roce 1984.

Z prostor kulturního domu byl využíván zejména společenský sál a planetárium. Využití ostatních částí objektu se časem ukázalo jako problematické, zejména pak malého sálu, restauračních provozů a především kluboven, pro které se v nové době nenašlo uplatnění. Po roce 1989 postupně objekt chátral. V době, kdy byla stavba ve vlastnictví soukromé společnosti, se uvažovalo i o variantě zbourání objektu. Městu Most se však v roce 2015 podařilo stavbu ve značně zchátralém stavu získat zpět do svého vlastnictví a započalo s přípravou záměru na rekonstrukci objektu.

Pro rekonstrukci a oživení kulturního domu se město rozhodlo z několika důvodů. Centrum nového Mostu je poměrně ojedinělé tím, že vzniklo na zelené louce v extrémně krátké době podle zásad stanovených v územním plánu z roku 1967. Celé centrální území města je pojata jako velkorýsá plocha s jednotlivě situovanými objekty. Ty jsou v území řešeny jako velmi výrazné solitéry, mezi nimiž vznikají veřejné prostory (náměstí) bez zřetelně formulovaných prostorových vymezení. Kulturní dům je umístěn uprostřed tohoto centrálního městského bloku.

Objekt kulturního domu má dále nesporné architektonické kvality. Jedná se o hmotově velmi výrazný objekt, tvořený soustavou kvádrových hmot, kde z hlavních hmoty směřoví i výškově vystupují další hmoty – kinosál s vějířovitým půdorysem, hlediště vystupující ze severní fasády, malý sál na podnoží předsazený před západní fasádu hlavního objektu a hlavní společenský sál „vznášející“ se nad vodní plochou. Charakter stavby ještě zvýrazňuje kulové těleso planetária nad střechou. Původní řešení je ještě výrazově umocněné vodní plochou, která objekt ze tří stran obklopovala a oddělovala objekt od okolí.

Jako většina staveb z tohoto období je i kulturní dům pomníkem složitých podmínek socialistického stavebnictví. V té době vytvořit netypickou stavbu bylo téměř nadlidský úkol a na detailech a řemeslném provedení objektu je to bohužel velmi znát.

Zbourat objekt kulturního domu by byla nenahraditelná škoda. Město Most s ohledem na svou pohnutou historii si musí vážit každé takové hodnotné stavby, která je mimo jiné i svědkem jedné ze zásadních etap vývoje města.

Mnohem těžší než rozhodnutí, že se REPRES nezbourá, je rozhodnutí co s ním dál. Objekt nemůže být pouze „pomníkem“, který se nákladně opraví, ale dál bude fakticky mrtvý. Obdobný problém řeší mnoho měst, kde kulturní domy ožívají pouze na víkendové večery s pořádáním plesů či jiných kulturních akcí a pokusy s komerčním využitím prostor v těchto objektech nebývají úspěšné.

Aby rekonstrukce kulturního domu měla smysl, je nutné ujasnit si zejména koncepci jeho využití a dát mu novou náplň, která zajistí, že objekt bude po celý den „žít“. To pomůže nejen objektu, ale též vlastnímu městskému centru.

V prvním kroku bylo nutné zpracovat záměr rekonstrukce. Ten vychází ze studie využitelnosti, kterou pro město Most vypracoval Akad. arch. Petr Nelslák. Studií byla prověřena možnost přemístit do objektu kulturního domu městskou knihovnu. Ta se v současné době nachází ve vlastním objektu, který je však téměř ve stejném špatném stavu jako REPRES a pro další provoz knihovny by též byla nutná jeho zásadní rekonstrukce.

Kromě přemístěné knihovny zůstane v objektu REPRES zachován společenský sál a restaurace. Původní divadlo malých forem nahradí kinosál bez jeviště a původní kinosál a malý sál se stanou součástí knihovny, aby byly pro knihovnu k dispozici dostatečně velké prostory. Nově přibude výstavní prostor v přízemí jako součást dvorany knihovny. Ta by se mohla stát přirozeným místem setkávání obyvatel i návštěvníků města.

Celý objekt s navazujícími objekty městského centra umožní též pořádání vzdělávacích akcí, konferencí apod.

Změní se nejen účel, ale také doba užívání objektu. Už to nebudou jen večerní návštěvy plesů a občasných exkurzí do planetária.

Při koncipování dispozičního uspořádání objektu projektant vycházel ze zadání zástupců města a městské knihovny. Skloubit umístění velkého



Ing. Ludvík Šavel

množství knih (cca 200 000 svazků), oddělený provoz a funkčnost jednotlivých prostorů s požární bezpečnostními a hygienickými předpisy spolu s dalšími požadavky (například možnost bezbariérového užívání stavby) není jednoduché. Objekt nedisponuje dostatečným množstvím únikových cest z jednotlivých prostorů s vyšším počtem návštěvníků (zejména ze společenského sálu, který je umístěn ve třetím a čtvrtém nadzemním podlaží bez dostatečného přímého propojení s venkovním otevřeným prostorem). Proto bylo mimo jiné nutné umístit schodiště a výtahy do dvou nových přístaveb.

Kromě splnění provozních a technických požadavků bylo nutné se vypořádat i s celkovým dopadem do architektonického vzhledu objektu. Po mnoha konzultacích se zástupci města Mostu spolu s architektem původní stavby Mojmirém Böhem, se podařilo najít efektivní a funkční řešení, které naplní požadavky na využití objektu při zachování zásadních hodnot objektu.

Ze strany města Mostu byl kladen důraz na maximální respektování původního řešení fasád. Významným omezením byl také požadavek investora na odstranění lodžií, balkonů a říms z důvodu jejich nevyužívání a dále z nutnosti navýšit plošný standard objektu tak, aby bylo možné vyhovět požadavkům na náplň objektu.

Pro zlepšení tepelně technických vlastností obvodového pláště, musí být odstraněn původní kamenný obklad z „mušlového vápence“. Ten v dnešní době vykazuje značné poškození a pro novou obálku budovy není s ohledem na jeho provedení vhodný. Bude proto nahrazen novým obkladem, který bude tvořit tepelně izolovanou větranou fasádu a bude se vzhledově maximálně blížit původnímu řešení. Stejně jako



obklad i výplně otvorů budou v maximální míře respektovat stávající vzhled objektu, avšak budou splňovat současné tepelně-technické požadavky.

Neméně důležitá je také úprava parteru, tj. bezprostředního okolí kulturního domu. Ta je důležitou součástí plánované rekonstrukce. V průběhu projektování vzniklo hned několik variant. Z původního požadavku na redukci stávajících vodních ploch, které by byly nahrazeny zelení s přístupovými chodníky a terasou restaurace

z důvodu údržby vodních ploch, byl konzultacemi se zástupci města akceptován názor pana architekta Böhma na maximální zachování vodních ploch, které budou v prostoru u vstupu do objektu doplněny fontánami. Některé současné zpevněné plochy budou nahrazeny parkovými úpravami. Stávající pruh zeleně od třídky Budovatelů bude významně rozšířen a vznikne zde park s lavičkami.

Projektovou přípravu zajišťuje tým odborníků ze všech oblastí, kterých se plánovaná

rekonstrukce dotkne. Jeho součástí jsou i architekti, z nichž jeden je bývalý spolupracovník autora původního návrhu kulturního domu architekta Mojžíry Böhma.

Projektová příprava rekonstrukce je v současné době ve vysokém stupni rozpracovanosti a je velká pravděpodobnost její úspěšné realizace.

Ing. Ludvík Šavel
jednatel
ARTECH spol. s r.o.



Rozvoj architektury pohledem radního Jiřího Nedvěda

Architektura je strašně široký pojem. Není to pouze o vzhledu budov, jak si spousta lidí myslí. Je to také o jejich funkčnosti, přílehlé zeleni, dopravě, bezpečnosti a dalších aspektech. Čtyři roky jsem sledoval, jak se architektura a rozvoj řeší nejen u nás, ale ve většině ostatních měst.

Dnes je stav takový, že rada města, která zastupitelstvu předkládá návrhy na rozvoj města, čerpá z vlastní iniciativy, iniciativy občanů, doporučení úředníků a také z návrhů několika komisí. Ve své podstatě to funguje tak, že do komise přicházejí podněty od občanů a úředníků, ke kterým jednotlivé komise, podle jejich zaměření, vydají stanovisko, které doporučí radě města. Tento způsob funguje v České republice už léta.

Má to ale háček. Čím dál častěji jsem se setkával s případy, kdy např. komise dopravní, které jsem členem, něco doporučila, ale pořád jsme na danou problematiku koukali pouze z pohledu dopravy. A to je chyba. **Veřejný prostor je potřeba řešit jako celek**, doprava tam sice hraje významnou roli, ale je potřeba také řešit např. okolní zeleň, nebo urbanistické zásady.

Nějakou dobu si tedy hraji s myšlenkou, vytvořit jakousi superkomisi, složenou z odborníků



na různá témata. Pro pochopení zkusím popsat jednoduchý příklad. Politici na základě komunikace s občany rozhodnou o vybudování nové lávky. Tento návrh půjde do komise architektury a urbanismu, kde se na tuto problematiku zaměří odborníci z různých pohledů. Architekti navrhnou nejvhodnější formu zadání projektu (vyzvaná soutěž, ideová soutěž, nebo otevřená architektonická soutěž, těch možností je opravdu mnoho). V zadání se ale nebude řešit pouze to, jak by lávka



Ing. Bc. Jiří Nedvěd je staronovým zastupitelem města Most a nově zvoleným radním. Jeho specializací je sice doprava, ale v posledních letech se angažoval také v oblasti architektury a veřejného prostoru. Jeho aktivity a vize můžete sledovat na facebookových stránkách Jiří Nedvěd – zastupitel, kde pravidelně přispívá a komunikuje s lidmi.



měla vypadat. Dále je potřeba vyřešit, pro koho bude lávka z hlediska dopravy sloužit. Pouze pro chodce? Nebo i pro cyklisty? Bude potřeba ji pojižďet technikou kvůli údržbě? Je její umístění z hlediska komunikačních proudů vhodné, nebo bude potřeba v rámci studie udělat analýzu? Pak bude samozřejmě potřeba řešit tuto lávku z hlediska bezpečnosti. Jak hodně je potřeba řešit případné přežení zábradlí. Nevzniknou pod lávkou nové zákoutí, které by mohly být z hlediska bezpečnosti do budoucna problém? Bude potřeba kamerový systém? To vše bude navíc probíhat s účastí úředníků. Za ty čtyři roky v zastupitelstvu jsem pochopil jednu důležitou věc. **Nikdo nemá takový přehled jako úředníci.** S jejich zkušenostmi a znalostmi místní problematiky v kombinaci se zkušenostmi a znalostí odborníků, budeme mít reálnou šanci zadat a nechat vyprojektovat takovou lávku, která bude ve všech aspektech funkční, krásná a nebude nám dělat do budoucna problémy. Nedělám si iluzi, že to vždy vyjde na 100%. Ale věřím, že se předejde mnohým problémům.

Ing. Bc. Jiří Nedvěd
zastupitel, radní
Město Most



Vážení obchodní partneři,
rok 2018 nám přinesl nové šance,
výzvy i úspěšně dosažené cíle.

Věříme, že tomu v nastávajícím roce nebude jinak!
Děkujeme Vám, všem obchodním partnerům,
za vynikající spolupráci a těšíme se na další
společné akce i projekty.

Krásné prožití vánočních svátků
a úspěšný nový rok 2019 Vám přeje

Vaše
Obchodní a průmyslová komora Chemnitz



Město Aš
Josef Chrástka



Rozhovor s generálním ředitelem Krajské zdravotní, a.s.

Mluvíme-li o architektuře také ve významu vnitřního uspořádání něčeho, pak to něco může být také oblast zdravotnictví. Jestli je nějaké téma, které zajímá absolutně všechny, pak je to bezesporu právě zdravotnictví, se všemi klady a zápory, které umíme brilantně každý z nás vyhodnotit, protože se také každého z nás více či méně týkají. A po delší době jsme na toto téma pozvali k rozhovoru generálního ředitele Krajské zdravotní, a.s. (dále KZ) Ing. Petra Fialu. Redakce

Pane generální řediteli, mohl byste v úvodu stručně charakterizovat Krajskou zdravotní?

Společnost Krajská zdravotní, a. s., vznikla 1. září 2007 transformací pěti nemocnic do jednoho celku. Jejím jediným akcionářem, jak i samotný název napovídá, je Ústecký kraj. Pět největších nemocnic, spadajících do té doby, coby samostatné subjekty, pod kompetenci Krajského úřadu Ústeckého kraje, se z příspěvkových organizací stalo odštěpnými závody nově založené Krajské zdravotní, a. s. Konkrétně se jedná o Nemocnici Děčín, Masarykovu nemocnici v Ústí nad Labem, Nemocnici Teplice, Nemocnici Most a Nemocnici Chomutov. Od 1. 9. 2015 se sloučily s Krajskou zdravotní, a. s., bývalé Nemocnice následné péče v Ryjčích a Zahražanech a stala se z nich nově Oddělení následné péče Ryjčice – spadající pod Masarykovu nemocnici v Ústí nad Labem a Oddělení následné péče Zahražany – spadající pod Nemocnici Most. S ohledem na geografické rozmístění v regionu tvoří nemocnice jednu páteřní osu zdravotnických zařízení pro celý Ústecký kraj. Společnost Krajská zdravotní, a. s., je se svými šesti tisíci devíti sty zaměstnanci jedním z největších poskytovatelů zdravotní péče v České republice a největším zaměstnavatelem v Ústeckém kraji.

Jedenáct let je jistě doba, kdy se už dá s odstupem ohlédnout zpátky. Jaká je po jedenácti



Krajská zdravotní, a.s.

letech od svého vzniku dnešní Krajská zdravotní, a. s. Co bylo, podle vašeho názoru, nejzásadnější?

V roce 2007 vzniklo unikátní zdravotní zařízení, jehož prostřednictvím je pro obyvatele Ústeckého kraje zajišťována dostupná, a přitom maximálně efektivní a hospodárná síť zdravotnických pracovišť, poskytující zdravotní péči, odpovídající svou kvalitou nejen českým standardům, ale v mnoha oborech i nejmodernějším trendům světové medicíny. Od roku 2014 se představenstvu společnosti v čele s Ing. Jiřím Novákem daří držet kontinuitu kladného výsledku hospodaření a za významné podpory Ústeckého kraje jako jediného akcionáře cíleně investovat do rekonstrukce nemocnic a postupně modernizovat jejich přístrojové vybavení. Všichni v současném vedení společnosti, představenstvo i management, jsme přesvědčeni, že Krajská zdravotní je dnes ve velmi dobré kondici, připravena nadále poskytovat co nejkompexnější zdravotní péči všem, kteří ji potřebují.

Společnost Bisnode zveřejnila v červnu v rámci samostatné kategorie žebříčku CZECH TOP 100 přehled nejstabilnějších firem v ČR za rok 2018 dle CZECH Stability Rating, v němž je i Krajská zdravotní, a. s. Co tomu říkáte?

Samozřejmě máme velkou radost. V říjnu jsme spolu s předsedou představenstva Ing. Jiřím Novákem v Praze převzali certifikát kvality od zástupců společnosti Bisnode. Vnímáme to jako odměnu za systematickou práci a zároveň i jako závazek. Umístění ve stovce nejstabilnějších firem v Česku si vážíme také proto, že jsme mezi pouze třemi oceněnými zdravotnickými zařízeními a certifikát jsme získali jako jediný z velkých poskytovatelů zdravotní péče.

Proč se to podle vás Krajské zdravotní podařilo?

V roce 2016 dosáhl obrát společnosti téměř 6 miliard 343 milionů korun, roce 2017 měla obrát 6 miliard 760 milionů korun. V obou letech při kladném hospodaření. V minulých letech tak dosáhla zlepšených výsledků – za rok 2016 hospodaření skončilo ziskem 6,62 milionu korun, loni 6,28 milionu korun. Velmi důležité je, že ziskového hospodaření se podařilo dosáhnout ve všech nemocnicích Krajské zdravotní, a. s. Loňský rok tudíž jen potvrdil pokračování pozitivního trendu hospodaření společnosti. Letos je cílem dosáhnout vyrovnaného až mírně ziskového výsledku. Můžeme tedy konstatovat, že Krajská zdravotní se v posledních letech řadí mezi úspěšně se rozvíjející firmy v České republice. A také ekonomicky nejstabilnější, jak dokazuje obdržené ocenění.

Jistě s námi budete souhlasit, že důležitým měřítkem úspěšnosti je i to, jak se firmě daří rozvíjet. V případě Krajské zdravotní jde o investování do nemocnic a modernizaci jejich přístrojového vybavení. Jak velký důraz na rozvoj klade?

Pro vedení této společnosti není primární tvorba zisku, ale rozvoj zdravotnického zařízení jako celku s respektováním specifik jeho jednotlivých nemocnic, odštěpných závodů. To vyjadřují i čísla, když celkový objem investičních aktivit byl v roce 2017 bezmála 852 milionů korun a pro letošek jejich aktualizovaný celkový objem při obnově zdravotnické techniky a stavební činnosti v roce



Předseda představenstva společnosti Krajská zdravotní, a. s., Ing. Jiří Novák s generálním ředitelem Ing. Petrem Fialou (vlevo).

2018 dosahuje 1,5 miliardy korun. Významné investice jsou pochopitelně plánovány do všech pěti nemocnic. Hovoříme-li však o investicích, investice pro letošní rok je, dá se říct, prakticky dvoumiliardová, jestliže připočítáme více než 450 milionů korun na navýšení osobních nákladů, z nichž jen 280 milionů korun tvoří navýšení tarifů. Finanční prostředky vložené do mezd zaměstnanců považujeme za důležitou investici.

Finanční objemy, které jste zmínil, jsou skutečně velké. Jak se Krajské zdravotní daří prostředky zajišťovat?

Nešlo by to samozřejmě v takové míře bez významné finanční investiční podpory jediného akcionáře, kterým je Ústecký kraj. Zde ale musím zdůraznit slovo investiční, protože některé jiné kraje poskytují krajským nemocnicím finanční prostředky na provoz. Společnost pro své investiční akce systematicky a důsledně využívá vyhlášené dotační tituly počínaje Ústeckým krajem, přes programy státní až po možnosti nabízené Evropskou unií.

Co považujete za dosud nejdůležitější či nejzajímavější v oblasti investic?

Pokračuje nákup nové přístrojové techniky, z níž je třeba rozhodně vyzdvihnout pořízení unikátního robotického systému da Vinci Xi v roce 2015, který jsme v loňském roce upgradovali jako jedni z prvních 10 center v Evropě i o možnost jednovstupového operování, tzn. pouze pomocí jednoho malého otvoru do dutiny břišní (tzv. Single Site). Dvoukonzolový robot nejnovější generace umožňuje další dynamický rozvoj certifikovaného Školícího centra robotické chirurgie, které díky práci vynikajících odborníků připravuje lékaře pro roboticky asistované operace ze střední a východní Evropy. A tím samozřejmě školící centrum dělá Krajské zdravotní vynikající reklamou. Významným krokem je pořízení PET/CT.

A pokud jde o stavební investiční akce?

Dosud nejvýznamnější stavební akcí se stala rekonstrukce pavilonů mostecké nemocnice, které se dočkala po čtyřiceti letech od výstavby areálu. Mimo oblast přístrojové obnovy šlo o nejrozsáhlejší jednorázovou investiční akci v tehdy devítileté historii Krajské zdravotní a již se pokračuje i ve vnitřní modernizaci. Realizace projektu byla rozsáhlá a hodnota veřejné zakázky vzešlá z otevřeného výběrového řízení byla na úrovni 150 milionů korun. Rekonstrukce probíhala ve fázích, podle harmonogramu, za plného provozu. Projekt byl ukončen prakticky rok po zahájení, na podzim roku 2015. Centrum komplexní onkologické péče Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem s odděleními onkologie a nukleární medicíny včetně spolupracujících pracovišť v chomutovské nemocnici se podařilo během tří let s celkovými náklady více než půl miliardy korun zcela revitalizovat a modernizovat jejich přístrojové vybavení. V současné době je jedním ze třinácti komplexních onkologických center v České republice. Oddělení nukleární medicíny v Ústí nad Labem a Chomutově jsou nejmoderněji vybavenými takto specializovanými pracovišti v České republice. Nejnovější mamografické centrum se dvěma mamografy máme v Nemocnici



Pavilon interních oborů děčínské nemocnice po revitalizaci.



Centrum komplexní onkologické péče Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem v Podhájí s novou Nemocniční lékárnou KZ.



Vchod do budovy B v Nemocnici Most.

Chomutov. V letošním roce jsme v chomutovském areálu otevřeli za bezmála 53 milionů nový stravovací provoz. Dokončena byla revitalizace a nástavba dětského pavilonu v ústecké nemocnici za 54 milionů korun a vybudování pracoviště magnetické rezonance v chomutovské nemocnici, které se dále připravuje pro nemocnice v Děčíně a v Mostě. Připravujeme se na vybudování záchytné stanice v Teplicích, kde v areálu nemocnice roste nový pavilon pro centrální operační sály a sterilizaci. Cena díla je 185 milionů korun a jeho dokončení je plánováno na polovinu roku 2019. Představenstvo společnosti rozhodlo, že dojde oproti původnímu záměru k dostavbě ještě jednoho nadzemního podlaží pro umístění ARO a JIP chirurgických oborů jako technicky a ekonomicky nejvýhodnější varianta s předpokládanými investičními náklady ve výši 97 milionů korun. V Mostě, kde jsme letos otevřeli pro veřejnost novou Nemocniční lékárnu KZ, budujeme lůžkovou rehabilitaci nezbytnou pro vznik iktového centra, které zde jako jediné v Krajské zdravotní chybí. V teplické nemocnici jsme postavili pracoviště urgentního příjmu, které již funguje od 1. listopadu.

Jaké jsou aktuálně priority v oblasti zajišťování zdravotní péče?

Nejdůležitějším cílem a konečným cílem samotné existence společnosti Krajská zdravotní zůstává naplňování role základního poskytovatele zdravotní péče pro obyvatele Ústeckého kraje. Vzhledem k tomu, že pět nemocnic tvoří onu vzpomínanou páteřní osu, chceme pacientům zajistit i maximálně dostupnou péči na té nejvyšší možné úrovni. Proto chceme mít ve všech nemocnicích pracoviště magnetické rezonance a jsme v tomto ohledu na dobré cestě. Ke stávajícím pracovištím v Teplicích a Ústí nad Labem letos přibýlo pracoviště v Chomutově. A komise ministerstva zdravotnictví nám již loni na podzim schválila nákup těchto vysoce specializovaných přístrojů i pro nemocnice v Mostě a Děčíně.

Stejně chceme mít ve všech nemocnicích nové centrální operační sály, když v Teplicích dokončíme výstavbu nového pavilonu v polovině příštího roku. Stejně tak do strategie Krajské zdravotní patří i vybudování urgentních příjmů po vzoru ústecké Masarykovy nemocnice. V teplické nemocnici jsme nový urgentní příjem uvedli do provozu od 1. 11. 2018. Cílem s nejvyšší prioritou je získání statusu Centra komplexní kardiovaskulární péče pro naši největší nemocnici v Ústí.

Co to obnáší?

Krajská zdravotní, a. s. zatím má statut „Centra vysoce specializované kardiovaskulární péče“ v ústecké Masarykově nemocnici, přičemž v České republice je v současné době 12 komplexních center kardiovaskulární péče. Regionální umístění center je však naprosto disproportionální a neodpovídá současným potřebám na dostupnost, kvalitu a efektivitu zdravotní péče, což se týká i Ústeckého kraje. Jeho zastupitelstvo snahy Krajské zdravotní o získání statusu plně podporuje. Předpokladem získání statusu Centra komplexní kardiovaskulární péče je funkční kardiologické pracoviště. Proto 1. ledna letošního roku vzniklo vedle renomované kardiologické kliniky kardiologické oddělení, jehož tým v květnu odpořoval první pacienty a dosud má za sebou tři desítky úspěšných výkonů. A od 1. listopadu funguje i kardiologické oddělení, které doplnilo uvedené dva subjekty, a v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem vzniklo Kardiocentrum. V současné době probíhá projekční příprava na výstavbu pavilonu v ústecké nemocnici, který kromě kardiologie, která potřebuje dva operační sály, bude řešit rozšíření kapacity operačních sálů pro stávající obory. Nový pavilon umožní také efektivnější provoz Kardiocentra.

Krajská zdravotní zajišťuje ve svých nemocnicích péči pro většinu obyvatel v regionu, ale na některé zákroky sem jezdí i pacienti

z Karlovarského a Libereckého kraje. Která oddělení patří podle vás ke špičkovým a proč?

Krajská zdravotní jich má hned několik. V jejím největším zdravotnickém zařízení, Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem, je to například neurochirurgická klinika v čele s přednostou profesorem MUDr. Martinem Samešem, CSc., která dosahuje vynikajících výsledků v léčbě mozkových tumorů, cévní neurochirurgii, chirurgické léčbě hydrocefalu a chirurgii periferních nervů a prezentuje je na kongresech po celém světě. Dále je to klinika urologie a robotické chirurgie disponující duálním robotickým systémem čtvrté generace da Vinci typ Xi, prvním v ČR. Pracoviště vedené přednostou MUDr. Janem Schramlem, Ph.D., má přiděleno statut školícího centra robotické chirurgie pro lékařské specialisty ze střední a východní Evropy. Na vynikající úrovni pracuje tým přednosty kardiologické kliniky prof. MUDr. Pavla Červinky, Ph.D., FESC, FSCAI. Dále máme v ústecké a mostecké nemocnici perinatologická centra, která se specializují na pomoc předčasně narozeným dětem. V ČR je jich takových pouze dvanáct. V teplické nemocnici úspěšně mnoho let funguje nejen pro Ústecký kraj centrum pro pacienty s roztroušenou sklerózou. V ústecké Masarykově nemocnici se nám podařilo po mnoha letech znovu otevřít oddělení sportovní medicíny, jediné svého zaměření v kraji. Pracovišť, na která jsme pyšní, je v rámci Krajské zdravotní celá řada.

Lékaři nemocnic mají na svém kontě řadu zajímavých zákroků, mezi nimi si připsali i nejedno republikové prvenství. Můžete přiblížit, která to jsou?

Lékařský tým oční kliniky provedl pod vedením přednostky MUDr. Ivany Liehneové, Ph.D., jako první v ČR unikátní operaci novým typem laserového přístroje, který je určen k léčbě glaukomového onemocnění. Tým přednosty kardiologické kliniky prof. MUDr. Pavla Červinky, Ph.D., FESC, FSCAI v březnu 2016 jako první v ČR provedl současný zákrok na dvou srdečních chlopních. Šlo o využití jednak výkonu TAVI, což je perkutánní léčba, tedy přes kůži – v tomto případě přes třísko náhrada aortální chlopně pro významné zúžení, a výkon MitraClip, což je perkutánní léčba nedomykavosti mitrální chlopně. Každý z obou výkonů je sám o sobě velmi náročný a u jednoho pacienta se prakticky oba zákroky neprovádějí. Zatím posledním velkým úspěchem je unikátní výkon specialistů ústeckého arthroscopického centra pod vedením MUDr. Lubomíra Koppa, Ph.D., na loketním kloubu. Jednalo se o arthroscopicky asistovanou osteosyntézu zlomeniny hlavičky vřetenní kosti, která byla prvním výkonem tohoto typu.

Děkujeme za váš čas, který jste nám věnoval, a pokud byste chtěl našim čtenářům ještě něco zcela na závěr dodat, tak prosím.

Všem přeji hezké vánoční svátky a do nového roku hodně pohody, zdraví, štěstí a úspěchů v osobním i profesním životě. Děkuji zaměstnancům Krajské zdravotní, a. s., za nasazení a odvedenou práci v právě končícím roce. Ať je ten s letopočtem 2019 takový, jaký si každý přejeme!



Robotická chirurgie v Krajské zdravotní, a. s., letos oslavila deset let od první uskutečněné operace. Pohled do operačního sálu v ústecké Masarykově nemocnici, kde je dvoukonzolový přístroj da Vinci Xi právě v akci...

Vážení obchodní partneři a spolupracovníci,
přejeme Vám mnoho pracovních i osobních úspěchů
ve Vašem životě.

Ať Vám pohoda a štěstí prozáří nejen sváteční chvíle Vánoc,
ale také dny nového roku.



Téma „TEMA“ podle Jochmana

Architektura a podnikání.

Architektura je obrazem kultury a civilizace. Je výsledkem kolektivní práce vizionářů, techniků a řemeslníků. Dokumentuje ekonomické možnosti a organizační schopnosti společnosti, vypovídá o materiálních a ideových hodnotách své doby.



RNDr. Jaroslav Jochman

Tuto definici jsem si „vypůjčil“ od slavného spisovatele Vojtěcha Zamarovského a poněkud jsem ji upravil tak, aby bylo možno první slovo **Architektura** nahradit slovem **Podnikání**.

V podnikání stejně jako v architektuře nestačí mít jen podnikatelský záměr nebo vizi stavby. Některé sny nelze uskutečnit, pokud nemáte schopné techniky a řemeslníky, finance, povolení úřadů a hlavně pokud tyto sny chcete realizovat příliš brzy nebo naopak pozdě.

Doporučuji tedy každému podnikateli, aby se na svoji firmu díval jako na stavbu z pohledu architekta, který

musí rozhodovat, jaký účel a funkci jeho dílo má nejen nyní, ale i v budoucím čase.

Pokud se vrátíme k úvodní definici a nahradíme slovo **Architektura** slovem **Podnikání**, je zřejmé, že po roce 1990 mělo mnoho začínajících podnikatelů úžasné vize, z techniků a řemeslníků si mohli vybírat ty nejlepší, ale ekonomické možnosti byly velmi omezené a organizační schopnosti společnosti téměř žádné.

Ve společnosti panoval chaos, kterého dokázaly některé skupiny „podnikatelů“ využít ve svůj prospěch. Vytunelované firmy, na které jsme byli

pyšní jako na rodinné stříbro, dokonale svědčí o materiálních a ideových hodnotách této doby.

Je zajímavé, že se v období tzv. „divoké privatizace“ našlo mnoho lidí, kteří podnikání pojali jako možnost seberealizace a bez ohledu na omezené možnosti financování, budovali svoji firmu na pevných základech, jako je technická odbornost, slušnost a poctivost.

Není náhodou, že většinu úspěšných firem založili technici s dlouholetou praxí nebo lidé, kteří se bývali vývojem, výzkumem a inovacemi. V mnoha případech byli na počátku podnikání vizionářem, technikem i řemeslníkem v jedné osobě. Rychlý rozvoj úspěšných firem byl podmíněn investováním zisku do nemovitostí, strojů a technologií nebo do dopravních prostředků a zásob.

Pokud dnes někdo závidí úspěšným podnikatelům, měl by si uvědomit, že s firmou to je podobně jako s vinohradem nebo ovocným sadem. Mnoho let dřiny a odříkání než dojde na bohatou sklizeň úrody. Tedy pokud nepřijdou mrazy, sucha, kroupy nebo povodně. Podobně může dlouholetou práci podnikatele zničit špatný zákon, zahraniční státem dotovaná firma nebo tvrdá konkurence.

V současnosti je naše společnost ve zcela jiné situaci než po roce 1990. Vizionářů je stále dost, ale hledají často jen rychlé cesty k tomu jak zbohatnout. Ekonomické možnosti společnosti jsou výborné, ale organizační schopnosti naší společnosti jsou velmi špatné. Je málo techniků, řemeslníků, dělníků, učitelů, lékařů, policistů. Reorganizace školství nepřináší očekávaný efekt zejména pokud jde o technické vzdělávání, znalost jazyků a matematiky.

Nezbývá než konstatovat:

Podnikání je obrazem kultury a civilizace. Je výsledkem kolektivní práce vizionářů, techniků a řemeslníků. Dokumentuje ekonomické možnosti a organizační schopnosti společnosti, vypovídá o materiálních a ideových hodnotách své doby.

RNDr. Jaroslav Jochman

Factum est factum

CO SE STALO, TO SE STALO

Vážení čtenáři, úvahy o architektuře a její historii v naší oblasti doprovázejí smíšené pocity. Značná část architektonického dědictví padla za oběť dynamicky se rozvíjejícímu průmyslu a těžbě, „čištění hraničního pásma“, výstavbě přehrad anebo ustoupila vojenským výcvikovým prostorům. Nejznámějším mementem této minulosti je nejspíše ztráta starého Mostu, ačkoli jde dle předchozího výčtu jen o pomyslnou „špičku ledovce“. Od počátku dvacátého století totiž zmizely jen na území kraje desítky vsí, často včetně celých katastrů. Staré Zabuřany na Teplicku například už mezi lety 1904–1911.

O to smutnější je, že i v posledních dvou desetiletích ve velkém zanikaly další architektonicky cenné, zejména technické, stavby. Vzpomeňme například na pivovary v Jirkově nebo Teplicích, přádelny v Bystřanech či Hrobu a mnohé další. Zde už je na vině především lidský nezáměr, přehlížení kořistnických aktivit některých developerů, obcí či měst. Ještě relativně nedávno panovaly obavy také o nedokončené torzo nového Mostu, jehož nejvýraznějším představitelem je zřejmě REPRES.

V poslední době však do budoucnosti hledím s mírným optimismem.

Jedním z důvodů jsou výsledky veřejného hlasování o stavbu století (vzniklou v intervalu 1918–2018) na území bývalého Československa, které probíhalo v letošním roce. Z Ústeckého kraje se mezi vybranou stovku prosadili hned čtyři zástupci – z toho tři z Mostecka. Po skončení internetového hlasování (www.stavbystoleti.cz) jsou výsledky umístění více než uspokojivé. Na druhém místě skončilo Masarykovo zřezadlo v Ústí nad Labem, osmý je přesun kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mostě, sedmnáctý kolektivní dům (Koldům) v Litvínově a třiatřicáté vodní dílo Fláje s jedinou pilířovou hrází na našem území. Srovnatelný úspěch zaznamenala už jen jižní Morava, která má v první dvacíce také tři zástupce, avšak hned třiatřicátá příčka flájské přehrady de facto posouvá Ústecký kraj na pozici jednoznačného vítěze.

Ač byla serióznost internetové ankety zpochybněna dvojí změnou pravidel v průběhu hlasování, i přesto je výsledek pro Mostecko cenný. Ukázal, že zájem o architektonické památky a také lokální patriotismus tu mají větší váhu, než v řadě jiných



regionů, z nichž některé na nás neprávem koukají skrz prsty. Ukázal, že máme svůj kraj rádi – a to vzbuzuje naději do budoucna. Naději, že to, co nám ještě zbývá, budeme chránit a uchovávat.

S přáním všeho dobrého
Mgr. Michal Soukup
 ředitel Oblastního muzea v Mostě

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě



Volný obchod není žádný zastaralý model!

Začátkem března vyhlásil Donald Trump cla na dovoz ocele a hliníku z mnoha zemí a na twitteru zvolal do světa, že obchodní války „se tím prý dají dobře a snadno vyhrát“. Kromě celkového odmítnutí této politiky se ale ojediněle i v Evropě setkáváme s názorem, že protekcionismus je spolehlivým konceptem, jak ochránit vlastní hospodářství před nepříjemnou konkurencí.



Často se v této souvislosti poukazuje na takové spotřební zboží, které bylo dříve vyráběno ručně ve vlastní zemi, ale dneska se dováží kontejnery s neuvěřitelně nízkými cenami z Číny a dalších asijských zemí. Hodiny kukačky z plastu či vánoční stromky z Dálného východu se mnohým zdají nechutné. S politováním můžeme konstatovat, že výroba solárních fotočlánků už dávno zmizela ze Saska-Anhaltska a z celého Německa a přesunula se do Asie. Ale mohla by protekcionářská opatření těmto procesům zabránit? O tom se dá oprávněně pochybovat.

Hospodářství není statické

Výrobky, které již ve svém výrobní cyklu ukončily svůj vývoj a jejichž inovační stupeň je nízký, se už v Evropě nenechají z důvodu vysokých nákladů na mzdy, stoupající ceny energií a z ohledu na chybějící suroviny vyrábět ani tak, aby se alespoň pokryly náklady. V dynamicky se rozvíjejícím hospodářství to není zase až tak dramatické. Trhy se mění dynamicky. Protekcionářská opatření nemohou moc změnit na tom, že tradiční povolání, jako třeba výrobci kočárů, kartáčů nebo bednářů, jsou ohroženi vyhynutím.

Německo je sice nadále země „skrytých šampiónů“, středostavovských vůdčích osobností ve vysoce specializovaných oborech, ale nemůžeme být nadále výrobci všeho konzumního zboží a investičních zařízení. Nejen oblečení či kuchyňské dózy, nýbrž i počítače, mobilní telefony a fotovoltaická zařízení se mezitím už jinde dají vyrábět cenově výhodněji. Přesto to nemá dlouhodobě žádné dramatické dopady na trhu práce. V méně rozvinutých regionech světa oproti tomu vznikají pracovní místa, která lidem nabízejí perspektivu rozvoje a umožňují jim ve své zemi zůstat.

Šance svobodného trhu převažují

Bylo by z hlediska národního hospodářství dokonce trestuhodné, odrazovat zahraniční výrobce od komparativních výhod, aby nemohli využívat domácí trhy. Britský národní ekonom David Ricardo již počátkem 19. století rozpoznal výhody mezinárodní dělby práce a blahodárné vlivy svobodného trhu, a také je objasnil.

Konečně by nebylo, zejména pro malá národní hospodářství, ani smysluplné a ani možné, všechny potřebné výrobky vyrábět vlastními silami. Šance na úspěšný export vyžadují ostatně sílu inovovat podniky, což současně vede nejen k větším ziskům,

ale například i k vyšší výkonnosti. To se týká především zemí chudých na suroviny, jako je třeba právě Německo. Trvalý nedostatek pracovních sil v Evropě je jedním z dalších omezujících faktorů.

Německá a také česká ekonomika v posledních letech extrémně profitovala z internacionalizace a odbourávání obchodních bariér. Snad každé čtvrté pracovní místo je v Německu závislé na exportu a téměř každé druhé euro pochází ze zahraničního obchodu. Převažujícím druhem zboží jsou přitom automobily, automobilové díly a stroje. (Údaje v České republice se vyvíjí podobným směrem).

Proč jsou stroje a auta „Made in Germany“ v USA, ale i ve zbývajícím světě, tak žádaná, ačkoliv se nacházejí především ve vyšší cenové hladině? Jsou ceněny za své technické umění, preciznost a inovace. Pokud bude toto renomé udržováno, budou zahraniční zákazníci platit také i vyšší cenu. To by nějaké clo sotva změnilo.

Obchodní války znají jen poražené

Obchodní války znají z dlouhodobého hlediska jen poražené. Ten, kdo nejvíce utrpí na nestandardním trhu, je přitom koncový konzument, který musí platit vyšší cenu, než je zapotřebí. Získané prostředky ze stanovených cel se octnou ale na úplně jiném místě. To v konečném důsledku pocítí i spotřebitelé v USA. Cla sice sníží konkurenční tlak, zpomalí tím ale inovace a očištění trhu. Z těchto všech důvodů je důležitým signálem pro celý svět, že Evropská unie uzavírá další rozsáhlé obchodní dohody navzdory sankcím USA, trestajícím clům a hrozícímu Brexitu.

Prezident Německé průmyslové a obchodní komory Eric Schweitzer řekl u příležitosti podpisu hospodářské smlouvy EU se Singaporem dne 7. 10. 2018: „Pro německé hospodářství má užší propojení Evropy s Aseanem velký význam. Tam je konjunktura na vzestupu – dnes a jistě i zítra. Odbouráním obchodních bariér s rostoucími trhy vydělavají v současné době nejen naše podniky, ale vznikají nová pracovní místa a v Evropě se vytváří nová prosperita.“

Tyto smlouvy jsou jasným postojem proti protekcionismu a řízenému obchodu a jsou proti omezení dovozu – jak to např. prosazují stále víc USA“, dodává Schweitzer dále. K tomu není co dodat.

A jak je to s nekalou konkurencí?

Obrana proti nekalé soutěži, proti plagiátorství a poškozování autorských práv je naopak zcela



Michael Drescher

legitimní. Boj proti ní je stále úspěšnější. A kvůli tomu přece nejsou třeba žádné obchodní války, nýbrž právě naopak, zapotřebí jsou mezinárodní úmluvy a hlubší spolupráce při prosazování oprávněných právních nároků.

Evropské celní úřady mohou zboží, na kterém je patrné, že je po právní stránce závadné a že porušuje právo, na žádost majitele ochranné značky toto zboží zadržet, vyřadit z distribuce a sankcionovat. Evropské celní orgány zabavily takto v roce 2017 na vnější hranici EU více než 31 milionů kusů falešného zboží v hodnotě 580 milionů EUR.

Označení zboží z hlediska jeho geografického původu či tradiční speciality jako jsou např. zákusky Salzwedeler Baumkuchen, Spreewaldské okurky, Karlovarské oplatky či Žatecký chmel, mohou být zrovna tak chráněny před plagiáty jako ochranné značky a patenty.

V Německu se zasazuje o ochranu duševního vlastnictví kromě jiných také spolek Akce Plagiarius. Propůjčuje každoročně negativní cenu „Plagiarius“ výrobcům a obchodníkům za obzvlášť otrocké kopírování výrobků. Cílem této ceny je, aby se nekalé obchodní praktiky a rovněž falšování značkových výrobků dostaly na světlo světa. S nimi ale také plagiátoři, kteří jiným kradou duševní vlastnictví a vydávají je za svou vlastní kreativní práci.

Michael Drescher
IHK Halle-Dessau

Nové trhy – nové šance

Nová nabídka poradenství pro podniky v IHK Halle-Desau



Katy Schröder
Zdroj: Kerstin Seipt

Pro podniky v jižním Sasku-Anhaltsku bude v budoucnu snazší vstoupit na nové trhy v rozvojových a vzdálených zemích. Mohou při tom vyhledat pomoc EZ-Scouts, expertů spolkového ministerstva hospodářství. Jak to funguje, ukazuje tento příklad z praxe:

Společnost Petkus Technologie GmbH prodává stroje na čištění osiva do celého světa. Ale Afrika byla dlouhý čas pro tento podnik ze Středního Německa neznámým územím. S podporou Katy Schröder ze společnosti Petkus ale objevila potenciály afrického kontinentu. Úroveň znalostí zemědělců v subsaharské Africe je vysoká, je tam i úrodná půda. Ale stroje na čištění osiva, jak je známe v Evropě, tam dosud nehrají téměř žádnou roli. Přitom se dají výnosy zvýšit až o 20 %, pokud by osivo bylo dobře ošetřeno. Vstup na africký trh umožnila podniku dobrá organizace cesty na zájmové území, zprostředkování kontaktů a přístup na síť. Od roku 2017 je Afrika jedním z nejdůležitějších odběratelů a stroje podniku Petkus jsou tam exportním šlágr. Toho mohou docílit i další podniky.

Roční hospodářský růst o více než pět procent, rostoucí střední třída, stoupající kupní síla, technologický rozvoj, a v důsledku obrovské potřeby dohnat vývoj také zvýšená poptávka po investicích a konzumním zboží: Afrika se svou téměř miliardou obyvatel se stává „spícím gigantem“ jehož hospodářský potenciál je ještě mnohdy neznámý a středoněmecké podniky ho zdaleka nevyužívají.

Průmyslová a obchodní komora (IHK) chce pomoci podnikům, aby se zde orientovaly a podporuje je, aby se podílely na dynamickém rozvoji Afriky.

A přesně o to se Katy Schröder z EZ-Scout svou nabídkou zasazuje. Od července roku 2018 radí podnikům ohledně rozmanitých kooperačních nabídek, radí jim, jak využít německou rozvojovou spolupráci, zprostředkovává kontakty na mezinárodní i lokální síť a podporuje je v přípravě a v realizaci konkrétních projektových záměrů

Více o EZ-Scout na adrese: <https://www.halle.ihk.de/international/entwicklungszusammenarbeit/ez-scouts>

Katy Schröder
IHK Halle-Desau



Příklad z praxe
Zdroj: Stephan Schaberl



Příklad z praxe
Zdroj: Stephan Schaberl

Kde je ten pes zakopaný?

V klasickém pojetí vnímáme pojem architektury jako vzhled stavby, i když význam je širší. Ale zůstaneme-li u toho vzhledu staveb, pak nedílnou součástí každého území je venkov a venkovská sídla – tedy vesnice. Naše vesnice již dávno ztratily ten jednotící výraz, ze kterého čerpala řada dobových malířů, z nichž vynikl třeba Josef Lada. Kde jsou ty časy? Jen málo vesnic si zachovalo svoji jednotící tvář, aby majitelé po sobě zanechali kus historického dědictví. Zkrátka taková je doba. Ovšem takovou temnější tvář našeho venkova je kontrast nového, nebo zmodernizovaného sídla s nevábně vyhlížejícím stavením, nebo za opravenou fasádou se skvoucí svérázný dvorek plný harampádí. Je to jakýsi náš kolorit, a ve srovnání se saskými vesnicemi na druhé straně Krušných hor je to téma k zamyšlení. Redakce



A právě o takové zamyšlení jsem byl požádán jako člen Správní rady Místní akční skupiny Naděje o. p. s., pro níž je rozvoj našeho venkova a zlepšení kvality života ve venkovských obcích hlavní prioritou. A hned úvodem musím napsat, že jestliže se ve většině dalších oblastí našeho života (v průmyslu, zdravotnictví, kultuře a horko těžko i v architektonickém a urbanistickém rozvoji městských celků) v posledních třiceti – pro hnidopichy dvacetí devíti let mnohé změnilo k lepšímu, tak jakýkoliv posun ve vesnickém prostoru je prozatím v nedohlednu.

To nedohledno je ovlivněno faktem, že v našem regionu nenajdeme vesnici, kde převažuje zemědělství, navíc pokud je v obci zemědělský podnik, tak nepracuje na svých pozemcích, ale většinou pronajatých – takže neplatí „můj grunt – můj hrad – moje vizitka“. Naše vesnice jsou sídla, kde převážná většina obyvatel vyjíždí do zaměstnání mimo sídlo (jde o trochu „jinou“ noclehárnu), nebo zejména v poslední době se stávají obcemi důchodců. A to nejsložitější nakonec – všechny naše vesnice leží v území Sudet, tedy území, v němž do roku 45/47 převažovalo německé obyvatelstvo (v mnoha obcích víc než 90 % – např. v Bečově, Lišnici, Malém Březně, Brandově, atd.), z čehož plyne, že naprostá většina současných rodin žijících v našich vesnicích nejsou rodáci ani děti rodáků – jejich rodiče se přistěhovali ze všech koutů Česka bez jakýchkoliv vnitřních vazeb na tento krásný, ale složitý kraj, bez nositelů zvyků, tradic, které právě ve vesnickém

prostředí jsou životně důležité. Proto závidíme moravským Slováckům jejich hody a jízdy králů, Chodům jejich dudácké slavnosti nebo lidem na českomoravském pomezí masopustní průvody na Hlinecku.

Vše, co bylo řečeno, neznamená, že v našich vesnicích se nic nemění. Naopak, projedete-li nyní, v předvánoční době, naše vesnice, tak uvidíte, jak se vyřešovaly, že usilují o příjemné životní prostředí, že budují sportoviště a hřiště zejména pro drobotinu, že si začínají vážit kulturních památek, které nám zanechali předchozí obyvatelé. Přesto, hovoříte-li se starosty našich obcí, narážíme společně na základní problém – nedostatek financí. Rozpočet obcí na všechno potřebné a žádané nestačí, takže nastupuje pro ty, kdož opravdu chtějí, nemravné a „sprosté“ slovo – dotace. Místní akční skupina Naděje je schopna v současné době nebo v blízké budoucnosti nabídnout obcím, ale i školám, neziskovým organizacím a dalším subjektům několik připravovaných finančních zdrojů:

1. Na webových stránkách MAS Naděje (www.masnadeje.cz) je již zveřejněno avízo výzvy k revitalizaci sídelní zeleně, která umožňuje zakládat a obnovovat plochy a prvky veřejné zeleně (parky, zahrady, sady, stromořadí atp.). Umožňuje i obnovu např. zahrad v areálech škol, obnovu zeleně dětských hřišť atd. Výše podpory je 60 %. Minimální výše způsobilých výdajů je 100 tisíc Kč, maximální pak 3 miliony Kč. A to nejdůležitější – termín k příjmu žádosti je od 11. 2. 2019 do 13. 5. 2019.

2. Máme informaci z Národní sítě Místních akčních skupin, že by mělo být v příštím roce umožněno vyhlásit výzvu z Programu rozvoje venkova k financování potřebné infrastruktury (zlepšování a rozšiřování místních základních služeb, včetně oblasti volného času a kultury, zázemí pro sport, rekreační infrastruktury, turistických informací atd.). Konkrétní podmínky výzvy budou opět zveřejněny na webových stránkách MAS Naděje.

3. V rámci Programu rozvoje Ústeckého kraje schválilo Zastupitelstvo kraje dotační titul „Podpora komunitního života na venkově“, což by mohl být program, který by nejvýrazněji pomohl změnit předchozí charakteristiku našich vesnic.

V rámci tohoto programu budou nabídnuty finanční zdroje na podporu spolkové činnosti v obcích (společenské, sportovní, kulturní akce). Navíc je bude možno využít na obnovu a údržbu veřejného prostoru, občanské vybavenosti, sportovních zařízení apod. Žadatelé pak budou moci být nejen obce, ale i spolky, obecně prospěšné společnosti, příspěvkové organizace i školy. Jde o zkušební ročník tohoto Programu, proto půjde o drobnější akce, které ale představují v našich obcích reálný společný veřejný život.

Určitě teď v čtenáři vznikl pocit, že v článku nejde ani tak o architekturu, jako o „píár“ Místní akční skupiny Naděje. Samozřejmě se nemýlí. Cílem je však to podstatné – zlepšení nedobré situace ve vzhledu, čistotě i pořádku v našich vesnicích, aby se zase o krůček přiblížily těm dánským, saským i třeba rakouským, atp. Aby se to podařilo, je především otázkou moudrosti, vytrvalosti a schopnosti nově zvolených členů zastupitelstev obcí a přirozeně zejména nových nebo staronových starostů našich obcí. Přeji jim všem hodně energie, aby se to podařilo!

Ing. Bořek Valvoda
člen Správní rady MAS Naděje, o.p.s.



Křeče našeho středního školství

Představenstvo Okresní hospodářské komory Děčín si místo svého listopadového zasedání vybralo TOS Varnsdorf a seznámilo se s aktuálním stavem projektu duálního vzdělávání v průmyslu iniciovaným vedením této firmy. Projekt je výsledkem zoufalství podnikatelů v oborech s vysokou přidanou hodnotou, kde je špičkově kvalifikovaný personál podmínkou přežití na trhu.

Smutno je, že se ve Varnsdorfu nepodařilo dosáhnout konsenzu s místní státní školou, kde dle mého názoru byla šance v možnosti využití objektů této státní školy a prosazení rozumného kompromisu v dělbě učebních a studijních oborů, kdy specializované obory jako strojní mechanik, obráběč kovů, kombinované maturitní vzdělání s výučním listem mechanik seřizovač a maturitní obor strojírenství a v budoucnu snad tolik žádaný obor mechatronik by v duálním režimu učila tato soukromá škola a ostatní plejádu oborů škola státní.

Škola TOS Varnsdorf neučí jen pro vlastní potřebu, učí pro celou řadu podniků s podobným zaměřením z širokého okolí, kdy značnou část studia jsou absolventi na praxi u mateřských firem a do pracovního procesu vstupují jako hotoví pracovníci, kteří jsou hned od počátku schopni plnit náročné požadavky zaměstnavatelů. Učňi pobírají po dobu praxe i odměnu podobně jako v okolních vyspělých ekonomikách, samozřejmě v poněkud skromnějším rozsahu.

Rozsah zoufalství firem nad úroveň státního školství nemůže nic lépe demonstrovat, než to, že zmíněná firma neváhala investovat 120 mil. Kč do výstavby vlastního moderního školního areálu na úrovni současných požadavků, když zjistila, že nelze získat školní nemovitosti od státní školy.

O zájem uchazečů o studium nemá škola nouzi. Dokázala tak, že i v Čechách lze modifikovaný duální systém vzdělávání zavést, bohužel hybatelem je soukromá sféra, které stát zatím neprojevil přílišnou vstřícnost. Na absenci duálního vzdělávání neustále upozorňují zejména němečtí a další zahraniční investoři, kteří jako první podobné školy zakládali.

Smutno mi ještě více bylo, když jsem nedávno opět na zasedání jednoho ústeckého krajského grémia zaslechl z úst jednoho ředitele střední školy to, co slyším často od jeho kolegů, kteří do omrzení drmolí: „Duální vzdělávání v České republice je nesmysl.“ Nic lépe nedokumentuje nechuť většiny škol vyhovět potřebám současné společnosti.

A nejmutněji mi bylo, když jsem tradičně 24. listopadu 2018 navštívil každoroční „Slavnost mistrů“

Řemeslnické komory v Drážďanech, tedy slavnostní předávání mistrovských diplomů řemeslníkům nejrozličnějších oborů, vyznamenání nejlepších za účasti saského ministerského předsedy, ceny předával osobně ministr hospodářství, muzikální vložku obstaral polabský symfonický orchestr, který doprovodil ve fantastickém vystoupení také německou hvězdu indického původu Judith Lefebber.

Tento svátek řemesla si užívalo 320 nových mistrů řemesla, z toho 41 žen, nejstaršímu bylo 55 let, nejmladšímu 20 let. Slavnostnímu aktu na drážďanském výstavišti bylo přítomno 2300 hostů. Mezi absolventy byli i řemeslníci z jiných spolkových zemí, dokonce ze Švýcarska a Francie. Smutek v mé duši způsobilo vzpomnutí, že u nás se o zavedení mistrovských zkoušek stále dlouho jen žvaní.

Ideologickým vrcholem slavnosti byla přednáška filozofa a autora bestsellerů profesora Richarda Davida Prechta, který zajímavě předpověděl skvělou budoucnost právě řemeslné dovednosti: „Před dvěma sty lety začala průmyslová revoluce, kdy se začala jednotvárná práce rukou nahrazovat stroji. Dnes stojíme před novou revolucí, kdy bude digitalizací nahrazována činnost lidského mozku. Ze státní správy, bank, pojišťoven a podobných institucí budou uvolňováni miliony právníků, ekonomů a podobných profesí, protože je vytlačí digitální technologie. Oproti tomu řemeslný fortel na úrovni zůstane stále potřebnou součástí společnosti.“ To dokazovaly i vystavené práce absolventů z různých řemeslných oborů jako doprovod toho slavnostního aktu.



Myslím, že to je hozená rukavice těm školským mudrlantům, kteří odsuzují výuční obory málem jako pozůstatek totality a vehementně propagují a preferují produkci diplomovaných polovzdělců na všech úrovních ve státních, ale zejména soukromých školách. Heslem řemeslnické komory je „Bože ochraňuj řemeslo“. Kéž by zaznělo i u nás.

Ing. Jiří Aster
předseda
Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje



Dekorování nejlepších absolventů na svátku mistrů řemesla v Drážďanech 24. listopadu 2018

Český vzdělávací systém v (permanентní) rekonstrukci

Tématem aktuálního čísla TEMA je architektura. Tento zdánlivě technicko kulturní pojem může mít i širší význam, stačí se na něj podívat z jiného, netradičního, úhlu. A úhel, ze kterého se na tento pojem podívám ve své příspěvku já, je úhel vzdělávací. Jak také jinak, když stojím v čele fakulty, která má bezmála 65 let hlavní cíl – přípravu učitelů.



prof. PaedDr. Pavel Doulik, Ph.D.

Český vzdělávací systém má své základy hluboké, ale ne příliš pevné. Je to dáno tím, že je neustále navrtáván, poddolován a zatěžován různými politickými, ideologickými a ekonomickými faktory, které se jej snaží permanentně přebudovat a zkvalitnit. Neustálá potřeba změn a jejich více či méně erudovaná aplikace pak způsobuje jeho destabilizaci... Ale jeho architektura (zatím) drží a ve svých základních konturách je (zatím) pevná. Celková architektura vzdělávacího systému je velmi složitá a postihnout všechny její prvky nejen že překračuje rozsah tohoto příspěvku, ale překračuje i pohled jednoho člověka. Proto se dále zaměřím na vybrané prvky tohoto architektonického systému, které jsou buď pro něj zásadní, nebo se aktuálně rekonstruují. A nechť mi laskavý čtenář promine, pokud opomenou něco, co by do těchto prvků zařadil on...

Finance – zlatá věžička nebo pojivový materiál?

Ano, první prvek, který zmíním, jsou finance, protože o peníze jde až v první řadě. Psát zde o podílu hrubého domácího produktu, který český stát investuje do školství v porovnání se zeměmi OECD, by byla obehnaná písnička. A já nechci být epigonem. Na co se chci zaměřit, jsou mzdy, protože zde se blýská na lepší časy. Dlouhodobě se ví

o tom, jak jsou mzdy učitelů (od škol mateřských po střední) nízké, jak se jedná o nejhůře placenou profesi, k níž je třeba vysokoškolské vzdělání. O tomto problému se napsala spousta příspěvků, vyřkla se spousta slov, ale teprve nyní se snaží rozhodovací sféra věc řešit. Ať je naše politické přesvědčení jakékoli, nelze nevidět, že náznaky řešení se objevily až za předchozí vlády B. Sobotky a na plyn se začalo šlapat nyní díky současné vládě. Chci to vyzdvihnout zejména proto, neboť před jakýmikoli volbami nebylo strany, která by neměla školství jako svou prioritu. Ale pokud stát nedokáže zaplatit ty, kteří mají vzdělávat a vychovávat nastupující generaci, nemůže se divit tomu, jaká kvalita školství je. Návrh současné vlády spočívající v postupném navyšování mezd v regionálním školství tak, aby v roce 2021 činila průměrná mzda 45 000 Kč, je slibná vyhlídka. Samozřejmě, už nyní se ozývají hlasy skeptiků, odborů či opozičních politiků, že je to málo. Já to vnímám naopak jako velmi pozitivní start, od hráče, který byl několik měsíců zraněný, nemůžeme také v prvním zápase očekávat špičkový výkon. Zvláště když celou tu dobu netrénoval a zranění se hojilo vlastně samo, bez příspěvi lékařů. Doufejme tedy, že ozdravná kúra bude pokračovat podle plánu a alespoň částečně narovná neférovou disproporcii v platech učitelů.

A ještě jedna noticka – paradoxně může nastat situace, že učitelé budou mít lepší finanční podmínky než ti, kteří budoucí učitelé připravují. Mám tím na mysli akademické pracovníky, kteří působí na fakultách vzdělávajících učitele (zejména tedy na pedagogických fakultách). I zde je třeba navýšit mzdy, nebo nastane doba, kdy nebude mít učitele kdo připravovat. I zde se snaží současná vláda o nápravu, ačkoli se zatím jedná spíše o léčbu homeopatickou. Ale díky bohu za ni.

(Ne)dostatek učitelů – na kolika pilířích ještě systém zvládne stát

Pokud zůstaneme v příměru českého školství k architektuře, pak nosnými pilíři celého systému jsou učitelé. Není to zase tak dávno, kdy učitelů byl dostatek a alespoň v některých předmětech jsme si dokonce mohli vybírat, kdo tím pilířem bude. Tyto pilíře držely vzdělávací systém v relativně stabilním stavu a ani si nikdo moc nevšiml, když sem tam nějaký ten pilíř zmizel. A to zejména v určitých částech systému (mám tím na mysli učitele fyziky, matematiky, chemie či informatiky). A najednou jsme překvapeni, že se systém naklání a pokud bychom přizvali statika, řekne, že pokud nedojde k razantním úpravám, je velká pravděpodobnost, že do 10 let se systém zhroutí. Ano, v současné době chybí českému školství učitelé, navíc jsou velké rozdíly mezi jednotlivými regiony naší země. Kraje jako Karlovarský, Plzeňský, Ústecký či Moravskoslezský jsou stále zatíženy svou minulostí a zde je nedostatek učitelů nejvíce markantní. Jenže co s tím? I kdyby se současný systém zázračně nastartoval, reálné větší příliv učitelů poznáme za 5 až 7 let. Do té doby nám však ze školství uteče či odejde do důchodu (pokud učitele – důchodce ředitel nepřesvědčí, aby mu z charity ještě nevypomohl) velké množství učitelů, které prostě nejsme schopni nahradit. Velmi často se velký podíl viny dává pedagogickým fakultám. Dle biblického úsloví kdo je bez viny, ať hodí kamelem, musím konstatovat, že to tak je i není. Fakult vzdělávajících učitele je v České republice přes 30, pedagogických fakult 9. Možností, jak připravit učitele, je v současnosti akreditováno jak hub po dešti. Proto vnímám jako pozitivní fakt, že se novelou zákona o vysokých školách z roku 2016 stalo učitelství regulovanou profesí. MŠMT tak může alespoň tímto způsobem ovlivnit, že příprava učitelů navržena danou vysokou školou odpovídá jeho standardům. Dalším

nesporným faktem, se kterým se pedagogické fakulty v současné době potýkají více než jiné fakulty, je demografické dno. Počet uchazečů o studium významně klesá a díky finančním vyhlídkám po ukončení vysokoškolských studií není studium učitelství zrovna první volbou. Možná ani druhou... Pedagogické fakulty pak nutně snižují nároky v přijímacím řízení, ruší přijímací zkoušky, jinak by jejich učebny mohly zítvat prázdnotou. Není to dobře, ale co dělat, když učitelé jsou třeba. Ovšem jsou obory a kombinace, kde ani zrušení přijímaček a přiznání stipendia ihned po zápisu do 1. roku studia nic neřeší. Protože uchazeči prostě nejsou. A to nemluvíme o „úmrtnosti“ (nebo jak se dnes odborně říká o drop-outu) v 1. roce studia. Výsledkem je, že na trhu dlouhodobě chybí učitelé matematiky, fyziky, chemie, cizích jazyků, ale dnes i českého jazyka či dějepisu. Pak tedy učí tyto předměty ten, kdo má sice vystudované jednooborové učitelství hudební výchovy, ale ze školství nám zatím ještě neutekl (mimochodem, pohodlnost současných studentů vede k tomu, že si mnohem častěji volí jednooborové učitelství, než klasické dvouoborové – pro ředitele škol pak naprosté neštěstí). Nechci zde dělat Sibylu, ostatně odborníků prognostiků má náš stát více než dost, ale kam celý systém bez svých pilířů směřuje, je jasné. Nezbyvá než doufat, že finanční injekce, o které jsem psal v prvním bodě, pomůže tento stav alespoň zmírnit a výhledově i vyřešit.

Noticka – nezámlujeme vše pedagogickým fakultám. Často se setkávám s tím, že se mě ředitelé ptají (to v lepším případě, v horším vzrušeně diskutujeme), co hodláme udělat s tím, aby bylo více učitelů matematiky a fyziky. A já jen mohu pokrčit rameny a odpovědět – „nic“. Příprava učitelů matematiky a fyziky totiž na ústecké univerzitě spadá pod přírodovědeckou fakultu.

Maturita – papír nebo skutečné osvědčení

Jakou funkci vlastně dnes plní maturitní zkouška? Je to osvědčení o absolvování určitého typu střední (odborné) školy, nebo jen vstupenka na vysokou školu? Od té doby, co byla zavedena společná část maturitní, se provedla velká řada různých analýz, komentovala se pochybení v zadání maturitních zkoušek, padali šéfové Cermatu, ale nikdo vlastně neřekl, jakou funkci by dnes maturitní zkouška plnit měla. A to jsme v době, kdy na vysokou školu nastupuje více než 90% absolventů gymnázií a více než 50% absolventů středních odborných škol. Jestli je toto dobře nebo ne, je v době demografického dna zcela zbytečná otázka. Proč to ale zmiňuji ve svém příspěvku? Protože maturitní zkoušku v naší architektonické alegorii přirovnávám k francouzskému oknu, ze kterého by měl být nejlepší výhled na další profesní či studijní dráhu. Ale sotva toto okno někde vybudujeme, začínáme přemýšlet nad tím, že jeho umístění vlastně není v pořádku a že by

bylo vhodné ho situovat jinak. A začneme původní zazdívat, aniž bychom měli rozmyšleno, jak by mělo vypadat to nové... A výsledek? Neustále se měnící podoba maturitní zkoušky, z níž se postupně vytrácí její původní poslání – stanovování obsahu profilové části, vymýšlení různých úrovní společné části, věčné diskuze nad (ne)povinnou maturitní zkouškou z matematiky. A právě zavedení povinné maturitní zkoušky z matematiky mění diskuzi nad podobou maturity na strašáka devatenáctiletých. Argumentů pro zavedení matematiky jako povinné součásti maturitní zkoušky jistě nalezneme spoustu. Od rozvoje logického myšlení, přes její obecně kultivující působení, po nedostatek techniků a fyziků... Všechny tyto argumenty jsou nepochybnitelné. Ale dovolím si být tak trochu ďáblovým advokátem. Proč v době, kdy i na vysokých školách máme studentům co nejvíce

„Prosím, nepoužívejme argumentační logiku, že matematiku přece potřebuje k životu každý – k životu totiž potřebujeme poznatky ze všech školních předmětů, dokonce i těch výchovných.“

oddalovat jejich specializaci, zavádíme striktní volbu již u maturity? Prosím, nepoužívejme argumentační logiku, že matematiku přece potřebuje k životu každý – k životu totiž potřebujeme poznatky ze všech školních předmětů, dokonce i těch výchovných. Zkusme tedy prosím spíše maturitě dopřát klid, aby sami studenti tušili, podle jakého modelu budou maturovat. A nesnažme se tvrdit, že pro všechny maturitní obory mají být požadavky stejné, i toto je faktor, který negativně působí na architekturu českého školství.

A noticka závěrem? O současném stavu vypovídá i jeden příklad od nás z fakulty – magisterské jednooborové studium českého jazyka a literatury studoval vyučený truhlář, jenž si dodělal maturitu a k tomu trpěl těžkou dyslexií... I to v dnešní době jde.

Preprimární a primární vzdělávání – opomíjený základ architektury

Možná někomu přijde divné, že svou úvahu končím na nejnižší úrovni vzdělávacího systému. Ale když nebudeme mít u své stavby dobře zaizolovaný sklep a krásně upravenou vstupní halu, taky nebude působit celková architektura příliš vábně. A je třeba si skutečně uvědomit, jak významnou roli hrají mateřské školy a 1. stupeň školy základní v našem vzdělávacím systému a jeho architektuře. Zájem dozvídat se něco nového, objevovat různé obory lidského poznání, vzdělávat se u dětí předškolního a mladšího školního věku může buď rozvinout, nebo potlačit až zadusit. Když řešíme otázku, proč máme málo techniků, strojařů, chemiků či fyziků, končíme většinou u nezájmu studentů o technické a přírodovědné obory. Ačkoli je

kapacita v této oblasti dostatečná, ačkoli v České republice působí množství kvalitních středních a vysokých škol tohoto zaměření a finanční ohodnocení v těchto oborech je daleko lukrativnější než je tomu třeba u učitelství, studenti technických a přírodovědných oborů prostě nejsou. S rozvojem motivace k tomu se vzdělávat v těchto oborech se musí začít ve věku, kdy jsou děti nejvíce otevřené novým podnětům, nejvíce tvárné. A to je právě na úrovni preprimárního a primárního vzdělávání. Plně si uvědomuji, že tuto část vzdělávacího systému trápí (zřejmě) závažnější problémy – přijímání dvouletých dětí do mateřských škol (aneb jak se dají sponovat zrušené jesle), nedostatečná kapacita mateřských a základních škol, neustálá revize rámcových a následně i školních vzdělávacích programů, nedostatek učitelů na 1. stupni základních škol... Přesto bychom neměli za-

virat oči před tím, že jde v první řadě o dítě a jeho harmonický rozvoj. Pojdme již na této úrovni vytvořit dostatečné zázemí proto, aby nám do škol chodili motivovaní žáci a studenti. Pokud totiž bude řešit učitelka v mateřské škole to, zda má mít dítě pleny, a učitelka na 1. stupni bude už postě přepisovat školní vzdělávací program a implementovat do něj dalších z moderních výchov (neuvádím úmyslně jakou, abych někoho neurazil), nezbyde čas na to hlavní – na výchovu a vzdělávání budoucí generace...

A noticka? Nedegradujme vzdělání a práci učitelů v preprimárním a primárním vzdělávání. Když si člověk uvědomí, jaký odborný záběr musí mít a jak podstatná je jejich znalost aplikace poznatků z pedagogiky a psychologie, přísluší jim jedině obdiv.

A co uvést závěrem? Těch neuralgických bodů bychom našli rozhodně více, já se však zaměřil jen na některé proto, abych nemusel být až příliš povrchní. Rozhodně nechci, aby můj příspěvek vyzněl negativisticky. Ale také nechci, aby architektura našeho vzdělávacího systému připomínala Gaudiho Sagradu Famíliu, tedy že bude věčně nedokončená a její rozvoj bude zabezpečen z darů, které obdrží. Dopřejme školství alespoň několikaletý úsek stabilizace, aby ti, kdo v něm ještě působí, vydrželi ty neustálé vibrace a celá architektura se nám nesesypala jak domeček z karet...

**prof. PaedDr. Pavel Doulik, Ph.D.
děkan**

Pedagogická fakulta UJEP v Ústí nad Labem

Architektura globální loupeže

Teorie v rozporu s rozumem, jako je antropogenní globální oteplování, neměla reálnou šanci – pokud se nebude moci pochlubit nálezy – ve vědeckém světě prorazit. Proto vědci byli, a dodnes jsou, nuceni vyrábět vědecké podvrhy. Po desítkách let podvodů je nyní v hlavách lidí pevně zakotvena teorie, na jejíž oprávněnost se ze setrvačnosti a pohodlnosti nikdo neptá.



Ing. František Kružík

Krátká reminiscence místo úvodu

Ostrava-Poruba, rok 1978, konec února, mrzne, až praští (po ránu -22°C). Ve světě již doznívá **alarmistická hysterie s globálním ochlazováním a příchodem nové ‚doby ledové‘**, zastíněná ropnou krizí v roce 1973 a jejími následky. Na VŠB, v posluchárně B2 probíhá přednáška z historické geologie, přednášející doc. Kumpera. Na pořadu dne je permobilní prototektonika horké Země v archaiku, složení paleoatmosféry, Ureyho a Pasteurova hladina kyslíku, skleníkový efekt. Jako perličku doc. Kumpera vypráví o novince, se kterou přišli britští vědci – nebude se ochlazovat, ale naopak oteplovat a může za to růst emisí CO₂ ze spalování fosilních paliv – posluchárna burácí smíchem. O přestávce se nad popelníkem před posluchárnou (tehdy se ještě na chodbách VŠB smělo kouřit), vytvoří okolo doc. Kumpery diskusní kroužek a probírá se možný vliv CO₂ na klima.

„To je přece tak blbý, že tomu nikdo nemůže uvěřit!“, říká kdosi.

Doc. Kumpera zamyšleně potáhne z nabídnuté Sparty, a pronáší památnou větu: *„No, blbý to je, je to dokonce nesmysl, ale když se toho chytí pár dostatečně bezskrupulózních darebů, může z toho být pěkná polízanice!“*

A objevili se.

Už za rok v Ženevě (1979), na Světové klimatické konferenci (WMO), byla problematika antropogenních emisí skleníkových plynů poprvé oficiálně nadhována, zatím jako diskusní téma, pokusný balónek, ověření, zda se téma ujme. Inu, ujalo se. Tisíce dobývačů renty zavěťřilo příležitost, jaká se naskytne

jednou za sto let... Poučili se z neúspěchu s globálním ochlazováním a při tomto druhém pokusu již postupovali po špičkách.

A deset let poté, v roce 1988, již byl ustaven **Mezivládní panel pro změny klimatu (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change)** při OSN – u jeho zrodu stála Světová meteorologická organizace (WMO) a Program OSN pro životní prostředí (UNEP).

To vyústilo nejprve v **Rámcovou úmluvu OSN o změně klimatu (UNFCCC – United Nations Framework Convention on Climate Change – také The Convention)**, podepsaná 4. června 1992 na konferenci OSN v Rio de Janeiro. Je skoro příznačné, že první **alarmistický koncil** – konference smluvních stran (*Conference of Parties – COP*) se uskutečnila v Berlíně, na konci března roku 1995 a výsledkem koncilu byl tzv. **‚Berlínský mandát‘** s uzavíráním závazků **snížování emisí GHG**, nastavení emisních limitů a příprava na Kjóto, které uvedlo v život další nonsens **‚Kjótský protokol‘** a **přepočítání ekvivalentního CO₂**. **A konsensus** – hlasováním zpečetěná vina antropogenního globálního oteplování je v uhlíku, resp. v CO₂ ze spalování fosilních paliv.

„Aby bylo jasno: fungování vědy nemá nic společného s něčím jako je konsensus. Konsensus je záležitost politiků. Naproti tomu věda, potřebuje pouze jednoho výzkumníka, který má pravdu, což znamená, že jeho nebo její výsledky jsou ověřitelné v reálném světě. Ve vědě je konsensus irelevantní. Relevantní jsou pouze reprodukovatelné výsledky. Největší vědci v historii jsou velcí právě proto, že se vymanili z konsensu...“ – Michael Crichton, A.B. Anthropology, M.D. Harvard.

A posléze v Mexiku, Cancún – COP16 se podařil průlom – ‚Zelený klimatický fond‘. Rozvinuté státy se zavázaly, že budou do fondu společně přispívat od roku 2010 cca 10 mld. USD ročně s postupným nárůstem až na 100 mld. USD ročně v roce 2020!

Co je zač spolek IPCC OSN a UNFCCC

V roce 2018 má IPCC za sebou již třicet let existence. Již má svoji historii. Historii provázenou vědeckými podvody a skandály, manipulacemi s naměřenými daty, jejich zatajování, dezinterpretování, strašení neodvratnou katastrofou globálního oteplování a stoupání hladiny světových oceánů, masového vymírání života na Zemi. Historie ryziho, ničím nezduvoditelného **katastrofismu**, která by slušela spíše nějaké chiliastické sektě a stejně jako manipulace lidským strachem toho nejhrubšího zrna.

O zkorumpovanosti, proľhanosti a chamtivosti alarmistů bylo napsáno tisíce stran publikací, článků a webových informací. Byly předloženy nevyvratitelné důkazy o podvodech a manipulování s naměřenými daty, jejich pokriveného nebo zcela vylhaného interpretování, mnohé z nich předložili – mimoděk nebo dobrovolně – i sami zúčastnění komplicové, tohoto vskutku globálního spiknutí, kterému o změny klimatu jde až v poslední řadě (viz *‚Climategates‘*). Reprezentativní shrnutí klimatického světového podvodu, pod záštitou, již tak zkompromitovaného OSN, poskytuje např. již druhé doplněné vydání publikace R. B. Alexandera (Alexander, 2012), který se velmi informovaně zabývá pozadím klimatické pseudovědy šířené IPCC OSN a UNFCCC. Už názvy jednotlivých kapitol a podkapitol jsou vypovídající a autor každým odstavcem textu a předloženými fakty (včetně odkazů na publikace a zprávy IPCC) drtí bílého porcelánového slona **‚boje OSN proti klimatické změně‘** na prach. Absurdní postupy zahájené v rámci **‚boje proti klimatické změně‘** se nezměnily ani o píď. Jsou vedené pod oficiální zástěrkou **‚boje proti emisím**

skleníkových plynů – v zásadě však jenom proti CO₂ – které byly **hlasováním** (sic!) panelu „vědců“ IPCC, pod záštitou OSN, označeny za **škodlivé** a příčinu tzv. „Global Warming“ (GW – globálního oteplování, někdy uváděno s adjektivem „antropogenní“) a poté, kdy byly **tyto nesmysly** krokem vyvráceny důkladnějšími vědci z tábora skeptiků, IPCC koncil v Kodani (2009 – COP15) přejmenoval svoji hypotézu eufemisticky na tzv. „*Global Climate Change*“ (GCC – Globální klimatické změny).

IPCC OSN v nové kampani proti emisím zahájil neprodleně nekompromisní boj, spočívající ve vybírání obrovských částek peněz od signatářských zemí tzv. Pařížské smlouvy, schválené na zeleném koncilu v Paříži (COP21) v roce 2015. Protože o peníze jde až na prvním místě.

Vše ostatní, jakkoli neprokázané nebo vyvrácené, domnělé, chybné a nesmyslné, zůstalo při starém.

Nesplnitelné socialistické závazky, které jsou samoučelné, nepřinášející naprosto nic, postavené mimo realitu tohoto světa, známe jako pamětníci z minulosti, ti pamětníci, kteří ještě donedávna doufali, že se nic takového již nikdy nebude opakovat. A hle, máme tu závazky, které o celé světelné roky překonávají ty bývalé socialistické, jen k nám přicházejí jako nařízení a pod hrozbou sankcí z Německa, prohnáné kabinetem EU komise. To je opravdu děsivé.

CO₂ principiálně nemůže způsobit globální oteplování a jeho omezování nemá vliv na vývoj klimatu

K tomu výstižná glosa W. Harpera (cit.):

„CO₂ není polutantem, ale benefitem (dobrodíním) pro svět a zůstane jím, pokud se ze současné nízké úrovně koncentrace zvýší k hodnotám bližším normálnímu stavu známému z geologické historie, kdy dosahoval úrovně optimální pro většinu rostlin. To je troj- čtyřnásobek současné úrovně. (≈1200–1600 ppmv). Bude trvat mnoho set let k dosažení této úrovně, za předpokladu, že bude k dispozici dostatek zdrojů nebo fosilních paliv.“

Souvislost s proklamovanou a oktrojovanou nutností snižovat emise GHG (=Green House Gas), je suše komentována statistickou informací, že v roce 2017 je ČR odpovědná jenom za 0,28 % globálních emisí CO₂.

Z toho vyplývá, že i kdybychom akceptovali, již dávno a mnohokrát falsifikovanou hypotézu vlivu CO₂ na globální klimatickou změnu, je ČR schopna kontrolou emisí CO₂ omezit hypotetické „antropogenní oteplování“ zcela marginálně nebo spíše bez jakéhokoli měřitelného efektu! To je ještě významnější v kontextu dalšího zvyšování světových emisí CO₂, speciálně v rozvojových zemích, které tím prokazují naprosté nerespektování „Pařížské klimatické smlouvy“ – a respektovat ji nikdy neměly v úmyslu!

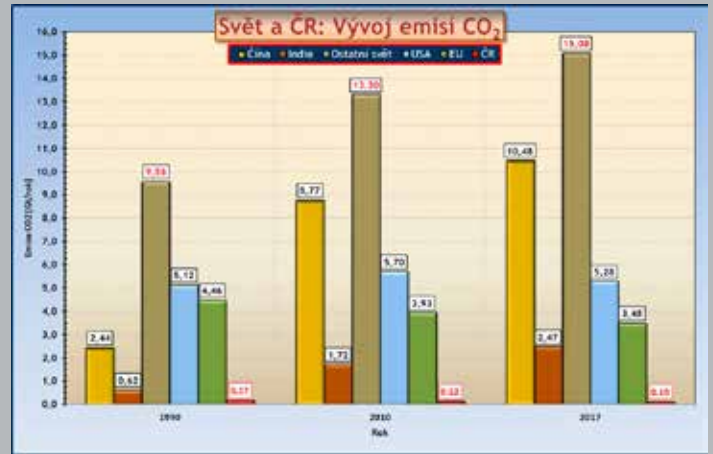
Absurdní požadavek snižování emisí CO₂ v ČR ještě kontrastněji vynikne na grafice (obr. 1 a 2)

Tabulka 1: Produkce emisí CO₂ ve světovém měřítku a podíl České republiky na emitování CO₂.

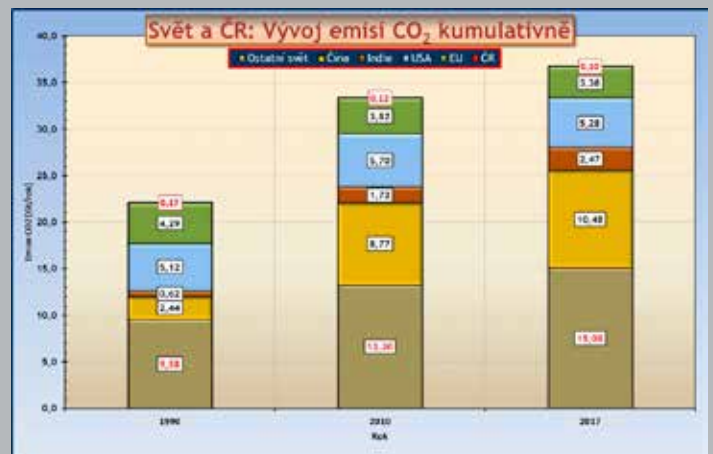
Svět – emise CO ₂								
Stát/ region	Čína	Indie	USA	EU	Ostatní svět	Svět celkem	ČR	ČR/ Svět
Rok	[Gt CO ₂]						[%]	
1990	2,44	0,62	5,12	4,46	9,58	22,22	0,17	0,75
2010	8,77	1,72	5,70	3,93	13,30	33,42	0,12	0,35
2017	10,48	2,47	5,28	3,48	15,08	36,79	0,10	0,28

1 V antarktických podmínkách CO₂ prokazatelně působí jako katalyzátor zrychleného ochlazování atmosféry a vyzařování tepla do okolního vesmírného prostoru.

2 Problematiku průkaznosti rozborů bublinek vzduchu v ledovcových vrstvách velmi fundovaně zpochybňuje v rozsáhlé analýze Jaworowski et al. „Do glaciers tell a true atmospheric CO₂ story?“; 1991; str. 58. Velikost rozptylu +/- 50 ppmv vyplývá z nespolehlivosti, jak samotných analyzovaných vzorků, tak zejména z nesprávného předpokladu, že bublinky obsahují skutečný zakonzenovaný vzorek paleoatmosféry.



Obrázek 1: Vývoj emisí CO₂ ve světě a v ČR. Podíl ČR na světových emisích činil v roce 2017 pouhých 0,28 % (103,9 mil. t), tj. zcela marginální a neměřitelný dopad na hypotetické antropogenní globální oteplování. zdroj statista.com, koema.com, oenergetice.cz



Obrázek 2: Vývoj emisí CO₂ ve světě podle regionů a v ČR – kumulovaně. zdroj statista.com, koema.com, oenergetice.cz

Důležitým argumentem je málo známá skutečnost, že ze současných cca 400 ppmv CO₂ v atmosféře, **jenom asi 13 % (= asi 52 ppmv) je schopno efektivně ovlivňovat teplotu¹⁾**, ať již kladně nebo záporně, tj. dočasně pozdržet vyzařování mikrovlnného spektra ze Země do okolního vesmírného prostoru nebo vyzařování urychlovat a zintenzivňovat.

Tento současný objemový podíl CO₂ v atmosféře je zároveň pouhým dvojnásobkem minimálního objemu CO₂ (<200 ppmv) nutného k udržení procesů fotosyntézy. **Pokles objemu CO₂ pod 200 ppmv znamená celosvětově zastavení fotosyntetických procesů rostlin a svět, jak jej známe umírá...** Alarmisté srovnávají současné koncentrace CO₂ k (domnělým) koncentracím odvozeným z dob posledních pleistocenních glaciálů a k antropocennímu vývoji „před průmyslovou revolucí“ v 18. a 19. století s úrovní koncentrací CO₂ <180, resp. 280 ppmv.

Hodnoty CO₂ v úrovni <180 – 280 ppmv jsou indikovány z proxy dat (např. foraminifery, aj.) a z analýz bublinek vzduchu uzavřených v „kompaktním“ antarktickém ledu²⁾, datovaných dle principu superpozice do období *stadiálů* (tj. nejchladnějších časových úseků během dob ledových).

Zjednodušeně řečeno, se všechny snahy o snižování CO₂ v atmosféře, rovnají pokusům o zakonzenování stavu klimatu v podmínkách doby ledové. To je snaha poněkud kontraproduktivní, pokud by vůbec mohla být úspěšná.

Nacházíme se v době ledové, která začala někdy ve spodním pliocénu, pokračovala celý pleistocén a poslední glaciál skončil před 12–14 tis. lety – podle geografických podmínek jednotlivých kontinentů.

Z geologického hlediska je současnost, ve stratigrafii označovaná jako **holocén** (jeho trvání je v současnosti 11,7 tis. let – podle ICS). To jest, relativně krátkým obdobím mezi dvěma glaciály, tedy **interglaciálem**, jehož celkové maximální trvání může dosáhnout až 40 tis. let, trvání celé současné doby ledové se zatím pohybuje mezi 4,8 až 5,3 mil. lety.

„**Nacházíme se v době ledové, která začala někdy ve spodním pliocénu, pokračovala celý pleistocén a poslední glaciál skončil před 12–14 tis. lety – podle geografických podmínek jednotlivých kontinentů.**“

O co opravdu jde

A potom přišla na řadu Paříž COP21, prosinec 2015.

Samy artikly ‚Pařížské klimatické smlouvy‘ mluví za vše, stejně jako zpráva EK o plnění ‚závazků‘ připravená na COP24. Za politicky korektním mnohmluvným mlžením se v textu skrývají nenápadné kratičké věty, velmi opatrně formulované, jen napůl napovídající o co opravdu jde. **Jde totiž o peníze, o skutečně velké peníze. Velkoryse naplánované k utracení na příštích téměř 100 let.**

„**Za politicky korektním mnohmluvným mlžením se v textu skrývají nenápadné kratičké věty, velmi opatrně formulované, jen napůl napovídající o co opravdu jde. Jde totiž o peníze, o skutečně velké peníze. Velkoryse naplánované k utracení na příštích téměř 100 let.**“

Skoro vše shora zmíněné je obsaženo v článku 2. Pařížské smlouvy (COP21), připravované již od Durbanu (COP17), (cit.):

Článek 2:

Odst. 1. Tato smlouva, vylepšující implementaci ‚the Convention‘ /dohody/, zahrnující její cíle, je zaměřena na **posílení globální reakce k potlačení klimatické změny, v kontextu udržitelného rozvoje a úsilí k vymýcení chudoby, zahrnující:**

(a) **Udržení vzestupu průměrné globální teploty nejméně pod 2°C nad úrovní předindustriálních hladin a usilovat o omezení vzestupu teplot o 1,5°C nad předindustriálními úrovněmi, rozpoznávají že to signifikantně omezí rizika a dopady klimatické změny;**

(b) **Zvyšování schopnosti adaptace na různé nepříznivé dopady klimatické změny a pečovat o klimatickou odolnost a snižovat vývoj emisí skleníkových plynů, tak aby to nezasáhlo produkci potravin;**

(c) **Nastavit finanční toky v souladu s cestou nízkých emisí skleníkových plynů a klimaticky odolného vývoje.**

Odst. 2. Tato smlouva bude uplatňována s **ohledem rovnost a principy spolupráce ale s rozlišováním odpovědnosti a schopností**, ve světle různých národních podmínek.

Z dvaceti pěti stran textu (OSN, 2015) s 29 články je téměř 75 % věnováno subvencování a technologické pomoci zaostalým a tzv. rozvojovým zemím třetího světa, které jsou z povinností jaksi vyjmuty, což je zdůrazněno hned v několika člancích. Proč? No protože jsou zaostalé a ‚rozvojové‘. To je ona

přílepka ‚koloniálního hříchu‘ rozvinutých zemí, které jsou podle představ rozvojových zemí rozvinuté, protože ony zůstaly v koloniálním útlaku zaostalé. Klimaalarmisté a na ně zavěšené pijavice, halící se skromně do altruistického hávu starosti o budoucí generace, planetu Zemi a okolní Vesmír, tedy očekávali, že **dostanou každoročně k utracení částku zhruba 1,545 bilionu dolarů** a více, podle aktuálního růstu světového HDP (tj. nejméně 1 545 000 000 000 dolarů/rok – uvádí se, že očekávaná výše světového HDP v roce 2014 činila 77,27 bilionu dolarů – z něhož tehdy byla uvedena částka odvozena)!

No, kdo to má? A sídlo bylo z pytle venku. Jako vždy – o peníze jde až na prvním místě. Podrobněji viz (Kružík, 2015).

V Paříži se to nepodařilo, částky se prozatím shodily pod stůl, dohodlo se však, že signatáři ‚Pařížské smlouvy/úmluvy‘ budou platit. Ve hře zůstaly různé částky, ale to mělo být dořešeno později – nejprve v Marrákeši (COP22), jenže to již bylo oficiálně oznámeno D. Trumpem, že USA od pařížské smlouvy odstoupí. Panika mezi shromážděnými UNFCCC darmošlapy, tlučhuby a byrokraty byla bezmezná. Také US alarmistům se zatmívá před očima, protože s utrácením peněz, na které nebudou přispívat Spojené státy, si poradí v Evropě a jinde i bez nich, a jejich hysterie v USA překračuje všechno, co dosud předváděli.

A tak se naděje upřely k Bonnu (COP23) 2017, kde A. Merkelová hned v úvodním projevu srazila naděje oteplovačů do prachu, prohlášením že na ‚*boj proti klimatu*‘ to bude ‚jenom‘ 100 miliard US dolarů ročně... (Appun, a další, 2017) Ale klimaalarmisté na ten svůj původní návrh rozhodně nezapomněli. Aktualizované hodnoty světového HDP do roku 2016, a odhady od roku 2017 do roku 2022, tj. v období 11 let, ukazují, na jaké částky mají klimaalarmisté i nadále zacíleno (tab. 2).

Tabulka 2: Global GDP (gross domestic product) at current prices from 2012 to 2022 (in billion U.S. dollars). Světový hrubý domácí produkt v současných cenách [mld. US dolarů] a rozpětí od 0,5 % do 2 %. zdroj © Statista 2018, IMF

Hrubý světový domácí produkt (GDP = HDP) v mld. US dolarů a z toho požadavky UNFCCC na ‚ <i>boj proti klimatu</i> ‘					
Rok	Svět – HDP	[0,5 %]	[1 %]	[1,5 %]	[2 %]
	[mld. US \$]				
2012	74 535,41	372,68	745,4	1 118,0	1 490,7
2013	75 596,14	377,98	756,0	1 133,9	1 511,9
2014	78 663,17	393,32	786,6	1 179,9	1 573,3
2015	74 429,03	372,15	744,3	1 116,4	1 488,6
2016	75 485,01	377,43	754,9	1 132,3	1 509,7
2017	79 865,48	399,33	798,7	1 198,0	1 597,3
2018	87 504,57	437,52	875,0	1 312,6	1 750,1
2019	92 734,03	463,67	927,3	1 391,0	1 854,7
2020	97 789,46	488,95	977,9	1 466,8	1 955,8
2021	103 029,66	515,15	1 030,3	1 545,4	2 060,6
2022	108 523,32	542,62	1 085,2	1 627,8	2 170,5

Naděje se proto nyní upírají do Katowic na klimaalarmistický koncil UNFCCC COP24 (3.–14. prosince 2018). Proto zvláštní zpráva IPCC OSN 1,5°C (Masson-Delmotte, a další, 2018), proto až hysterický mediální tlak, proto recyklování ministři životního prostředí v ČR, proto na ‚naučných‘ domácích i zahraničních TV kanálech dokola běží 10 – 20 let staré dokumenty o GW a katastrofě z toho plynoucí.

Chtělo by se zvolat: „Narovnejte kosy, okovejte cepy, bratři Poláci, a žehňte je...!“

Ing. František Kružík

Literatura a zdroje najdete na webových stránkách OHK Most.

Kytarové kvarteto Floriánek.



Dobrý list komory

Okresní hospodářská komora Most již po desáté ocenila odborné znalosti a dovednosti absolventů vysokých škol a vyšších odborných škol, členů OHK Most, Dobrým listem komory. V letošním roce převzalo toto prestižní komorové ocenění v důstojném prostředí obřadní síně magistrátu města Mostu z rukou předsedy OHK Most Ing. Rudolfa Junga, radního Ústeckého kraje Ing. Ladislava Drlého, vedoucího odboru školství, kultury a sportu města Mostu Ing. Tomáše Brzka a místostarostky Litvínova RSDr. Eriky Sedláčkové 22 nejlepších absolventů. Nad touto prestižní akcí převzal záštitu hejtmán Ústeckého kraje pan Oldřich Bubeníček. Dalšími významnými hosty byl zástupce generálního partnera akciové společnosti INELSEV Group pan Petr Scherer, který je zároveň

místopředsedou představenstva OHK Most a také ředitelka Úřadu práce v Mostě Mgr. Veronika Kubalová. Akce probíhala za účasti zástupců všech vysokých škol, jejichž absolventi ocenění získali.

Při této příležitosti byl také oceněn historicky devátým Dobrým listem komory speciál za první místo v matematické soutěži LOGIK, žák 11. Základní školy Most Jiří Pešek. Soutěž, jejímž pořadatelem bylo Podkrušňohorské gymnázium Most, se konala pod záštitou mostecké komory, za účasti ředitele gymnázia Mgr. Karla Vacka.

Doprovodného programu se zhostilo kytarové kvarteto Floriánek pod vedením Bohumila Anděla ze Základní umělecké školy F.L. Gasmanna v Mostě.

Ocenění absolventi.



Téma „TEMA“ mimo hlavní téma

Tentokrát od kolegů z Agrární komory

25 AGRÁRNÍ KOMORA
1993–2018
České republiky

Zemědělství a venkov ztratily prestiž ve společnosti

Dnes je situace, že zhruba třetinu potravin musíme dovážet. Je hanbou, že jsme připustili, abychom se celkovou zemědělskou produkcí propadli o 100 let nazpátek, nedosahujeme ani úrovně r. 1936. Od r. 1990 se propadla produkce našeho zemědělství o celou 1/3. Vymlouváme se na EU, spoustu problémů svádíme na bývalé socialistické zemědělství. Proč ale např. Polsko a Slovinsko, které vstoupily do stejné EU, zvedly výrobu více jak o třetinu, zatímco my jsme ji o třetinu snížili. Abychom zabránili dalšímu propadu produkce našeho zemědělství, a naopak nastartovali jeho opětovný rozvoj, tak je třeba přestat si lhát, nazývat věci pravými jmény a poučit se z chyb, které jsme za uplynulých 28 let dělali. Svádět všechny problémy na minulost a Brusel není program, to je neschopnost těch, co naši zemi řídili.

Hlavní příčina propadu bylo přidělení dotací na plochu bez ohledu na výrobu. Začali se podporovat ti, co přestali vyrábět a nevyroba se stala výnosným byznysem. Zrušit náročnou živočišnou výrobu, přestat pěstovat ovoce a zeleninu, pokud možno převést ornou půdu na travní porosty, kde se nemusí nic vyrábět, a přitom pobírat vyšší dotace, se stalo výnosným podnikáním.

Není ani pravda, že výrobu a zaměstnanost zajistí malé rodinné farmy, ve skutečnosti je to poněkud jinak. V ČR je 3,55 mil. ha zem. půdy a kolem 29 000 subjektů, podnikajících v zemědělství. Z toho je necelých 2 000 podniků nad 500 ha, z nich ale jen 797 se zabývá výrobou mléka a 312 chovem prasat. Tato zhruba tisícovka podniků obhospodaňuje třetinu zem. půdy, vyrábí ale 85 % mléka a 90 % vepřového masa. Podobná situace je u drůbeže, zeleniny, ovoce. Jinými slovy, produkci a výrobky s vyšší přidanou hodnotou, které zajišťují zaměstnanost na vesnici, zajišťují hlavně větší podniky.

Další nepravda je, že malé podniky jsou ekologické a hospodaří šetrnějším způsobem k životnímu prostředí. Extenzivní způsob výroby v ekologickém zemědělství má sice menší spotřebu vkladů na 1 ha z.p. (hnojiv, pesticidů, energie), přepočteme-li však náklady na jednotku výroby, dochází k tzv. ekologickému paradoxu, kdy výroba v ekologickém režimu zatěžuje životní prostředí tzv. „uhlíkovou stopou“ 1,5 – 1,7 x více

než konvenční výroba potravin. V ekologickém režimu je 14% zem. půdy a produkuje 1% potravin. Ekologické zemědělství, tak jak se praktikuje dnes a pokud by se rozšířilo na veškerou půdu, by zajistilo jen 10% výroby potravin a to přeci není řešení. **Zemědělská soustava, aby fungovala, musí být vyvážená.** Řešením je tzv. precizní zemědělství, které zajistí péči o půdu, ochranu životního prostředí, a přitom zajistí dostatečnou výrobu potravin. Živočišná výroba zajišťuje přísun organické hmoty do půdy, nutný k udržení její úrodnosti. Technika s flotačními pneumatikami snižuje utuženost půd, nejmodernější sečí stroje, postřikovače a sklízecí stroje řízené počítači přes GPS snižují spotřebu osiv, hnojiv a pesticidů až o 20% a přitom se zvýší výroba. Toto je cesta pro zemědělství 21. století. Precizní zemědělství vyžaduje ale značné investice, které si mohou dovolit jen ekonomicky silné podniky, které také zajistí využití této nákladné techniky. Dotace v budoucnu by měly jít převážně na rozvoj chytrého a precizního zemědělství.

V historii lidstva zvítězil vždy ten systém, který zajistil vyšší produktivitu práce. Socialismus zkrachoval na nízké produktivitě práce, nedovolme, aby na nízké produktivitě zkrachovalo i české zemědělství, které jede jen na půl plynu. V loňském roce činil schodek zahraničního agroobchodu 31 mld. Kč. Ve skutečnosti ale byl schodek vyšší, protože tabák a tabákové výrobky, které se počítají do potravin, vylepšují bilanci o 10 mld., takže schodek činil 41 mld. Tržby celého zemědělství v loňském roce byly 87 mld. Kč. Pokud bychom vyrovnali zahraniční agroobchod na nulu, kde v minulosti byl a k čemuž máme potenciál lidí a přírody, tak máme prostor na zvýšení tržeb až o 50%.

Problémy s produktivitou nemá jen české zemědělství, on ji má i celý stát. Jeden z hlavních ukazatelů ekonomiky je poměr mezd k produktivitě práce. V ČR byla v r. 2017 nominální mzda 31 tis. Kč, v NSR 93 tis. Kč, to je 33%. Přepočteme-li to ale na reálnou mzdu v paritě kupní síly, tak se zvyšuje podíl naší mzdy na 53%. Porovnáme-li ale reálnou mzdu na produktivitu práce, tak již dosahuje úroveň našich reálných platů 90% úrovně v Německu. Tady už žádný velký prostor pro zvyšování mezd není. Pokud chceme zvyšovat platy, musíme nutně zvýšit produktivitu v celém



Ing. Josef Kubiš

státě, abychom nedopadli jako v Řecku. Zlepšit efektivitu ČR je třeba zlepšit hlavně v nevyrobní sféře, protože produktivita zaměstnanců ve výrobě je 77% k produktivitě zaměstnanců v Německu, kdežto celostátní produktivita je jen 59%. Jinými slovy, správa našeho státu a služby jsou podstatně dražší než v Německu. **V přepočtu na počet obyvatel máme daleko více státních úředníků, policistů, ale i doktorů a soudců apod.** Pokud chceme zlepšit ekonomiku státu, je potřeba zracionalizovat státní správu a ne zvyšovat daně.

Z Bruselu poslední dobou slyšíme, jak země SVE jsou nevděčné, že jsou příjemci dotací od EU a přitom nejsou s EU solidární. Z dostupných zdrojů ze statistiky a tisku jsem si udělal přehled, kdo je platič a kdo příjemce dotací. Abychom mohli vstoupit do EU, museli jsme otevřít náš trh pro kapitál zahraničních firem, které tady skupily naše podniky a banky za zlomek skutečné ceny. Po 25 letech je situace následující: **V roce 2017 jsme sice dostali od EU o 40 mld. Kč víc, než jsme zaplatili. Na druhé straně jsme odvedli zahraničním firmám na dividendách 310 mld., a ve skryté formě cen mezi zahraničními matkami a českými dcerami odteklo ze země dle odhadu ekonomů dalších 300 mld. Kč. Za loňský rok odteklo z ČR 600 mld. Kč, to je cca 12% HDP. Z těch 600 mld. šlo jistě 400 mld. zemím do bývalé EU-15, které u nás nejvíce investovaly. Takže dostáváme od EU 40 mld., ale**

odvádíme 400 mld., 10× tolik. Kdo je tedy pobírač a kdo platí? Šest set miliard Kč odváděných do zahraničí zvyšuje národní důchody cizím státům, doma by tato částka zvýšila náš rozpočet až o 35 %. Jinak řečeno, každý občan tohoto státu, včetně dětí a důchodců, přispívá každý rok 60 000 Kč na zvýšení úrovně občanům v bohatých státech, které u nás levně investovaly. To, co ročně odvádíme zahraničnímu kapitálu,

představuje cca roční výši nákladů na důchody a zdravotnictví dohromady.

Jestliže chceme udržet naši zemi mezi vyspělými státy a nebyť jenom banánovou republikou, musíme se poučit z minulých chyb, neopakovat je. Agrární komora jako celek má spoluzodpovědnost za úroveň českého zemědělství a musíme udělat vše pro to, abychom se zpátky dostali v mezinárodní soutěži tam, kam patříme. Ministři a vlády

přicházejí a odcházejí, ale české zemědělství tu bude stále, jde o to, jakou bude mít úroveň.

Není ve světě vyspělý stát, který by neměl vyspělé zemědělství a mezi vyspělý svět se chceme dostat i my.

Ing. Josef Kubiš
viceprezident Agrární komory ČR

„Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným“

S touto známou „hláškou“ Vladislava Vančury mohli jistě letos i po letech souhlasit zemědělci minimálně v podkrušnohorském srážkovém stínu. Charakterem podzimní a velmi suchá zima 2017-18 končila v poslední dekádě února a vyvrcholila nezvyklými mrazíky a sněhovou nadílkou snad k MDŽ. Jaro se zkrátilo do dvou týdnů a od dubna jsme měli v podstatě léto. Teploty blížící se 30 stupňům trvaly bez mála až do počátku měsíce října. Srážky přitom v souhrnu v nejušších oblastech Ústeckého kraje překročily sotva hranici 250 mm (od počátku roku). Pro rekreanty to bylo určitě hezké období, pro toho, kdo se lopotí na proschlé půdě však nikoliv.

Výnosy pšenice ozimé – hlavní pěstované plodiny v ČR i Ústeckém kraji, ale nebyly kritické a to přesto, že v oblasti poklesly cca o 20 % proti normálu. Překročily však hranici 5 t a jsou srovnatelné s podobně postiženými produkčními rajony republiky. Výsledky u druhé nejpěstovanější plodiny řepky ozimé dokonce malinko přeskočily loňský rok (2017–3,0 t/ha, 2018 – 3,1 t/ha). Tam to bylo dáno především dostatkem vláhy na podzim 2017 a kvalitním vzházením na téměř všech plochách. Letos je situace zcela odlišná. 4–5 mm srážek v průběhu září

nedává této plodině velké naděje na slušný výsledek v příštím roce.

Velmi kritická situace ale nastala v kategorii krmných plodin. Na pastvinách v horských a podhorských regionech nebylo co pásat, některá stáda byla proto již v průběhu srpna stažena do zimovišť. Louky poskytly pouze slabou 1. seč (50 %?). Řada rolníků tak začala zkrmovat zásoby na letošní zimu již v červenci a přemýšlí, jak zredukovat stádo, aby se zbytkem chovu přežili zimu. V údolní oblasti se sbírala prořídla vojtěška a silážní kukuřice se začala sklízet již 10. 8.! – tedy o měsíc dříve, než je obvyklé. Zásoby siláže jsou tak rovněž zhruba poloviční. Lze proto předpokládat, že dojde k přetlaku hovězího masa a ceny masa pravděpodobně půjdou dolů.

V posledních 2 suchých letech se problém VODA začal objevovat i v médiích. Někdo tvrdí, že se planeta otepluje, jiný, že přichází období sucha a další zas, že je to jen extrémní rok. Objevují se úvahy o zadržování vody rybníčky, jednoduchými nádržemi apod. anebo i dokonce většími vodohospodářskými stavbami. **Nejdůležitějším „zadržovatelem“ vody s „nekonečnou“ kapacitou je ovšem půda.** Půda především



Ing. Jaroslav Brožka

s dostatkem organické hmoty, půda vyhnojená kvalitním chlévským hnojem. A tak-přes všechny současné problémy v chovu hospodářských zvířat vidím budoucnost zejména v chovu skotu. A proto je potřeba chovatele dobytka podporovat na všech úrovních.

Ing. Jaroslav Brožka
předseda Krajské agrární komory ÚK

Zemědělci Mostecka hodnotili uplynulý rok 2018

Blíží se konec roku, a tak zemědělci Mostecka bilancovali výsledky své práce na slavnostním setkání zemědělců, potravinářů a zpracovatelů dne 22. 11. 2018 u příležitosti 25 let od vzniku OAK Most a 100. výročí vzniku Československa. Hospodářské výsledky zemědělců Mostecka byly poznamenány ukrutným suchem, neboť Mostecko leží v oblasti krušnohorského dešťového stínu. Vysoké teploty a velmi nízké dešťové srážky (od počátku do července to bylo 182,20 mm, což je nejnižší za posledních 25 let) poznamenaly hektarové výnosy u obilovin a zejména krmných plodin, určených pro živočišnou výrobu.

Výnosy obilovin klesly oproti normálním letům cca o 20% a dosahují výše 5,09 t/ha. U řepky nebyl pokles tak kritický a pohyboval se mírně pod úrovní předchozích let – 2,94 t/ha. Nejkritičtější situace však nastala u krmných plodin. Živočišná výroba, především skot na pastvě, jak v údolní, tak v horské oblasti, byla silně postižena suchem.

Zemědělci museli svá stáda na pastvě přikrmovat, neboť na pastvě nebylo nic než holá zem. Zkrmovali tak zásoby z 1. seče, která už tak byla pouze 50% oproti předchozím letům a byla určena pro krmení v zimním období. 2. seč ani vojtěšky skoro nenarostly. Zemědělci balíkovali veškerou ječnou slámu, aby si připravili alespoň zásoby slámy na zimu. Většinu kukuřice, která byla určena na zrno, zesilážovali na krmení.

Na základě požadavků OAK Most přijel v měsíci září mezi zemědělce na Mostecko ministr zemědělství Toman se svými náměstky. Po pětihodinové návštěvě a diskuzi se zemědělci přislíbil zemědělcům kompenzace za škody způsobené suchem.

V současné době jsou žádosti o dotace odevzdány a podle příslibu ministra zemědělství budou vypláceny zemědělcům od 1. prosince 2018.

I když zemědělci na Mostecku měli velké problémy se suchem, je potěšitelné, že se zde



Ludmila Holadová

postupně rozšiřuje živočišná výroba, především chov masných krav bez tržní produkce mléka. Okres Most patřil po r. 1989 (po privatizaci)

k okresům s nejnižší živočišnou výrobou, neboť většina stávajícího dobytka včetně stájí byla vydána restitučním pro restituční účely jako náhrada živého a mrtvého inventáře. Máme radost z toho, že se na Mostecku vybudovaly nové objekty, např. výstavba 4 sil na obiloviny o kapacitě 10.000 tun v Sušanech našeho zemědělce Zdeňka Horáka. Další velkou investiční akcí je výstavba nového areálu v Háji u Duchcova – porodny prasnic na 2.500 kusů s odchovem selat, kterou realizuje firma INTEGRAS s.r.o.

Problémem je však, že zemědělci, zvláště na Mostecku, nemají zájem o čerpání dotací z Programu rozvoje venkova a raději žádají o dotaci prostřednictvím PGRLF jako dotaci z úroků z úvěrů a realizují akce pomocí úvěrů z bank, protože je to jednodušší, rychle vyřízené, banky přistupují k zemědělcům vstřícně a žádosti si vyřizují zemědělci většinou sami, bez pomoci dalších firem.

Je proto třeba i v této oblasti snížení byrokratické zátěže, zjednodušení a odstranění administrativních překážek v zemědělském podnikání. Věříme,

že ministr Toman v tomto směru zasáhne, neboť tuto problematiku požaduje za svou prioritu.

Věřím, že zemědělci na Mostecku následující zimu přežijí a udělají vše proto, aby nemuseli snižovat stavu.

Ludmila Holadová
ředitelka
OAK Most

Otázky „TEMA“ jen tak mimochodem pro:

JUDr. Jana Hejdu, Ph.D., LL.M.

Obrácíme se na Vás jako člena autorského kolektivu stávajícího zákona o obchodních korporacích s prosbou o názor k tomu, že po pěti letech se vrací do našeho právního řádu povinnost obsadit Dozorčí rady akciových společností volenými zástupci zaměstnanců. Přesto, že důvody vypuštění této povinnosti v byvalém Obchodním zákoníku byly už tehdy relevantní, dnes, kdy kromě praktických potíží a nejednotných výkladů, ochrana osobních a firemních údajů v sílící globální konkurenci nabývá stále většího významu, se tento populistický krok zdá poněkud nešťastným.

Jak to vidíte Vy dnes?

Ta otázka podílů zaměstnanců na obsazení DR má dvě roviny. Z hlediska profesionality nepovažují za rozumné nutit zaměstnance, aby volili svého zástupce. Měli by hledat profesionála, ale v praxi často hledají právě mezi zaměstnanci, někoho z kolegů, kterého znají, kterému věří, ale ten nemusí být profesionálem, který do DR patří. Z druhé strany se na to dá hledět tak, že zaměstnanci chtějí a mají mít možnost skrze své zástupce v DR kontrolovat dění ve společnosti. Chápu oba pohledy. Osobně se ale přikláním k předchozí verzi bez povinného zastoupení zaměstnanců v DR. Pokud

mezi sebou najdou skutečného odborníka, není přeci problém, aby se jako odborník prosadil a byl do DR zvolen ze strany VH. Znovunavrácení tedy nepovažují za věčně správné, ale je to jen můj úhel pohledu a umím si představit i naprosto opačnou argumentaci, které nebude co vytknout. Jde jen o úhel pohledu.

JUDr. Jan Hejda, Ph.D., LL.M.
Advokát, CCBE advokát

Nově zvoleného primátora města Mostu, Mgr. Jana Paparegu.

Česká republika vydychává výsledky komunálních voleb a „těší“ se na další. Vzniklé koalice na radnicích a magistrátech vzbuzují naděje, zklamání a někde se nic nového neočekává. Stabilita, tvořivá a dělná atmosféra na našich radnicích a magistrátech je velkou tužbou podnikatelského prostředí, což je ze samé podstaty věci pochopitelné, a tak jsme i v TEMA oslovili vrcholné představitel našeho sídelního města s jednou prostou otázkou:

Co může podnikatelské prostředí v okruhu Vaší působnosti a v týmu s novým mandátem v tomto volebním období očekávat?

Významným nástrojem města Mostu pro podporu podnikání je strategická průmyslová zóna Joseph. Město dlouhodobě investuje nemalé finanční prostředky do technické infrastruktury této zóny. Tato snaha především v posledních letech nese ovoce v podobě zájmu investorů o výstavbu závodů právě v Josephu. Pět podniků tam již funguje. Další jsou ve fázi výstavby nebo pracují na projektu a získání stavebního povolení. V Josephu je potenciál pro tvorbu až tří tisíc nových pracovních míst.

Město se snaží zefektivnit trh práce. Zní to možná paradoxně, ale v kraji s tak vysokou nezaměstnaností se setkáváme s tím, že investoři mají



problém sehnat kvalifikovanou technickou sílu. Proto Most podporuje technické vzdělávání už od mateřských škol a u dětí a studentů podněcuje zájem o studium technických oborů na středních i vysokých školách. Snaží se tak zajistit technickou pracovní sílu všech úrovní a oborů.

Přestože situace drobných podnikatelů ve městě není s ohledem na nízkou kupní sílu místních obyvatel jednoduchá, snaží se město podnikatele podpořit

i pořádáním společenských, kulturních a sportovních akcí v centru města. Svou roli v podpoře podnikatelů sehrává i propagace místních výrobků a propagace cestovního ruchu. Velký potenciál v tomto směru nabízí i budoucí využití jezera Most.

Mgr. Jan Paparega
primátor
Město Most



DRZÝ SMAJLÍK

Vážně? – spíše nevážně a s komentářem...

Je u nás vůbec možné, že:

- ? 25 členů hnutí „Slušní lidé“ dostali od radnice Brno–střed celkovou pokutu 126 000 korun za to, že jako jediní protestovali přerušením kontroverzního divadelního představení, kde si mimo jiné pomatená herečka vytahovala z přirození českou vlajku? (Že zblblne herečka zjevně mdlého rozumu není až tak neobvyklé, ale radnice a před volbami?)
- ? Trvalo přes 20 let, aby se našlo několik osvěcených pedagogů (podpořených názorem asi 60 % oslovených učitelů), kteří nacházejí odvahu a dovolují si navrhopvat, aby se maturitní zkoušky dostaly zpět pod dohled škol – tedy učeně: decentralizovat je? (Ředitel ráno pustil rádio, kde ministerstvo vyhlásilo témata, učitel je napsal na tabuli, maturanti sedli a jali se psát. Škola komisionálně opravila, maturantům výsledek sdělila a bylo vymalováno. Absolventi tohoto primitivního, navíc levného systému, jsou stále žádáni jako schopní manažeři a odborníci – bohužel ani oni s časem bojovat nemohou.)
- ? Motorkář, navíc se zákazem řízení a bez dokladů, se řítíl Prahou rychlostí 150 km/h a policista, který mu postavil do cesty služební vůz, do kterého motorkář narazil, byl obžalovaný z ublížení na zdraví z nedbalosti a hrozí mu až dva roky vězení i když se ten „blb“ na motorce již uzdravil? (Kdyby se ten policista postavil do cesty sám, dostal by in memoriam od prezidenta vyznamenání a kolegové by vypsalí celostátní sbírku na jeho rodinu.)
- ? Ministerstvo zdravotnictví a i jiná, nakoupila pro příští rok elektrickou energii výrazně draž, než by při péči řádného hospodáře bylo možné, a to asi o čtvrtinu až polovinu? (Pomineme-li fakt, že stát, který téměř všechnu elektřinu ve svém podniku vyrábí, jí svým institucím opět prodává, a to prostřednictvím překupníků, a to ještě blbě, pak se naskytá jedovatá otázka: Proč stát neodebere z trhu práce další zaměstnance, kteří sice budou podnikatelům katastrofálně chybět, ale za to budou sledovat cenové hladiny státem nakupovaných komodit? Možná to ve výsledku numericky vyjde.)
- ? Na Stavební fakultě ČVUT si mohla už bývalá děkanka, za souběh funkcí a odměnách, které si mimochodem sama vyplácela, přijít v souladu se zákonem na 5,5 milionu korun příjmu ročně, což jak píše HN (23. 10.) není případ ojedinělý? (Zástupci českých a slovenských rektorů u příležitosti 100 let Československa podepisují koncem října výzvu svým vládám, aby m.j. více podporovaly univerzitní rozpočty.)
- ? Nejstarší česká politická strana, jako součást vlády ČR, při hlasování o vyslovení nedůvěry této vládě ji v PS aktivně nepodpoří a ze sněmovny potupně uteče? (Také vás napadá pohádka o chytré horáky, nebo o tom – kdo uteče, ten na hřišti sice neprohraje, ale kontumačně prohrát může.)
- ? Ministerstvo práce a sociálních věcí zcela vážně navrhuje do novely zákoníku práce, tedy zákona ČR, zahrnout povinnou valorizaci minimální mzdy? (Teď jde jen o to, jestli paní ministryně průmyslu a obchodu uvažuje dát do zákona povinnou „valorizaci“ ekonomické prosperity a zákaz krizí – pak proč ne.)
- ? Populární medvěd na Vsetínsku už neškodí a dřív, než by ho zastřelili, tak zřejmě přešel hranice na Slovensko? (Asi má dost rozumu, ale teď jen, aby nepřekročil kvóty medvědíh migrantů Slovenska a nebyl jejich šikovnějšími myslivci odchycen a vrácen.)
- ? Už i hejtmani přišli na to, že na naše střední školy se dostávají studenti, kteří na maturitu nemají a je nutné změnit systém přijímacího řízení? (Zaplať „Komenský“, že po podnikatelích dostali v tomto rozumu i hejtmani – teď ještě, aby totéž postihlo i ministra školství – nebo školnictví?)
- ? Z parlamentních chodeb s podporou MPSV a odborů, se chystá bez ohledu na varování a nesouhlasný názor českých podnikatelů návrh, dostat do zákona 5 týdnů dovolené pro všechny? (To se nám to v státní službě hoduje a zvedá laťka, když nám podnikatelé plní státní rozpočet a máme to své jisté – ovšem namydlení dalšího schodu podnikatelské prosperity může i dobrodějům poznamenat jistou část těla.)
- ? Česká vláda schválila investiční pobídku bohaté firmě BMW na výstavbu polygonu za 528 mil. korun, s vizí vytvoření 250 pracovních míst, což znamená dotaci na jedno místo stažené z vyčerpaného trhu práce ve výši 2 112 000 korun? (Klobouk dolů před manažery a lobbisty BMW, kdy navíc parlamentní špičky místo škodovek jezdí právě s jejich auty – pardon, kromě místopředsedy za SPD, který zdědil Superba po bývalém předsedovi sněmovny, který se asi žinýroval ukázat se v domovské Mladé Boleslavi v bavoráku.)
- ? Opoziční strany a straníčky v PS uvažují o zřízení další vyšetřovací komise k hodnocení vlivu autoritativních režimů na Česko? (Jo jo, se špióny je třeba zatočit, a když už kontrarozvědky selhávají, tak jim dají na frak bondovkami inspirovaní poslanci – jen jestli se ve sněmovně najde dosti krasavic do plavek, bez kterých to ani profík Bond neumí.)

! Je to možné!
a kdo nevěří, ať k nám běží.



OHK Most

Vítáme nové členy v OHK Most

Podkrušnohorské technické muzeum o.p.s.

Otázka na závěr

pro Ing. arch. Marii Špačkovou



Česká komora architektů je stavovskou samosprávnou organizací zřízenou zákonem a sdružuje jako řádné členy všechny autorizované architekty. Je to zákon 306/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, který definuje činnost a rozsah působnosti jednotlivých autorizovaných osob včetně, také definuje proces a podmínky pro získání autorizace a definuje i vymezení činnosti obou profesních komor (ČKA i ČKAIT). Konkrétní náležitosti jednotlivých typů autorizace a podmínky jejího získání definuje Autorizační řád, který vydává ministerstvo pro místní rozvoj na návrh Autorizační rady komory.

Různorodost typů akademických titulů u architektů je dána širokým spektrem škol, ze kterých vycházejí

K dnešnímu tématu architektury neodmyslitelně patří architekti, kteří se jako povinně vysokoškolsky vzdělaní lidé pohybují ve veřejném i privátním sektoru, mají zejména ve stavebnictví slovo, autoritu a vliv a také svoji Českou komoru architektů (ČKA). Mají také na vizitkách své akademické tituly, někteří mají i „autorizační kulatá razítka“ a také se prezentují ještě specializací.

O objasnění role ČKA, obsahu různých titulů architektů a jejich autorizací jsme požádali Ing. arch. Marii Špačkovou, ředitelku Kanceláře ČKA.

odborníci, kteří následně mohou žádat o udělení některé z možných autorizací. Architekti aktuálně vycházejí z fakult architektury i stavebních, na vysokých školách technicky zaměřených, zde se nejčastěji setkáme s titulem Ing. nebo Ing. arch. Vycházejí také ze škol uměleckých a zde se pak setkáme s akademickými tituly Akad. arch., Ak, arch. nebo MgA. Krajinářští architekti pak většinou mívají titul Ing. jelikož často bývají absolventy škol zemědělsky zaměřených, které mají obor krajinářská architektura.

Autorizovaným architektem je ten, komu byla udělena autorizace podle výše zmíněného zákona 360/1992 Sb. a je zapsaný v seznamu autorizovaných osob vedeném Českou komorou architektů. Tato autorizace se uděluje aktuálně pro obory architektura, územní plánování a krajinářská architektura. Druhy, obory a specializace autorizací jsou přesně definované právě autorizačním řádem a v tuto chvíli se můžete setkat s tímto označením autorizací:

A0 – architekt, nebo také architekt se všeobecnou působností – zahrnuje v sobě všechny obory a specializace a užívá se „autorizovaný architekt“

Nebo pak může být autorizace právě pro konkrétní obor nebo specializaci:

A1 – architektura, zde se používá označení „autorizovaný architekt“ zahrnuje v sobě jak architekturu, tak územní plánování

A2 – územní plánování, zde se používá označení „autorizovaný architekt – územní plánování“ nebo alternativně „autorizovaný urbanista“

A3 – krajinářská architektura, zde se používá označení „autorizovaný architekt – krajinářská architektura“ nebo také alternativně „autorizovaný krajinářský architekt“

A3.1 – autorizace pro dílčí specializaci projektování územních systémů ekologické stability v rámci oboru krajinářská architektura, zde se používá označení „autorizovaný projektant územních systémů ekologické stability“

V praxi se pak můžete setkat se stále platnou autorizací pro obor „interiérová tvorba“ a „scénické stavby“, která se v současné době již samostatně neuděluje.

V praxi je možné se setkat i s hostujícími a registrovanými autorizovanými architekty. To jsou architekti, kteří jsou autorizovanými osobami v jiných státech a splňují podmínky pro hostování nebo registraci a mohou tak vykonávat profese u nás v rozsahu uznání jejich specializace stejně jako naši autorizovaní architekti.

Ing. arch. Marie Špačková
ředitelka
Kancelář ČKA

Hledáte školení? Skvělé! Děláme je.

Průšvih ve firmě? Zvládněte krizovou komunikaci na jedničku!

Grafikem sám sobě za 5 hodin

Změřte si svůj stres a ovládněte ho!

Dělejte marketing i s malým rozpočtem jako RedBull

....

Vyberte si svůj kurz pro rok 2019 ještě letos!



www.edukis.cz

UHLÍ, ZDROJ ENERGIE

Z jednoho kilogramu hnědého uhlí se vyrobí asi 1 kWh elektrické energie, která rozzáří Váš vánoční strom od Štědrého večera do Štěpána. Veselé Vánoce přejí SD.



www.sdas.cz



člen Skupiny ČEZ